

تربیت پرچم‌داران اسلام ناب محمدی (ص)

میلاد با سعادت کریمه اهل بیت
حضرت فاطمه معصومه (س)
و آغاز دهه کرامت مبارک باد

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۲۹ شوال ۱۴۴۶ | ۲۸ آوریل ۲۰۲۵ | ۱۶ صفحه

دکتر یدالله جوانی

راهی که در آن تردیدی نیست

علی حیدری

وحدت خدشه‌ناپذیر

علی قاسمی

پر فایده بودن شعار سال

معاون هماهنگ‌کننده سپاه

سپاه از روز اول در خدمت مردم بوده است

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران

پیشرفت‌های هسته‌ای کشورمان را روایت می‌کند

دستاورد ایستادگی

◆ جمهوری اسلامی ایران امروز مفتخر است که به این چرخه کامل از اکتشاف و استخراج در معدن گرفته تا فرآوری، غنی‌سازی و تولید سوخت نهایی، تماماً با اتکا به ظرفیت‌های بومی و به صورت انحصاری در داخل کشور دست یافته است

◆ انرژی هسته‌ای صرفاً یک گزینه نیست، بلکه ضرورتی ملی است و از مسیرهای اصلی برای تحقق صرفه‌جویی کلان، توسعه پایدار و ارتقای سطح معیشت مردم به شمار می‌رود

◆ اگر ایران به چرخه سوخت هسته‌ای دست نیافته بود، با بحران‌های جدی مواجه می‌شد. برای نمونه، راکتور تحقیقاتی تهران که آمریکایی‌ها طراحی کرده بودند، نیازمند سوختی با غنای بالا بود که غربی‌ها بعدها از تأمین آن امتناع کردند. با تلاش متخصصان داخلی، سوخت مورد نیاز تولید شد و راکتور بار دیگر فعال شد

سومین شنبه مذاکرات فرا رسید. البته این دوره با دوره قبل یک تفاوت دارد و آن، این است که قرار است ابتدا تیم‌های کارشناسی ایران و آمریکا مذاکره کنند و سپس نتایج آن را در اختیار تیم‌های مذاکره‌کننده قرار دهند. قرار بود مذاکرات کارشناسی در روز چهارشنبه برگزار شود؛ ولی طرف آمریکایی تاریخ جلسه را به روز شنبه منتقل کرد. دلیل آنها هم این بود که چون در این تاریخ تیم کارشناسی آمریکا با یک تیم از قطر درباره آتش‌بس در غزه مذاکره دارند، نمی‌توان مذاکرات را در روز چهارشنبه انجام داد. نکته قابل توجه این است که چگونه مذاکرات کارشناسی که قرار بود طی سه روز انجام گیرد، روز شنبه و طی چند ساعت برگزار می‌شود! از این موضوع می‌توان نتیجه گرفت که آمریکایی‌ها زیاد مباحث کارشناسی را جدی نگرفته‌اند و کماکان مدل مذاکره در کوتاه‌ترین زمان را دنبال می‌کنند و حتی به دنبال قرارداد موقت هم نیستند. این مدل زمانی نگران‌کننده می‌شود که سخنان ضد و نقیض مسئولان آمریکایی در هفته گذشته کماکان ادامه داشت و حتی ترامپ روز جمعه اعلام کرد، همه چیز در روند مذاکرات با ایران خوب پیش می‌رود؛ ولی این صحبت با سخنان «مارکوروبیو» وزیر خارجه آمریکا تفاوت اساسی دارد که گفته است ایران لازم نیست چرخه سوخت داشته باشد. مذاکره‌کنندگان جمهوری اسلامی باید توجه داشته باشند که مانند تمام رفتارهای نوسانی ترامپ در سه ماه گذشته، ممکن است حتی در مراحل پایانی توافق، ترامپ زیر میز مذاکره بزند و برای ایجاد تلاطم در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و امنیتی در ایران این تلاش را صورت دهد. در این مورد نشانه‌های دیگری هم وجود دارد و آن هم ورود افراد به شدت تندرو و نزدیک به رژیم صهیونیستی به بدنه کارشناسی دولت ترامپ است. از جمله می‌توان به انتخاب «مراو سرن» به عنوان مدیر پرونده ایران و رژیم صهیونیستی در شورای امنیت ملی آمریکا اشاره کرد. وی از مخالفان برجام و از منتقدان لغو تحریم‌های ایران است. سرن یهودی آمریکایی اسرائیلی تبار است و پیشتر در وزارت دفاع رژیم صهیونیستی فعالیت کرده است. همچنین «مارک لوپین» به عنوان مشاور وزارت داخلی انتخاب شده است. لوین ایران را به جنگ طلبی متهم کرده و گفته است ایران در حال ساخت سلاح هسته‌ای برای حمله به اروپاست. طی هفته گذشته ایران راینزی گسترده‌ای با چین و روسیه داشته است و حتی یک جلسه مشترک با «گروسی» مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و این دو کشور برگزار کرده است. تلاش جمهوری اسلامی این است که اعضای گروه چهار به اضافه یک در جریان مذاکرات قرار گیرند. حتی آقای عراقچی در پیامی سه کشور اروپایی را به مذاکره دعوت کرده است؛ البته در بین کشورهای حاضر در مذاکرات برجام به نظر می‌آید تأثیرگذاری روسیه در مذاکرات غیر مستقیم ایران و آمریکا از همه بیشتر است. اگر آتش‌بس بین اوکراین و روسیه برقرار شود، نقش روسیه پررنگ‌تر خواهد شد. شاهد این مدعا هم سفر روز جمعه «استیو ویتکاف» نماینده ترامپ در مذاکرات با ایران به روسیه و ملاقات با پوتین است. حال باید منتظر ماند و دید که در مذاکرات با حضور تیم‌های کارشناسی چقدر تغییر ایجاد می‌شود و چه نتایجی به دنبال خواهد داشت!؟

در قرآن کریم، تنها موعظه خلدواند به بندگانش، قیام در راه خداست: «قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِيَ قُرْآنِي» معنای این قیام چیست؟ خوب است بدانیم، حضرت امام خمینی(ره)، به استناد همین آیه قیام کردند و در مقابل آمریکا و رژیم صهیونیستی غاصب و رژیم منحوس، فاسد، دیکتاتور و وابسته پهلوی به مبارزه دست زدند و با صراحت اعلام کردند: «قیام ما لله است.»

علی حیدری

سر دبیر

جوامع دارای تنوع و نکثر در قومیت، مذهب، گویش و گرایش‌های حزبی و...، همواره آیینست اختلاف و دوگانگی هستند که در برخی موارد به درگیری و منازعه هم منجر می‌شود. موضوع وقتی حساسیت بیشتری پیدا می‌کند که عوامل خارجی به دنبال تأثیرگذاری بر فضای جامعه و اختلاف‌انگیزی به منظور بهره‌برداری سیاسی باشند؛ از این رو وحدت بین مذاهب و اقوام یکی از اصول بنیادین برای حفظ انسجام و پیشرفت هر جامعه‌ای است.

در ایران پهناور اسلامی نیز با توجه به تنوع فرهنگی، مذهبی و قومی، این وحدت اهمیت دوچندانی دارد. امام خمینی(ره) وحدت را عامل اصلی پیروزی انقلاب اسلامی دانسته و رهبر حکیم

علی قاسمی

کارشناس ارشد اقتصادی

ممکن است این پرسش مطرح شود که چرا رهبر معظم انقلاب اسلامی هر سال شعاری را انتخاب و آن را به صورت عمومی اعلام می‌کنند یا اساساً طرح شعار سال چه فایده و کارکردی دارد؟ حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای(مدظله‌العالی) سال ۱۳۹۷ در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی به این پرسش این‌گونه پاسخ می‌دهند: «بعضی‌ها می‌گویند که شما شعار سال معین می‌کنید، فایده‌ای ندارد؛ عمل که نمی‌کنند، چرا ببخودی شعار سال معین می‌کنید؟ بنده قبول ندارم این حرف را. شعار سال با دو منظور مطرح می‌شود: یکی جهت دادن به سیاست‌های اجرایی و عملکرد مسئولین دولتی و مسئولین حکومتی است، یکی توجیه افکار عمومی است؛ یعنی افکار عمومی‌ی توجیه پیدا کنند به اینکه چه مسئله‌ای امروز برای کشور مهم است؛ امروز برای کشور مسئله کالای ایرانی یک مسئله مهمی است. دولتی‌ها هم البته ممکن

راهی که در آن تردیدی نیست

است، هرگز با سازش و تسلیم شدن در برابر ظالمان و ستمگران که در ادبیات قرآن و آموزه‌های دینی از آنان باعنوان «طاغوت» یاد می‌شود، جمع نمی‌شود. سبیره اهل بیت(ع) هم همین است.

رهبر حکیم انقلاب اسلامی در بیانات خود در سالروز شهادت حضرت امام جعفر صادق(ع) فرمودند: «خط ائمه، خط ایستادگی و استقامت و درس ائمه، درس منطقی و استدلال است.»

بنابراین، در صحت و درستی خط سیاسی مقاومت و ایستادگی در برابر آمریکای قلدر، هرگز نباید تردید کرد؛ چرا که این راه، راه خداست و خداوند به رهپویانش، وعده نصرت و پیروزی داده است.

اطاعت از فرامین خود و از جمله ایستادگی در برابر طاغوت‌ها و فرعون‌ها و ظالمان و ستمگران معرفی می‌کند: «وَأَنِ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ».

به این ترتیب، براساس منظومه فکری امامین انقلاب اسلامی، بر ایستادگی و مقاومت در برابر استکبار جهانی و آمریکای قلدر و ظالم و هر زورگویی دیگر، به منزله یک خط درست سیاسی برای سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، همواره تأکید شده است. این خط در واقع یک اصل خدشه‌ناپذیر، ثابت و همیشگی است؛ زیرا عبودیت و بندگی خدا که همانا راه سعادت و خوشبختی در دنیا و آخرت به صورت توأمان

وحدت خدشه‌ناپذیر

خود منجر شد، کمیته‌ای متشکل از مرکز صیانت و حفاظت سازمان، معاونت سیما، معاونت حقوقی و اداره کل بازرسی سازمان برای بررسی و پیگیری این موضوع تشکیل شد و سازمان صدا و سیما با صدور بیانیه‌ای این خطا را نابخشودنی و مشکوک خواند و اقدامات فوری برای جلوگیری از تکرار چنین مواردی را انجام داد.

بدون شک، اقدام به موقع و پیگیری موضوع امری ضروری است؛ اما در این میان، هدایت علمای دینی و اقدامات مسئولان در کنار هوشیاری و آگاهی مردم نقش مهمی داشته و دارد. تجربه نشان داده است عالمان و بزرگان شیعه و سنی در چنین شرایطی همواره با تبیین آموزه‌های اسلامی و تأکید بر مشترکات دینی، از بروز اختلافات جلوگیری کرده‌اند. مسئولان و متولیان امر نیز باید با دقت هر چه تمام‌تر و با سیاست‌گذاری‌های مناسب و نظارت دقیق، از هر گونه اقدام تفرقه‌افکنانه جلوگیری کنند و مردم که پایه‌های اصلی اتحاد و همدلی

انقلاب نیز همواره بر اهمیت همستگی میان شیعه و سنی و احترام به مقدسات یکدیگر تأکید داشته‌اند. در حفظ و تقویت وحدت در وهله اول مردم مسلمان ایران نقش اساسی داشته و دارند. سابقه صدها سال زیست مبتنی بر انسانیت، تقوا و محبت و زندگی برادرانه مذاهب گوناگون در ایران شاهدی بر این مدعاست. در وهله بعد نهادهای دینی، فکری، فرهنگی و انقلابی و... در استمرار این وحدت نقش آفرین هستند. صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به منزله رسانه ملی، نقش کلیدی در تقویت این وحدت ایفا می‌کند و همواره با تولید برنامه‌های فرهنگی، مذهبی و اجتماعی، زمینه‌ساز همدلی و همبستگی میان اقوام و مذاهب بوده است. با این حال، حاشیه به وجود آمده در یکی از شبکه‌های سیما منجر به واکنش‌هایی شد، لذا ضرورت نظارت دقیق‌تر و مسئولیت‌پذیری بیشتر در رسانه ملی را برجسته می‌کند. این اتفاق به برکناری مدیر گروه تولید مربوطه و مدیر بخش شبکه یک سیما از سمت

پرفایده بودن شعار سال

ایشان این‌گونه نیست و مسائل دیگر هم در جای خود حائز اهمیتند. بر همین اساس، رهبر فرزانه انقلاب اسلامی سال ۱۴۰۲ در جریان دیدار با مسئولان نظام می‌فرمایند: «اقتصاد، اولین مسئله کشور است، مهم‌ترین مسئله کشور است؛ مسئله معیشت مردم، مسئله ملموس همه احاد کشور است. خب، شعار امسال، شعار مهمی است، شعار حساسی است؛ البته شعارهای سال‌های قبل هم تا سال‌های متعدد عموماً اقتصادی بود؛ اما اینکه ما شعارها را شعارهای اقتصادی قرار دادیم، این به معنای بی‌اعتنایی به مسائل فرهنگی و اجتماعی و مانند اینها نیست؛ آنها هم به جای خود مهم است؛ اما یک اقتصاد نابسامان بر روی فرهنگ جامعه هم اثر می‌گذارد؛ یعنی تأثیر کج و کوله بودن و ناموزون بودن اقتصاد کشور بر روی مسائل اجتماعی و بر روی مسائل فرهنگی هم نباید نادیده گرفته بشود.»

در کل باید گفت، در طول ۲۵ سال طراحی شعار سال از سوی رهبر معظم انقلاب بیش از ۷۰ درصد شعارها اقتصادی بوده و تکرار این میزان دلیل بر اهمیت موضوع اقتصاد و تولید در منظومه فکری معظم‌له دارد.

دارند، مشهود است. در همین راستا، رهبر معظم انقلاب اسلامی سال ۱۳۹۱ در دیدار با کارگزاران نظام در این زمینه می‌فرمایند: «من سال ۱۳۸۶ در صحن مطهر علی‌بن موسی‌الرضا(علیه‌الصلاة والسلام) در سخنرانی اول سال گفتم که اینها دارند مسئله اقتصاد را پیگیری می‌کنند؛ بعد هم آدم می‌تواند فرض کند که این شعارهای سال حلقه‌هایی بود برای ایجاد یک منظومه کامل در زمینه مسائل اقتصاد؛ یعنی اصلاح الگوی مصرف، مسئله جلوگیری از اسراف، مسئله همت مضاعف و کار مضاعف، مسئله جهاد اقتصادی، تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی. ما اینها را به عنوان شعارهای زودگذر مطرح نکردیم؛ اینها چیزهایی است که می‌تواند حرکت عمومی کشور را در زمینه اقتصاد ساماندهی کند؛ می‌تواند ما را پیش ببرد. ما باید دنبال این راه باشیم.»

◆ شعار سال به معنای بی‌اعتنایی به مسائل دیگر نیست

ممکن است برخی تصور کنند اینکه رهبر معظم انقلاب اسلامی طی سال‌های اخیر همواره محورهای اقتصادی را به عنوان شعار سال مطرح کرده‌اند، به معنای غفلت از مسائل فرهنگی، اجتماعی و نظایر آنهاست؛ حال آنکه از منظر

است در سال‌های مختلف، بعضی‌های‌شان این شعارهایی را که ما هر سال معین می‌کنیم قبول نداشته باشند، اما آنهایی که قبول دارند تلاش می‌کنند، عمل می‌کنند، به قدر توان خودشان کار می‌کنند؛ البته اگر کار، بهتر و جامع‌تر انجام بگیرد، نتایج بیشتری به دست می‌آید. بنابراین، این جور نیست که این شعارها بی‌فایده باشد؛ نخیر، شعارها اتفاقاً بافایده است.»

◆ حلقه‌هایی برای تشکیل یک منظومه کامل

یکی از خصوصیات مهم و قابل درک شعارهای سال، انسجام و پیوستگی منسجم و منطقی آنها با یکدیگر است؛ یعنی هر یک از شعارها به مثابه حلقه‌های یک زنجیره واحد هستند که در کنار هم معنا یافته و یکدیگر را کامل می‌کنند و در نهایت، یک منظومه کامل و منسجم را قوام می‌بخشند. به نوعی می‌توان گفت، در چند سال اخیر، معظم‌له هر سال یک نوع از الزامات اقتصاد مقاومتی را بیان می‌کنند و در یک فرآیند چند ساله اقتصاد مقاومتی به منزله یک راهبرد کلان تا حد زیادی محقق خواهد شد. این خصوصیت به‌ویژه در نامگذاری آن دسته از شعارهای سال که سویه‌های پررنگ اقتصادی

دست خالی مستکبران

حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه: «ما همواره هدف دنیای استکبار برای حمله سایبری به زیرساخت‌های حیاتی خود بوده‌ایم، فلذا در عرصه پدافندی در این حوزه دستاوردهایی را حاصل کرده‌ایم. قدرت‌های استکباری با وضع تحریم‌های به تعبیر خودشان فلج‌کننده علیه ایران، قصد داشتند تا اقتصاد کشور ما را به سمت فروپاشی سوق دهند؛ اما ما در خلال این تحریم‌ها، تولید قدرت کردیم و بر سطح و دامنه بازدارندگی خود افزودیم؛ البته من منکر تأثیر سوء تحریم‌ها بر معیشت مردم کشورم نیستم بلکه تأکید دارم که هدف گذاری واضعان تحریم، فروپاشی ایران بود، که محقق نشد.»

خواب بی تعبیر

محمد مخبر، مشاور رهبر معظم انقلاب: به یادداشتی به مناسبت دوم اردیبهشت، سالروز تأسیس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، این نهاد را خط‌شکنی بی‌بدیل توصیف کرد. وی تأکید کرد که سپاه طی ۴۶ سال، از خاکریزهای دفاع مقدس تا قله‌های دانش و فناوری، با توان، دانش و فداکاری خود، مانع تحقق خواب‌های آشفتنه دشمنان علیه ملت ایران شده است. مخبر همچنین اضافه کرد که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان نیرویی مردمی با عزم راسخ، هیچ فرصتی برای تعبیر توطئه‌های دشمنان باقی نگذاشته و همچنان در مسیر پیشرفت و دفاع از انقلاب اسلامی پیشتان و در خط مقدم است.

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران پیشرفت‌های هسته‌ای کشورمان را روایت می‌کند

دستاورد ایستادگی

سال‌ها متوقف مانده بود، با وجود صورت جلساتی مبنی بر عدم امکان ادامه آن، با تصمیم قاطع و با توکل بر خدا در سال ۱۴۰۱ مجدداً فعال شد.

برق هسته‌ای موجب کاهش هزینه تولید برق می‌شود و پارانته‌های انرژی را به جیب مردم باز می‌گرداند

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با تأکید بر اهمیت راهبردی برق هسته‌ای در آینده انرژی کشور، گفت: «برق تولیدی از نیروگاه‌های اتمی می‌تواند به‌طور مؤثری هزینه تمام‌شده تولید برق را کاهش داده و پارانته‌های انرژی را به شکل مستقیم یا غیرمستقیم به سفره مردم بازگرداند.»

معاون رئیس‌جمهور در پاسخ به این دغدغه، بیان کرد: «کشور هنوز در مراحل ابتدایی بهره‌برداری گسترده از برق هسته‌ای قرار دارد و سهم آن در سبد انرژی ملی بسیار ناچیز است؛ از این رو نمی‌توان انتظار داشت که تأثیر قابل توجهی بر قیمت نهایی برق در کشور داشته باشد.»

محمد اسلامی افزود: «نیروگاه اتمی بوشهر به‌تنهایی قادر نیست میانگین قیمت برق را به‌طور ملموس تحت تأثیر قرار دهد.»

معاون رئیس‌جمهور با تشریح ساختار فعلی تأمین برق در کشور، اظهار کرد: «در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد برق کشور از نیروگاه‌های حرارتی (با سوخت فسیلی) و حدود ۳۰ درصد از منابع آبی تأمین می‌شود. سهم انرژی هسته‌ای بسیار اندک است.»

● **ضرورت راهبردی توسعه انرژی هسته‌ای**
رئیس سازمان انرژی اتمی با اشاره به نقش حیاتی انرژی هسته‌ای در کاهش هزینه‌های تولید برق و تضمین امنیت انرژی پایدار، تصریح کرد: «با تکمیل نیروگاه‌های جدید، سهم برق هسته‌ای ابتدا به ۱۰ درصد و سپس به ۲۰ درصد افزایش خواهد یافت و این روند، به کاهش میانگین هزینه تولید برق و در نتیجه کاهش قیمت برای مصرف‌کننده منجر می‌شود. اگر با توسعه هدفمند انرژی هسته‌ای، مصرف سوخت‌های فسیلی کاهش یابد، بخش بزرگی از این مبالغ به

«محمد اسلامی» معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، به مناسبت سالروز تأسیس سپاه در مراسمی که در ستاد فرماندهی کل سپاه پاسداران، با حضور «حجت‌الاسلام عبدالله حاجی‌صادقی» نماینده ولی‌فقیه در سپاه، فرماندهان و کارکنان ستاد فرماندهی سپاه پاسداران و ارتباط بر خط با سپاه‌های استانی برگزار شد، ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهدا و امام راحل و مسئولت توفیق الهی برای خدمتگزاری با اشاره به رهبر معظم انقلاب در شکل‌گیری ظرفیت‌های کشور عنوان کرد: «از فردای پیروزی انقلاب اسلامی، این نگاه راهبردی بوده که عامل اصلی ایجاد ظرفیت‌هایی است که برای کشور افتخار، عزت، آبرو و اقتدار به ارمغان آورده است.»

ایران به چرخه کامل استخراج، تولید و فراوری هسته‌ای دست یافته است

رئیس سازمان انرژی اتمی با تأکید بر اهمیت راهبردی دستیابی به چرخه کامل سوخت هسته‌ای به منزله یکی از ارکان اصلی قدرت و استقلال یک کشور در عرصه فناوری‌های نوین، اظهار کرد: «جمهوری اسلامی ایران امروز مفتخر است که به این چرخه کامل از اکتشاف و استخراج در معدن گرفته تا فراوری، غنی‌سازی و تولید سوخت نهایی، تماماً با اتکا به ظرفیت‌های بومی و به‌صورت انحصاری در داخل کشور دست یافته است. این در حالی است که در نظام بین‌الملل، بسیاری از کشورها در این زمینه به یکدیگر وابسته بوده و تحت کنترل‌ها و محدودیت‌های شدید قدرت‌های بزرگ قرار دارند.»

پروژه داروخین؛ نماد اراده ملی در برابر فشارهای خارجی

معاون رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود پروژه نیروگاه اتمی دارخوین را نمادی از اراده ملی برای غلبه بر محدودیت‌ها معرفی کرد و گفت: «این پروژه که پیش از انقلاب، فرانسوی‌ها آغاز کرده بودند و پس از آن به دلیل همکاری نکردن خارجی‌ها برای

«سردار محمدرضا نقدی» معاون هماهنگ‌کننده سپاه با توجه به نقش سپاه در دفاع از انقلاب اسلامی و مقابله با توطئه‌های دشمنان، گفت: «سپاه پاسداران، که از ابتدا با هدف دفاع از انقلاب اسلامی و آرمان‌های امام خمینی(ره) تأسیس شد، همواره در همه عرصه‌ها در خدمت ملت ایران بوده است. امروز نیز همانطور که در گذشته با توطئه‌های دشمنان مقابله کردیم، همچنان آماده‌ایم از انقلاب و دستاوردهای آن دفاع کنیم.»
معاون هماهنگ‌کننده‌سپاه، در مراسم گرامیداشت واقعه طمس بسه اهمیت تاریخی واقعه طمس اشاره کرد و اظهار داشت: «واقعه طمس یکی از حوادث بزرگ تاریخ انقلاب اسلامی و پیروزی ملت ایران در برابر توطئه‌های استکبار جهانی است. در حالی که انقلاب اسلامی هنوز در مراحل ابتدایی خود قرار داشت و دشمنان از هیچ تلاشی برای شکست آن دریغ نمی‌کردند، ایران اسلامی نشان داد که با تکیه بر اراده الهی و ایمان ملت، قادر است در برابر قوی‌ترین قدرت‌های دنیا ایستادگی کند.»

خدمت به سلامت

بهداری رزمی نیروی زمینی سپاه با ۴ میلیون خدمت پزشکی رایگان به‌دنبال استفاده از هوش مصنوعی در این حوزه برای ارائه خدمات بهتر به مردم ایران است. «سردار احمد اخوان» معاون بهداشتی رزمی نیروی زمینی سپاه، اعلام کرده است در افق ۱۴۰۴، بیمارستان امام حسین(ع) مشهد به عنوان بیمارستان نمونه، با هدف کاهش هزینه، افزایش کارایی و بهرهوری و تسهیل دسترسی بیماران به یک بیمارستان هوشمند تبدیل خواهد شد. وی درباره هوشمندسازی خدمات در بیمارستان‌های نیروی زمینی سپاه گفت: «بیمارستان‌ها شامل اتاق هوشمند، سیستم مدیریت دارویی هوشمند، پلنفرم تحلیل داده‌ها و جراحی‌های رباتیک می‌شود.»

مردم بازخواهد گشت و می‌توان آن را صرف توسعه زیرساخت‌ها و افزایش رفاه عمومی کرد.»

محمد اسلامی تأکید کرد: «انرژی هسته‌ای صرفاً یک گزینه نیست، بلکه ضرورتی ملی است و از مسیرهای اصلی برای تحقق صرفه‌جویی کلان، توسعه پایدار و ارتقای سطح معیشت مردم به شمار می‌رود.» در ادامه مراسم، حضار سؤالاتی را با محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران مطرح کردند که وی به آنها پاسخ داد. محمد اسلامی گفت: «اگر ایران به چرخه سوخت هسته‌ای دست نیافته بود، با بحران‌های جدی مواجه می‌شد. برای نمونه، رآکتور تحقیقاتی تهران که آمریکایی‌ها طراحی کرده بودند، نیازمند سوختی با غنای بالا بود که غربی‌ها بعدها از تأمین آن امتناع کردند. با تلاش متخصصان داخلی، سوخت مورد نیاز تولید شد و رآکتور بار دیگر فعال شد.»

بدون رآکتور تهران، تولید رادیوداروها و ایزوتوپ‌های حیاتی ممکن نبود

رئیس سازمان انرژی اتمی اظهار کرد: «بدون رآکتور تهران، امکان تولید رادیوداروها و ایزوتوپ‌های حیاتی وجود نداشت. امروز، سالانه حدود یک‌میلیون نفر در کشور از این داروها بهره‌مند می‌شوند. اگر این ظرفیت بومی نبود، بسیاری از بیماران به‌ویژه در شرایط تحریم، جان خود را از دست می‌دادند.»

معاون رئیس‌جمهور درباره فواید صنعت هسته‌ای، به اهمیت آب سنگین اشاره کرد و با تأکید بر اینکه ایران در بازار جهانی آب سنگین سهم دارد، اظهار کرد: «آب سنگین دارای حدود ۳۰۰ نوع مشتقات است که در حوزه‌های مختلفی، چون پزشکی، صنعت، میکروالکترونیک و صنایع گوناگون کاربرد دارد و امروزه یک ماده تأثیرگذار است.»

محمد اسلامی با یادآوری فشارهای بین‌المللی برای برچین تأسیسات آب سنگین اراک، به ارزش اقتصادی بالای محصولات مشتق شده از آن اشاره کرد و گفت: «هر کیلو آب سنگین حدود ۱۰۰۰ دلار ارزش دارد و متانولی که ما از آب سنگین تولید می‌کنیم

معاون هماهنگ‌کننده سپاه

سپاه از روز اول در خدمت مردم بوده است

توطئه آمریکا و شکست استکبار

وی با یادآوری تلاش‌های آمریکا برای براندازی جمهوری اسلامی ایران در اوایل پیروزی انقلاب، افزود: «آمریکا که در آن زمان خود را قدرتمندترین کشور دنیا می‌دانست، با تمام توان با انقلاب اسلامی ایران مقابله کرد.»

وی ادامه داد: «عملیات طمس که نیروهای ویژه آمریکا برای آزادسازی دیپلمات‌های آمریکایی از سفارت آمریکا در تهران برنامه‌ریزی کرده بودند، در نهایت به شکست سنگینی برای این کشور تبدیل شد.» به گفته وی، «این شکست نه تنها نشان‌دهنده ضعف نظامی آمریکا بود، بلکه نشان داد که اراده ملت ایران تحت هدایت امام خمینی(ره) و با عنایت الهی نمی‌تواند شکست بخورد.»

نقش سپاه در مقابله با توطئه‌ها

سردار نقدی با تأکید بر اینکه سپاه پاسداران نه تنها در عرصه نظامی، بلکه در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نیز وارد شده است، افزود: «سپاه با تکیه

مبارزه با بیگاری

قرارگاه جهاد سازندگی و محرومیت‌زدایی سپاه (کوثر) اقدامات متعددی را در قالب ۲۰۴.۹۱۵ برنامه عمرانی و غیر عمرانی در سراسر کشور برای اشتغالزایی و رفع محرومیت انجام داده است. این تلاش‌ها، به‌ویژه در استان‌های مرزی، نقش بسزایی در بهبود معیشت مردم و افزایش امید به آینده ایفا کرده‌اند. سپاه همچنین با ایجاد قرارگاه‌هایی، نظیر «قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء» و اجرای طرح‌هایی، مانند «طرح هجرت» و «اردوهای جهادی»، بستر اشتغالزایی، کارآفرینی و توانمندسازی اقتصادی را در مناطق کمتر توسعه‌یافته فراهم کرده است. این نهاد با تکیه بر توانمندی‌های مهندسی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی و روحیه جهادی، در مناطق محروم حضور فعال داشته است.

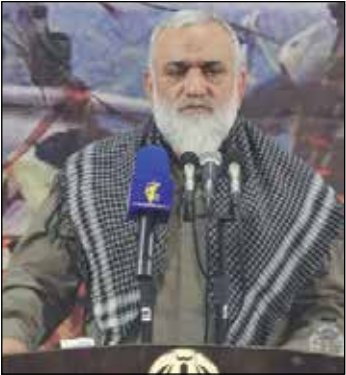
و اکنون صادرکننده آن هستیم، هر تَن آن ارزشی معادل یک میلیون و ۲۰۰ هزار دلار دارد، درحالی‌که متانول پتروشیمی حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلار است. این دستاوردها مصداق بارز اقتصاد دانش‌بنیان، حکمرانی مبتنی بر فناوری پیشرفته و خلق زنجیره ارزش است.» رئیس سازمان انرژی اتمی همچنین به تولید کیت‌های غربالگری نوزادان با استفاده از مشتقات آب سنگین اشاره کرد و افزود: «با یک قطره خون نوزاد و با استفاده از این کیت، می‌توان ۵۶ بیماری متابولیک را تشخیص داد و با تغذیه و درمان ساده، از بروز مشکلات جدی در آینده جلوگیری کرد.»

پیشبرد برنامه‌ها متناسب با راهبردها و سیاست‌های نظام انجام می‌شود

معاون رئیس‌جمهور در خصوص دور سوم مذاکرات و نقش بحث‌های کارشناسی و فنی در آن با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران دارای چارچوب مشخصی برای اقدامات خود است، گفت: «هر مذاکره‌ای و هر تصمیمی در این چارچوب انجام می‌گیرد و کسی مجاز به خروج از آن نبوده و همه‌چیز کنترل شده مدیریت شده است.»

رئیس سازمان انرژی اتمی در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه «آیا امکان استفاده از ظرفیت آژانس برای محکومیت یا انزوای رژیم صهیونیستی که این فعالیت‌ها را تهدید می‌کند، وجود دارد؟» این امر را وظیفه آژانس دانست و بیان کرد: «وظیفه آژانس است که اعتراض کند، اخطار دهد و اطلاعیه صادر کند. ما نیز هم به‌صورت شفاهی و هم کتبی، مرتباً این موضوع را به آنها گوشزد کرده‌ایم. در سفر اخیر گروسی نیز این موضوع مطرح شده و مدیرکل آژانس نیز به‌صراحت اعلام کرده است هیچ‌کس حق حمله به تأسیسات هسته‌ای را ندارد. هرچند این موضع رسمی است، اما ممکن است در آشکار و پنهان، ادبیات متفاوتی به کار گرفته شود.»

محمد اسلامی همچنین در جواب سؤالی مبنی بر احتمال خروج اورانیوم غنی‌شده از ایران عنوان کرد: «چنین چیزی به‌هیچ‌وجه در دستور کار نیست.»

ایران در مواجهه با تحریم‌های اقتصادی و توطئه‌های سیاسی آمریکا، همواره با صبر و استقامت ایستادگی کرده است. امروز در حالی که ۱۴ سال از اعمال شدیدترین تحریم‌ها علیه ایران می‌گذرد، اقتصاد کشور همچنان پایدار است و مردم با همدلی و اتحاد در مسیر پیشرفت گام برمی‌دارند.»

اخبار

اعضای جدید

با موافقت رهبر معظم انقلاب اسلامی، «سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه و «اسماعیل قآنی اکبرنژاد» فرمانده نیروی قدس سپاه به اعضای هیئت امنای بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس اضافه شدند. همچنین با تصویب هیئت امنای این بنیاد و موافقت رهبری با اضافه شدن کلمه «مقاومت» نام این بنیاد به «بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و مقاومت» تغییر کرده است. در این جلسه مصوبات بنیاد در زمینه تدریس دروس دفاع مقدس در وزارت علوم و تحقیقات و آموزش و پرورش مورد بحث و بررسی قرار گرفت و بهره‌گیری از ظرفیت رسانه ملی مطرح شد.

۳

پاسدار

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

روی خط

مسئولان فرهنگی مراقب باشند!

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱/ سلام علیکم، اگر شیطان بزرگ بخواهد از روش کهنه هویج و چماق استفاده کند، ما آماده‌ایم، کاخ سفید را به گورستان سپاه ابدی تبدیل کنیم.

۰۹۳۳۰۰۰۱۸۵۸/ سلام علیکم، به شیطان بزرگ (ترامپ) هشدار می‌دهیم که شکست ذلت‌بار صحرای طیس را برای همیشه آویزه گوشش کند و دیگر از این غلط‌ها نکند، چرا که امام بزرگوار فرموده بودند آمریکا هیچ غلطی نمی‌تواند بکند./ رضا جهانگیری قشلاقی از تبریز.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۴۹/ افسار پاره کردن بی‌سابقه قیمت کالاها و خدمات در سال جاری ازسوی برخی مجامع صنفی خدماتی و تولیدی توزیعی و سکوت و نبود نظارت جدی دستگاه‌های متولی و اجرای سیاست غلط رهاسازی قیمت‌ها موجب فشار بیش از حد به اقشار کارمند می‌شود! این نوع مدیریت و چرخه اقتصادی خدمت به مردم نیست.

۰۹۳۸۰۰۰۱۶۳۸/ سلام، چرا نرخ‌گذاری و نظارت بر شرکت‌ها و قیمت‌ها و حتی سوپرمارکت‌ها و شرکت‌های پخش در مملکت رها شده است؟ چرا رسانه‌های ما هیچ مطالبه و برنامه‌ای برای زیر سؤال بردن دستگاه‌های مربوطه ندارند؟!

۰۹۱۷۰۰۰۳۹۸۵/ خواهشمندیم کشور رامعطل مذاکره نکنید. گوش‌تان به صحبت‌های رهبری باشد.

۰۹۱۸۰۰۰۲۸۸۵/ سلام علیکم. لطفاً درباره بسیجیان کد ۸۹ شمالغرب که قرار است به کد ۱۱ تبدیل وضعیت شوند، یک مطلب کامل بنویسید.باتشکر

۰۹۱۵۰۰۰۴۶۷۲/ پاسداران به برکت تشبه به رفقارحسین‌بن‌علی(ع)،خیلی ارزش آفریدند. امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی)./ صلوات#پاسداران-حسینی.

۰۹۱۶۰۰۰۱۱۷۱/ با سلام. لطفاً به مسئولان امر بفرمایید به کارکنان دارای ۴ فرزند و بیمار خاص تحت تکفل عنایت ویژه‌ای داشته باشند. هزینه‌ها بالااست.

۰۹۳۳۰۰۰۶۲۲۶/ سلام، وقت شما به خیر. لطفاً پیام را به دست دولت برسانید که طرح کالا برگ ادامه داشته باشد.

۰۹۳۳۰۰۰۶۲۲۶/ سلام سردیر صبح صادق، گویا بر برخی شرکت‌ها اقلام خوراکی و غذایی، مانند روغن را روانه بازار نمی‌کنند. آنها با این کار می‌خواهند موجب نارضایتی مردم شوند تا در برابر کشور موضع بگیرند. سران فتنه دارند نقشه‌می‌کشند.

۰۹۳۷۰۰۰۲۴۱۱/ ترامپ قمارباز بداند که دنیا به دست متقین و صالحان و مؤمنان است. این وعده‌ای است که خدا به مؤمنان داده است. ترامپ اینکه بخواهد یک روز از مذاکره صحبت کند و یک روز از جنگ، نه ما را به او امیدوار می‌کند و نه ما را از او می‌ترساند. ما به وعده الهی دل خوشیم، نه به حرف‌های بی‌ارزش او.

۰۹۱۲۰۰۰۳۳۱۵/ مسئولان فرهنگی توجه داشته باشید چه برنامه‌هایی در سطح کشور اتفاق می‌افتد. فستیوال کوچه آن هم به این شکل و در ایام شهادت امام صادق(ع) نه تنها با فرهنگ دینی و اعتقادی ما سنخیتی ندارد؛ بلکه مردم بوشهر با آن آوازه دینی و اعتقادی هم آن‌را نمی‌پسندند. خواهشاً جنوب کشور را دریابید؛ برخی‌ها می‌خواهند اوضاع فرهنگی این نقطه از کشور را دگرگون کنند.

دیگران

چشم‌انداز
ترقی آموزش و پرورش!

جرد سی باس

نویسنده انباشکده آمریکایی CAP

در این مقاله، چشم‌اندازی متمرقی برای آموزش در قرن بیست‌ویکم ارائه داده‌ام و توصیه‌های کلیدی خود را برای تقویت نظام آموزشی ایالات متحده در چهار حوزه حیاتی آموزش دوران اولیه کودکی، آموزش پایه، آموزش عالی و توسعه نیروی کار نبیین کرده‌ام. من معتقدم نظام آموزشی گسترده کشورمان، با مدارس، مراکز مراقبت از کودک و دانشگاه‌های متعددش، نقشی بنیادین در پرورش فرصت‌ها، حمایت از خانواده‌ها و استحکام جوامع محلی و کل ملت ایفا می‌کند. این نظام سستون فقرات رؤیای آمریکایی است و برای حفظ آن، گسترش مداوم فرصت‌های آموزشی باکیفیت و در دسترس برای همگان، امری ضروری است. نگاهی به تاریخ نشان می‌دهد، بیش از یک قرن پیش، دسترسی به آموزش بسیار محدود بود، اما به واسطه تلاش‌های مستمر و سرمایه‌گذاری‌های هدفمند در طول قرن بیستم، از جمله تأسیس و گسترش مدارس دولتی رایگان و ارائه حمایت‌های مالی به دانش‌آموزان مستعد دسترسی به آموزش در تمامی سطوح به شکل چشمگیری گسترش یافت و به رشد اقتصادی و اجتماعی کشور کمک شایانی کرد. با وجود این، من بر این باورم که این مسیر پیشرفت نباید متوقف شود و برای مواجهه با چالش‌های پیچیده قرن حاضر، نیازمند ارائه چشم‌اندازی جسورانه و متمرقی برای آینده آموزش هستیم؛ چشم‌اندازی که تضمین کند آموزش باکیفیت، مقرون‌به‌صرفه و در دسترس برای هر خانواده، هر کارگر و هر فردی که به دنبال تحقق رؤیای آمریکایی است، فراهم باشد.

چشم‌انداز پیشنهادی بر سه اصل بنیادین استوار است: «ایجاد فرصت»، «تقویت ملت»، و «فراگیری و تعلق». در ذیل اصل فرصت، من ضمن تأکید بر رابطه مثبت تحصیلات و درآمد، استدلال می‌کنم که سیاست‌ها باید دسترسی به این فرصت‌ها را بدون تحمیل بار سنگین بلدهی ممکن کنند و گزینه‌های عمومی و رایگان در تمام سطوح آموزشی فراهم شوند. همچنین بر لزوم سرمایه‌گذاری مستمر در کیفیت آموزش عمومی، از جمله بهبود زیرساخت‌ها و حمایت از معلمان و تضمین پاسخگویی در برابر برنامه‌های کم‌کیفیت تأکید می‌کنیم. اصل تقویت ملت، نقش حیاتی آموزش در امنیت ملی، رقابت‌پذیری جهانی و سلامت دموکراسی را برجسته می‌کند؛ نیروی کار تحصیل کرده به رشد اقتصادی کمک می‌کند و مدارس دولتی، با گرد هم آوردن دانش‌آموزان از پیشینه‌های گوناگون و آموزش ارزش‌های دموکراتیک، پایه‌های دموکراسی ما را مستحکم‌تر می‌کنند. در نهایت، اصل فراگیری و تعلق، بر نقش مدارس به عنوان مراکز اجتماع و لزوم تمرکز بر «برابری» برای تضمین نتایج متصفانه برای همه کودکان، صرف‌نظر از پیشینه یا محل زندگی‌شان تأکید دارد. من معتقدم دسترسی همگانی باید فراتر از آموزش ۱۲ ساله عمومی گسترش یابد و شامل سال‌های اولیه کودکی و فرصت‌های آموزش عالی و توسعه نیروی کار برای تمام سنین شود.

من می‌دانم که تحقق این چشم‌انداز، امری زمان‌بر و نیازمند تلاش مستمر و تعهد بلندمدت است، اما باور دارم که سرمایه‌گذاری در آموزش، سرمایه‌گذاری در آینده‌ای روشن‌تر و قوی‌تر برای ملت آمریکاست!

نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

ایین گزاره انکارناپذیر است که «آینده هر ملتی در مدارس آن رقم می‌خورد»، به همین دلیل در کشورهای توسعه‌یافته، تعلیم و تربیت از اهمیت راهبردی در مسیر حکمرانی خوب برخوردار است. با این مقدمه، این سؤال مطرح می‌شود که آیا نگاه ما به آموزش و پرورش در کشورمان، متناسب با این جایگاه بنیادین بوده و هست؟

متأسفانه، شواهد و آمار تصویری نگران‌کننده را ترسیم می‌کنند که در آن، با وجود گسترش کمی فضاهای آموزشی، کیفیت به حاشیه رانده شده و نظام آموزشی به‌مثابه یک عنصر درجه دوم یا حتی طفیلی در نظام کلان حکمرانی کشور نگریسته می‌شود. در چنین وضعیتی، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری (معاونت راهبردی) در اقدامی ارزشمند چالش‌های این حوزه را واکاوی کرده و ماحصل آن را در گزارشی با عنوان «طفیلی‌انگاری مدرسه در نظام حکمروایی کشور» منتشر کرده است. یافته‌ها و آمارهای تکان‌دهنده این گزارش، هشدار جدی است که باید محل تأمل عمیق همه دغدغه‌مندان آینده‌ایران عزیز و سرنوشت نسلی باشد که امروز بر نیمکت‌های مدارس، فردای این سرزمین و انقلاب آن را می‌سازند!

بررسی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان کشورمان در آزمون‌های ملی و بین‌المللی، زنگ خطری جدی را به صدا درآورده است. نتایج مطالعات معتبری، چون «تیمز» و «پرلز»، نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از دانش‌آموزان ما، حتی در دوره‌های ابتدایی و متوسطه اول، به حداقل سطوح یادگیری در مهارت‌های بنیادین خواندن، ریاضی و علوم دست نمی‌یابند. بیش از ۷۰ درصد دانش‌آموزان ایرانی در این آزمون‌ها عملکردی پایین‌تر از میانگین جهانی دارند، در حالی که میانگین جهانی برای دانش‌آموزانی که به حداقل‌ها نمی‌رسند، تنها حدود ۱۰ درصد است. این آمار تکان‌دهنده، فراتر از بحث نابرابری آموزشی، از یک «بحران فقر کیفیت» فراگیر در سراسر نظام آموزشی‌ما حکایت دارد. وقتی اکثریت دانش‌آموزان در بیشتر مدارس کشور، در دستیابی به استانداردهای اولیه یادگیری دچار مشکل هستند، نمی‌توان مسئله را صرفاً به کمبود امکانات فیزیکی در برخی مناطق یا نابرابری‌های اجتماعی تقلیل داد. هرچند کمبود فضای آموزشی استاندارد در حدود ۱۹ درصد مدارس کشور مسئله‌ای مهم است؛ اما نمی‌تواند عملکرد ضعیف ۷۰ درصد دانش‌آموزان را توضیح دهد. این بحران کیفیت، در عواملی عمیق‌تر و سیستمی‌تر ریشه

دارد؛ آیا ورودی‌های نظام آموزشی ما (منابع مالی، معلمان، زمان آموزش، برنامه درسی) کم و کیف لازم را دارند یا فرآیندهای مدیریتی و سازمانی دچار ناکارآمدی‌های بنیادین است؟

نگاهی به ورودی‌های اصلی نظام آموزشی، تصویری ناامیدکننده را آشکار می‌کند. در وهله اول، تخصیص منابع مالی به آموزش و پرورش، با جایگاه راهبردی آن هیچ تناسبی ندارد. سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی کشور که در دهه‌های گذشته تا ۲۰ درصد نیز می‌رسید، در سه دهه اخیر با کاهش چشمگیر به کمتر از ۱۰ درصد سقوط کرده است، در حالی که استانداردهای جهانی تخصیص ۱۵ تا ۲۰ درصد بودجه عمومی به این بخش را توصیه می‌کنند. این بودجه حداقلی نیز عمدتاً (بیش از ۹۷ درصد) صرف هزینه‌های پرسنلی می‌شود و سهم ناچیزی برای کیفیت‌بخشی، توسعه حرفه‌ای معلمان، تجهیز مدارس و اجرای برنامه‌های نوآورانه باقی می‌ماند. این انقباض بودجه‌ای، در کنار کاهش سرانه واقعی دانش‌آموزی، عملاً مدارس را از منابع لازم برای بهبود کیفیت تهی کرده و نظام آموزشی را در دور باطل کمبود منابع و افت کیفیت گرفتار کرده است. این رویکرد مالی، نشان‌دهنده همان نگاه طفیلی‌انگارانه به آموزش و پرورش است؛ نگاهی که آن را نه یک سرمایه‌گذاری راهبردی، بلکه هزینه‌ای جاری و سرباری بر دوش دولت تلقی می‌کند.

مهم‌ترین رکن آموزش باکیفیت، معلم توانمند و باانگیزه است؛ اما وضعیت نیروی انسانی در آموزش و پرورش کشورمان، یکی از پاشنه‌های آشیل نظام تعلیم و تربیت است. آمارهای رسمی نشان می‌دهد، در ۱۵ سال گذشته، بخش عظیمی از نیروهای جدید، بدون طی فرآیندهای استاندارد گزینش علمی و صلاحیت‌سنجی حرفه‌ای و بدون گذراندن دوره‌های تربیت معلم کارآمده، وارد کلاس‌های درس شده‌اند. از حدود ۷۵ هزار معلم جذب‌شده در ۱۴ سال اخیر، نزدیک به ۴۰ درصد (حدود ۳۰۰ هزار نفر) بدون گزینش تخصصی و آموزش‌های لازم اولیه به استخدام درآمده‌اند. فاجعه‌بارتر آنکه حتی بخش بزرگی از معلمان که از طریق آزمون استخدامی جذب شده‌اند نیز به دلیل محدودیت ظرفیت‌ها و فشارهای ناشی از کمبود معلم، آموزش‌های بدو خدمت کاسی و مؤثر را دریافت نکرده‌اند. در مجموع، تخمین زده می‌شود که نزدیک به ۷۰ درصد معلمان جذب‌شده در این دوره، حداقل آمادگی حرفه‌ای لازم را برای ورود به کلاس درس نداشته‌اند. این ورودی عظیم نیروی انسانی ناکارآمد، در کنار فقدان برنامه‌های جامع و مؤثر توسعه حرفه‌ای مستمر، کیفیت آموزش را به شدت تحت تأثیر قرار داده است.

علاوه‌بر منابع مالی و انسانی، زمان اختصاص‌یافته به آموزش و کیفیت برنامه‌های پیش‌نیاز نیز

چالش‌برانگیز است. زمان مؤثر آموزش در مدارس ابتدایی کشورمان، با احتساب تعطیلات، به کمتر از ۶۰۰ ساعت در سال می‌رسد، در حالی که استاندارد جهانی بین ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ ساعت است. این کمبود حداقل ۳۰ درصدی زمان آموزش، فرصت یادگیری عمیق را سلب می‌کند. از سوی دیگر، آموزش پیش‌دستانی به منزله یکی از مؤثرترین راهکارها برای کاهش نابرابری‌های آموزشی، مورد غفلت جدی قرار گرفته است. با وجود اهمیت حیاتی این دوره، پوشش آن بین ۴۰ تا ۵۰ درصد در نوسان بوده و حدود ۶۰ درصد کودکان ایرانی از این آموزش بنیادین محرومند. سرمایه‌گذاری دولتی در این بخش نیز به قدری ناچیز بوده (کمتر از ۱/۱ درصد بودجه آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۳) که عملاً توسعه آن به بخش خصوصی واگذار شده و به تشدید نابرابری‌ها دامن زده است. فقدان برنامه درسی پویا و متناسب با نیازهای روز و عدم اعطای عاملیت کافی به مدارس برای تطبیق برنامه‌ها، چالش‌های دیگر این حوزه هستند.

در کنار چالش‌های مربوط به ورودی‌های مدرسه، نظام مدیریت کلان آموزش و پرورش نیز با مشکلات ساختاری و عملکردی جدی مواجه است. ساختار قدیمی، متمرکز و فاقد انسجام اراگانیک وزارتخانه، که در آن بخش‌های کلیدی، مانند تربیت معلم، برنامه‌ریزی درسی و آموزش دانش‌آموزان به صورت جزیره‌ای عمل می‌کنند، مانعی بزرگ در مسیر اجرای سیاست‌های یکپارچه است. ظرفیت محدود برای جذب نیروهای نخبه و متخصص در سطوح مدیریتی، و بسته بودن نسبی سیستم در برابر ایده‌های نو، پویایی لازم را از ستاد وزارتخانه سلب کرده است. تمرکزگرایی شدید در تصمیم‌گیری‌ها و مشارکت محدود استان‌ها و مدارس در فرآیندهای برنامه‌ریزی، به ناکارآمدی منجر می‌شود. فقدان یک نظام پایش و ارزشیابی شفاف و کارآمد نیز امکان شناسایی دقیق نقاط ضعف و انجام اصلاحات مبتنی بر شواهد را محدود کرده است؛ داده‌ها و آمارهای عملکردی یا منتشر نمی‌شوند یا به صورت محرمانه باقی می‌مانند و از نتایج ارزشیابی‌ها برای بهبود مستمر سیستم استفاده چندانی نمی‌شود.

مجموعه این چالش‌ها نشان می‌دهد، راه برون‌رفت از بحران کیفیت در آموزش و پرورش کشورمان، نیازمند تغییر نگرش بنیادین و اقدامات راهبردی چندوجهی است. باید نگاه طفیلی‌انگارانه را کنار گذاشت و آموزش و پرورش را یک اولویت ملی و سرمایه‌گذاری حیاتی برای آینده دانست. این تغییر نگرش باید در تخصیص منابع، اصلاح ساختارها و بازنگری فرآیندها متبلور شود.

در گام اول، افزایش پلکانی و هدفمند بودجه آموزش و پرورش با محوریت کیفیت‌بخشی ضروری است. این افزایش بودجه نباید صرف

بررسی روایت یک گزارش راهبردی از ریشه‌های افت کیفیت آموزش در کشور

نیمکت‌های خالی از کیفیت

افزایش حقوق شود، بلکه باید به طور مشخص صرف توسعه حرفه‌ای معلمان (از طریق برنامه‌های جامع آموزش ضمن خدمت یا روش‌های نوین مانند مربی‌گری)، گسترش کمی و کیفی آموزش پیش‌دستانی رایگان (به ویژه در مناطق محروم و دوزبانه با همکاری نهادهای مرتبط) و تجهیز مدارس شود. اختصاص ردیف بودجه مشخص و قابل توجه (حداقل ۲ درصد منابع آموزش و پرورش به عنوان نقطه شروع) به همگانی‌سازی پیش‌دستانی، یک ضرورت است.

در گام دوم، بازنگری اساسی در فرآیندهای جذب، تربیت و نگهداشت معلم اجتناب‌ناپذیر است. باید سازکارهای علمی برای گزینش افراد مستعد، ارائه آموزش‌های کارآمد و مستمر، و ایجاد نظام انگیزشی مناسب طراحی و اجرا شود. طرح جامع آموزش ضمن خدمت با تمرکز بر مهارت‌های عملی باید در اولویت قرار گیرد. همچنین ضروری است در دوره‌های تربیت معلم فعلی و ایجاد دوره‌های کوتاه‌تر و مهارت‌محورتر تجدید نظر شود.

گام سوم، بهینه‌سازی زمان آموزش و تقویت دوره پیش‌دستانی است. افزودن حداقل ۳۰ روز آموزشی به تقویم سالانه، برای جبران کمبود زمان آموزش ضروری به نظر می‌رسد و به تصمیم‌گیر شجاعانه در شورای عالی آموزش و پرورش نیاز دارد. همزمان، سرمایه‌گذاری جدی دولتی برای ارائه آموزش پیش‌دستانی رایگان و باکیفیت به همه کودکان ایرانی، اقدامی حیاتی برای تضمین عدالت آموزشی است. البته باید به وضعیت آموزشی کودکان مهاجر تازه‌وارد نیز توجه شود.

به طور کلی، اصلاح ساختاری در نظام مدیریت کلان آموزش و پرورش امری ضروری است. ایجاد انسجام اراگانیک بین سه رأس آموزش (کلاس، تربیت معلم و برنامه‌ریزی درسی)، جذب نیروهای متخصص و نخبه در سطوح مدیریتی، کاهش تمرکزگرایی و تقویض اختیار بیشتر به استان‌ها و مدارس، بازطراحی برنامه درسی (به‌خصوص در دوره متوسطه) با رویکرد مهارت‌محوری و توجه به نیازهای آینده و استقرار نظام پایش و ارزشیابی شفاف و پاسخگو، از جمله اقداماتی است که به افزایش کارایی نظام آموزشی کمک می‌کند.

همانگونه که مشخص است، نجات آموزش و پرورش کشورمان، مستلزم عزمی ملی، نگاهی راهبردی، تخصیص منابع هوشمندانه و اصلاحات شجاعانه است. باید باور کنیم که سرمایه‌گذاری روی فرزندان این مرز و بوم، پرسودترین سرمایه‌گذاری برای ساختن ایرانی آبادتر و سرفرازتر است و نظام آموزش، نه یک نهاد طفیلی، بلکه قلب تپنده توسعه پایدار کشورمان است. گفتنی است، گزارش اخیر مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری باید نقطه آغازی برای این تحول بنیادین باشد.

از کلاس درس تا پیشرفت ملی

و منزلت اجتماعی معلمان به مثابه کلیدی‌ترین عنصر نظام آموزشی و بهره‌گیری هوشمندانه از ظرفیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات برای بهبود فرآیندهای آموزشی و مدیریتی است. مدارس باید به محیط‌هایی پویا و انگیزه‌بخش برای یادگیری مادام‌العمر بدل شوند که کنج‌کاو علمی، خلاقیت و توانایی انطباق با تغییر را در نسل جوان پرورش می‌دهند.

می‌توان استدلال کرد که ارتقای نظام آموزش و پرورش از سطح یک دستگاه خدماتی به جایگاه یک نهاد راهبردی و پیشران توسعه ملی، مستلزم تغییر نگرش بنیادین و اجماع نخبگانی و سیاسی در سطح کلان کشور است. این مهم، فراتر از وظایف یک وزارتخانه خاص، نیازمند تعهد پایدار، تخصیص منابع کافی و متناسب و هم‌افزایی میان تمامی ذی‌نفعان، شامل دولت، دانشگاه‌ها، بخش خصوصی، نهادهای مدنی و خانواده‌هاست. سرمایه‌گذاری در آموزش باکیفیت، سرمایه‌گذاری در آینده کشورمان است؛ آینده‌ای که در گرو پرورش انسان‌هایی توانمند، آگاه و متعهد است که قادرند با تکیه بر دانش، مهارت و ارزش‌های والای انسانی، کشورمان را در مسیر پیشرفت پایدار و همه‌جانبه هدایت کرده و جایگاه شایسته آن را در تمدن جهانی تثبیت کنند. این مسیر، اگرچه پرچالش است، مطمئن‌ترین راه برای دستیابی به توسعه‌ای درون‌زا، متوازن و پایدار است.

اجتماعی، به تقویت بنیان‌های دموکراسی و ارتقای مشارکت آگاهانه شهروندان در سرنوشت خویش یاری می‌رساند. به‌علاوه، آموزش باکیفیت، به‌ویژه برای گروه‌های محروم و حاشیه‌ای ابزاری قدرتمند برای کاهش نابرابری‌ها، شکستن چرخه‌های فقر بین‌نسلی و ارتقای شاخص‌های سلامت و رفاه عمومی به شمار می‌رود. از این رو، تخصیص بهینه منابع و اولویت‌بخشی به سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش، باید به منزله یک سیاست محوری در تمامی اسناد بالادستی و برنامه‌ریزی‌های کلان توسعه کشورمان مدنظر قرار گیرد.

با وجود پیشرفت‌های قابل توجه در گسترش دسترسی به آموزش در دهه‌های اخیر، چالش اساسی کنونی بسیاری از کشورها، از جمله کشورمان، تضمین کیفیت و اثربخشی یادگیری در نظام آموزشی است. پدیده «فقر یادگیری»، که به ناتوانی دانش‌آموزان در کسب مهارت‌های بنیادین با وجود حضور در مدرسه اشاره دارد، هشدار جدی برای آینده توسعه انسانی و اقتصادی به شمار می‌آید. برای فائق آمدن بر این چالش، نیازمند اتخاذ رویکردی جامع و مبتنی بر شواهد هستیم که شامل بازنگری در برنامه‌های درسی با رویکرد مهارت‌محوری، به‌کارگیری روش‌های نوین تدریس فعال و دانش‌آموز‌محور، ارتقای نظام‌های سنجش و ارزشیابی تحصیلی با تمرکز بر یادگیری عمیق، سرمایه‌گذاری مستمر در صلاحیت حرفه‌ای

نیازهای واقعی جامعه و اقتضات عصر حاضر، نمی‌تواند به توسعه معنادار سرمایه انسانی منجر شود. نظام‌های آموزشی موفق، آت‌هایی هستند که ضمن فراهم‌آوری دسترسی عادلانه، بر ارتقای مستمر کیفیت، تعمیق مهارت‌های شناختی، تفکر انتقادی، توانایی حل مسئله و قابلیت‌های کارآفرینی و نوآوری تمرکز می‌کنند. این رویکرد کیفی‌گرا، زمینه را برای گذار از اقتصاد متکی بر منابع به سمت اقتصاد دانش‌بنیان فراهم می‌کند و با توانمندسازی نیروی انسانی، بهره‌وری ملی را افزایش داده و تاب‌آوری اقتصادی کشور را در مواجهه با نوسانات و چالش‌های جهانی تقویت می‌کند. مطالعات تطبیقی در سطح بین‌المللی نیز به‌وضوح نشان می‌دهد، کشورهایی که سرمایه‌گذاری پایدار و هوشمندانه‌ای در بهبود کیفیت آموزش عمومی، از سطح پایه تا آموزش عالی صورت داده‌اند، از نرخ رشد اقتصادی بالاتر، توزیع درآمد عادلانه‌تر و سطوح بالاتری از انسجام اجتماعی برخوردار بوده‌اند.

نگاه راهبردی به مقوله آموزش و پرورش، مستلزم درک عمیق باذهی‌های چندوجهی و بلندمدت آن است که فراتر از شاخص‌های صرفاً اقتصادی، ابعاد اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را نیز در بر می‌گیرد. نظام آموزشی کارآمد، نه تنها متخصصان و کارآفرینان آینده را تربیت می‌کند؛ بلکه با درونی‌سازی ارزش‌های مدنی، ترویج فرهنگ گفت‌وگو، قانون‌گرایی و مسئولیت‌پذیری

محمد صادق برهانی

پژوهشگر فناوری

امروزه، نظام آموزش و پرورش زیرساخت‌های بنیادین و پیشران‌های اصلی تحول در تمام کشورها شناخته می‌شود و فراتر از کارکردهای سنتی انتقال دانش و فرهنگ، نقش بی‌بدیلی در تکوین و ارتقای سرمایه انسانی کشورها ایفا می‌کند؛ سرمایه انسانی که مهم‌ترین مؤلفه قدرت نرم و مزیت رقابتی کشورها در عرصه جهانی شناخته می‌شود و غفلت از آن خسارات جبران‌ناپذیری در پی دارد. از این منظر، تدوین و پیاده‌سازی راهبردهای جامع و آینده‌نگر در حوزه آموزش عمومی، نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی انکارناپذیر برای تحقق اهداف توسعه پایدار و تضمین جایگاه شایسته کشورمان در نظام بین‌الملل به شمار می‌آید. بررسی دقیق‌تر ابعاد این نقش راهبردی، مستلزم واکاوی پیوند عمیق میان کیفیت نظام آموزشی، توسعه ظرفیت‌های انسانی و حرکت ملی به سوی پیشرفت همه‌جانبه است.

در این زمینه، کیفیت عملکرد مدارس و نظام آموزش عمومی، شاخصی کلیدی در سنجش توانمندی یک کشور برای پرورش نسلی خلاق، ماهر و مسئولیت‌پذیر است. شواهد نظری و تجربی مؤید آن است که صرف افزایش نرخ پوشش تحصیلی، بدون توجه به اثربخشی فرآیندهای یاددهی-یادگیری و انطباق محتوای آموزشی با

اذعان اندیشکده آمریکایی به شکست آمریکا از انصارالله

ناگامی نظامی واشنگتن

زهراتوحیدیان

دبیر گروه بین‌الملل

اندیشکده «واشنگتن» در مطلبی به قلم «جیمز شپرد» افسر ارشد سابق نیروی هوایی ارتش آمریکا با اذعان به قدرت انصارالله یمن، اعتراف می‌کند که این گروه توانسته است توانایی آمریکا را برای استقرار و تأمین سریع نیروهایش در غرب آسیا و فراتر از آن به خوبی به چالش بکشد.

در این مطلب آمده است: «در ۱۵ مارس ۲۰۲۵، ترامپ یک کمپین نظامی مستمر را علیه شبه‌نظامیان حوثی (انصارالله) در یمن آغاز کرد. هدف این اقدام بازگرداندن آزادی دریانوردی در دریای سرخ و تنگه باب‌المندب است. نقش حیاتی این آبراه در تجارت جهانی به خوبی شناخته شده، زیرا محل عبور سالانه ۱ تریلیون دلار کالا و ۳۰ درصد از ترافیک کانتینری جهان است. همچنین به‌عنوان یک مسیر ترانزیت کلیدی برای لجستیک نظامی است و استقرار سریع و کارآمد نیروها و منابع آمریکا را در چندین صحنه عملیاتی امکان‌پذیر می‌سازد. حملات حوثی‌ها (انصارالله) با برهم زدن هر دو کارکرد این آبراه، آنچه واشنگتن به عنوان «منفعت ملی اصلی» تعریف کرده، به طور مستقیم هدف گرفته است.» نویسنده با اتهام‌زنی به ایران، ادعای می‌کند ظهور این توانمندی، «ناشی از استراتژی گسترده‌تر

ایران برای توانمندسازی نیروهای نیابتی خود در جهت سلب آزادی مانور دشمنان در منطقه» است و می‌افزاید: «حملات آمریکا به عراق با استفاده در سال‌های ۱۹۹۱ و ۲۰۰۳ به عراق با استفاده از بنادر متعدد در سراسر خلیج فارس بود. در واکنش به این اقدام آمریکا، ایران استراتژی جنگی «دست‌رسی‌ناپذیری/جلوگیری از دست‌رسی» (AD) را به کار گرفت، که شامل به کارگیری شبه‌نظامیان نیابتی، سیستم‌های حمله دوربرد، موشک‌های زمین به هوا و نیروهای غیرمتعارف است، تا دست‌رسی (آمریکا و متحدینش) به خلیج فارس) را به چالش بکشد.»

به ادعای اندیشکده واشنگتن، انصارالله توانسته است ترافیک دریای سرخ و بنادر کلیدی عربستان، مانند جدّه و شهر اقتصادی ملک عبدالله را تهدید کند. تاکتیک‌های این گروه شامل حملات دقیق با هواپیماهای بدون سرنشین، موشک‌های کروژ و موشک‌های بالستیک است. بسیاری از شرکت‌های کشتیرانی تجاری مجبور شده‌اند مسیر پرهزینه‌تر از نظر مالی و زیست‌محیطی را در اطراف دماغه امید نیک طی کنند

«جیمز شپرد» در ادامه می‌نویسد: «توانایی‌های (نظامی) حوثی‌ها سرعتی را که برای لجستیک نظامی بسیار حیاتی است، مختل می‌کند. آمریکا برای حفظ عملیات رزمی مشترک در زمان

تحلیل

اشغالگران سوریه را می‌بلعند

جولان ژنرال‌های صهیونیستی در سوریه

سوریه است، ادامه داد: «جنگنده‌های اسرائیلی بیش از ۲۰۰ حمله به فرودگاه‌های نظامی در شمال سوریه هم‌مرز با ترکیه و در منطقه حومه حمص و پایگاه‌های دیگری در حمه و حلب انجام داده و آنها را به طور کامل ویران کردند، آن هم ساعتی پس از سفر هیئت نظامی ترکیه. هدف از این حملات ممانعت از تقویت جای پای نظامی ترکیه در سوریه بود؛ اما هیچ جنگنده یا سامانه دفاع موشکی آنکارا برای مقابله با آنها فعال نشد.»
عطوان تأکید کرد: «رژیم اشغالگر اراضی سوریه را آرام آرام می‌بلعد و اطمینان دارد که خطری در مقابلش نیست. اگر نظریه‌کنونی مبنی بر رقابت ترکیه و(رژیم) اسرائیل برای جنگ انداختن بر میراث سوریه صحت داشته باشد، همه شواهد حاکی از برنده شدن این رژیم در این مسابقه است.»

سردبیر رأی‌الیوم نوشت: «سوریه دولتی فشل و شکست خورده در مقطع کنونی است و در افق نشانه‌ای برای اینکه این وضعیت در آینده تغییر کند، هم وجود ندارد.»

جنگ، به انتقال ۸۰ درصد از تجهیزات دفاعی خود نیازمند است. این اتکای شدید به کشتیرانی تجاری مستلزم خطوط تأمین امن برای حرکت بدون مانع لجستیک نظامی در طول عملیات اضطراری است. با این حال، با توجه به منابع محدود نیروی دریایی ایالات متحده و تعهدات گسترده، نمی‌توان از هر محموله غیرمسلح با اسکورت محافظت کرد. علاوه بر این، حتی کشتی‌های اسکورت شده نیز گه‌گاه در دریای سرخ مورد حمله قرار گرفته‌اند. بنابراین، تهدید دریایی مداوم حوثی‌ها (انصارالله) پیامدهای جدی برای هر عملیات اضطراری خواهد داشت که در آن، (انتقال) لجستیک برای انجام مأموریت مذکور حیاتی است.»

این مطلب می‌افزاید: «برای مثال، اگر یک محموله نفت از دریای عرب به روتردام، مسیر جایگزین دماغه امید نیک را طی کند، پانزده روز بیشتر در مسیر است و تا ۱ میلیون دلار سوخت بیشتر نیاز دارد، بنابراین می‌توان انتظار داشت که محموله‌های لجستیکی در جهت مخالف با تأخیر و نقل تجاری مایل باشند با عبور از دریای سرخ، از این تأخیر و هزینه سوخت اجتناب کنند، بیمه محموله‌های‌شان به دلیل وجود خطر جنگ می‌تواند هزینه‌ها را تقریباً ۱ درصد افزایش دهد.» این اندیشکده با بیان اینکه مسیر جایگزین

پنجره

شعار دروغین

استخوانی در گلوی رژیم صهیونیستی

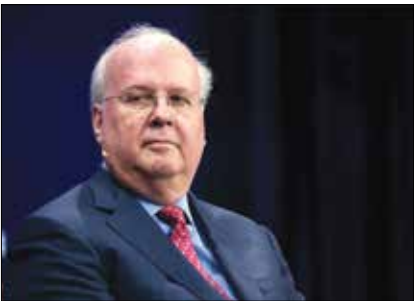
«مایکل میلستین» رئیس انجمن مطالعات فلسطین اندیشکده صهیونیستی «موشه دایان» در تحلیلی در «بیدעות آحارانوت» نوشت، این رژیم با اتخاذ راهبرد اشتباه، در باتلاق جنگ غزه و چه گسترش عملیات نظامی با شکست جدی مواجه خواهد شد.

بنا به تحلیل میلسین، «نوار غزه مانند استخوانی در گلوی اسرائیل گیر کرده است؛ از یک سو، (رژیم) اسرائیل در صورت گسترش جنگ نمی‌تواند اسرا را آزاد کند و از سوی دیگر، تردیدهای داخلی در مورد توانایی برای اشغال کل نوار غزه و نه کنترل آن، به شدت افزایش یافته است. با این شرایط، مقامات اسرائیلی به جای وعده تحقق هر دو، یعنی آزادی اسرا و اشغال نوار غزه، با واقعیت «نه این و نه آن» مواجه شده و از هفت اکتبر ۲۰۲۳ به ناچار آن را با انبوهی از شعارها پیچیده یافته‌اند.»

وی افزود: «تنها ثمره شعارهای «حماس در آستانه شکست است» و «عرب‌ها بدون آنکه متوجه شوند، سرزمین‌شان اشغال می‌شود»، برای اسرائیل فرو رفتن و گرفتار شدن در باتلاق جنگ فرسایشی است.»

وی افزود: «تنها ثمره شعارهای «حماس در آستانه شکست است» و «عرب‌ها بدون آنکه

روزنامه «نیویورک تایمز» در گزارشی به نقل از منابع آگاه، نوشت: «پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا برای دومین بار اطلاعات حساس نظامی را در یک گروه چت در پیام‌رسان سیگنال منتشر کرده است. منابع آگاه تأیید کردند که هگست در ۱۵ مارس ۲۰۲۵ (۲۵ اسفند ۱۴۰۳) برنامه پرواز جنگنده‌های F/A۸ آمریکا برای حمله به مواضع حوثی‌ها (انصارالله یمن) را در گروهی به نام «دفاع / تیم هادل» شامل همسر، برادر و وکیل شخصی خود منتشر کرده است.»
بر اساس گزارش نیویورک تایمز، این گزارش جدید که بنا بر شهادت چهار منبع مطلع تهیه شده است، مدیریت هگست را با چالش‌های جدی مواجه کرده و پرسش‌هایی اساسی درباره صلاحیت او برای تصدی وزارت دفاع ایالات متحده ایجاد کرده است. گزارش نیویورک تایمز می‌افزاید: «هگست نه تنها این اطلاعات را در اختیار کسانی گذاشته است که هیچ یک مجوز دسترسی به چنین اطلاعاتی را نداشتند، بلکه از تلفن شخصی خود برای این کار استفاده کرده است. کارشناسان امنیتی این اقدام وزیر دفاع ایالات متحده را نقض فاحش پروتکل‌های امنیتی این کشور می‌دانند.»

جهان

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

پیشخوان

عضو جدید تیم دیپلمات‌ها!

نشریه «اکنومیسٲ» نوشت: «در دورانی پر آشوب با جنگ‌های فرسایشی و تعرفه‌های فزاینده، دیپلمات‌ها و مذاکره‌کنندگان وارد یکی از پر مشغله‌ترین روزها شده‌اند. نظم سابق جهانی در حال تغییر است و رهبران سیاسی در حال تعدیل، بازنگری و حتی معکوس‌سازی قواعد هستند. آشوب ناشی از این تحولات حتی برای مذاکره‌کنندگان باتجربه مشکلاتی در هماهنگی با مقامات ارشد کشورهای‌شان ایجاد کرده است. مدل‌های هوش مصنوعی (AI) ممکن است بتوانند در این زمینه هم مؤثر ظاهر شوند.»
به نوشته این نشریه، «برخی از این مدل‌ها در حال توسعه‌اند. یکی از پیشرفته‌ترین پروژه‌ها در این زمینه با هدف کمک به دیپلمات‌های غربی در مذاکرات صلح اوکراین تعریف شده است. این کار در دولت بایدن در آمریکا آغاز شد، با هدایت مقامات شورای امنیت ملی کاخ سفید به مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی (CSIS)، اندیشکده‌ای در واشنگتن، منتقل شد و اکنون آنها مسئول اجرای این پروژه هستند.»
«رز گاتمولر» مذاکره‌کننده ارشد آمریکا با روسیه درباره کمک گرفتن از فناوری‌های جدید گفت: «پتانسیل هوش مصنوعی برای تغییر شکل مذاکرات امنیتی «واقعاً قابل توجه» است. اگر این فناوری فراگیر شود، دیپلماسی ممکن است به حوزه‌ای تبدیل شود که در آن مدل‌های هوش مصنوعی با یکدیگر به توافق برسند. اینکه آیا انسان‌ها می‌توانند جایگاهی در این میز حفظ کنند، می‌تواند مورد بحث قرار گیرد.»

افشای مجدد اسرار نظامی

روزنامه «نیویورک تایمز» در گزارشی به نقل از منابع آگاه، نوشت: «پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا برای دومین بار اطلاعات حساس نظامی را در یک گروه چت در پیام‌رسان سیگنال منتشر کرده است. منابع آگاه تأیید کردند که هگست در ۱۵ مارس ۲۰۲۵ (۲۵ اسفند ۱۴۰۳) برنامه پرواز جنگنده‌های F/A۸ آمریکا برای حمله به مواضع حوثی‌ها (انصارالله یمن) را در گروهی به نام «دفاع / تیم هادل» شامل همسر، برادر و وکیل شخصی خود منتشر کرده است.»
بر اساس گزارش نیویورک تایمز، این گزارش جدید که بنا بر شهادت چهار منبع مطلع تهیه شده است، مدیریت هگست را با چالش‌های جدی مواجه کرده و پرسش‌هایی اساسی درباره صلاحیت او برای تصدی وزارت دفاع ایالات متحده ایجاد کرده است. گزارش نیویورک تایمز می‌افزاید: «هگست نه تنها این اطلاعات را در اختیار کسانی گذاشته است که هیچ یک مجوز دسترسی به چنین اطلاعاتی را نداشتند، بلکه از تلفن شخصی خود برای این کار استفاده کرده است. کارشناسان امنیتی این اقدام وزیر دفاع ایالات متحده را نقض فاحش پروتکل‌های امنیتی این کشور می‌دانند.»

مردم خسته!

«کارل روو» کارشناس علوم راهبردی جمهوری‌خواه گفت: «ترامپ با تعرفه‌هایش باعث ایجاد سردرگمی و نگرانی می‌شود که خود می‌تواند اثر بوم‌رنگی علیه ترامپ داشته باشد.» وی افزود: «با گذشت ۱۰۰ روز از دومین دوره ریاست‌جمهوری ترامپ، بسیاری از آمریکایی‌ها خسته هستند. آنها با چالش‌های فراوانی مواجه شده‌اند. ترامپ در کارزارهای انتخاباتی‌اش وعده کاهش تورم داده بود، اما افزایش تعرفه‌ها موجب شده که تقریباً سه چهارم مردم آمریکا انتظار افزایش قیمت‌ها را داشته باشند.»
روو خاطر نشان کرد: «مسئله فقط تعرفه‌ها و قیمت‌ها نیست. کاخ سفید هر هفته موضوع جدیدی را مطرح می‌کند که عمدتاً در کارزارهای انتخاباتی به آنها پرداخته نشده بود.»

نژادپرستی انگلیسی

«جورج گالووی» رهبر حزب کارگر انگلیس، طی بیانیه‌ای گفت: «حزب کارگر انگلیس تشدید حملات سیاسی علیه جامعه فلسطینی در انگلیس توسط مقامات انگلیسی به بهانه «مبارزه با تروریسم» را به شدت محکوم می‌کند.» وی افزود: «از ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳، صدها فلسطینی انگلیسی به طور خودسرانه دستگیر، بازجویی و تفتیش شده‌اند. آنچه در حال وقوع است، نژادپرستی سیستماتیک است و در حال عادی شدن است. با فلسطینی‌های انگلیسی به عنوان شهروندان درجه دوم رفتار می‌شود و آنها صرفاً به دلیل موضع‌شان علیه ظلم، به ویژه با توجه به نسل‌کشی مداوم در غزه، تحت پیگرد و آزار و اذیت قرار می‌گیرند.»

ناتوانی مطلق

«کارین گورگیان» اندیشمند سیاسی و شرق‌شناس روس، در پی مطرح شدن اظهارات جنگ‌طلبانه مقامات آمریکایی گفت: «تقویت حضور نظامی آمریکا در اقیانوس هند و پایگاه‌هایش در غرب آسیا آمادگی برای جنگی با ایران در نظر گرفته شد؛ اما من گزارش پنتاگون در سال ۲۰۱۱ را به یاد دارم. متأسفم، ولی ایران ۱۴ سال پیش به اندازه الان از نظر فنی پیشرفته نبود. در حال حاضر، جنگیدن با ایران بسیار پر هزینه خواهد بود و در دسرهای زیادی برای آمریکایی‌ها به بار خواهد آورد.»
به گفته او، متمرکز کردن تسلیحات و نظامیان آمریکایی در غرب آسیا و اقیانوس آرام صرفاً برای محصور کردن چین است.

یادداشت

شعار سال
و بازتعریف نقش بانک‌ها

محمد واعظ

عضو هیئت علمی
دانشگاه اصفهان

یکی از موضوعاتی که در راهاندازی، توسعه و تجهیز «تولید» بسیار اهمیت دارد، مسئله تأمین مالی تولید است. با توجه به اینکه حمایت از ایده‌های نوین و طرح‌هایی که در میان مدت و بلندمدت می‌تواند به بهره‌وری اقتصادی بینجامد، بسیار حائز اهمیت است و بانک‌ها با حمایت مالی و تأمین مالی این بنگاه‌ها می‌توانند در تحقق و اجرای ایده‌های نوین نقشی مؤثر ایفا کنند، نباید مسئله تأمین مالی تولید از نظر دور نگاه داشته شود.

در اقتصاد ایران که به اصطلاح به آن اقتصاد «بانک پایه» گفته می‌شود، به طور کلی بانک‌ها در تأمین مالی فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی، چه در زمینه تأمین سرمایه در گردش و چه در زمینه تشکیل سرمایه، یعنی افزایش ارزش موجودی کالاهای سرمایه بنگاه‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. با وجود اینکه متأسفانه در سال‌های اخیر به دلیل تورم و ورود نظام بانکی کشور به بنگاهداری این موضوع تا حدی خدشه دار شده و شاهد حمایت معنادار نظام بانکی کشور از بخش تولید نبوده‌ایم، از سوی دیگر این موضوع مهم را نباید از نظر دور داشت؛ زیرا یکی از مهم‌ترین مسائل نظام بانکی ما غیر واقعی بودن عملیات بانکی است. یک مصداق مهم از مسئله غیر واقعی بودن عملیات بانکی این است که تسهیلات بانکی در جای درست خود به مصرف نمی‌رسد؛ یعنی در اسناد و فواتر بانکی تسهیلات تحت عنوان تأمین سرمایه، تأمین سرمایه در گردش، تأمین افزایش موجودی کالای سرمایه‌ای و... برای بنگاه‌ها تخصیص داده می‌شود؛ اما در عمل بخشی از آن صرف عملیات سفته‌بازی خرید زمین به قصد فروش آن با کسب سود بیشتر یا خرید سهام در بازار ثانویه یا خرید ارز و طلا می‌شود.

متأسفانه، روندهای اشاره شده باعث شده نه تنها تخصیص منابع بانک‌ها به بنگاه‌ها دچار انحراف شود؛ بلکه آثار زیانباری، همچون ایجاد حباب در قیمت دارایی‌هایی، مانند قیمت سکه ظاهر شود. واقعی کردن عملیات تخصیص منابع بانکی از طریق تسهیلات مستلزم دو الگوی نظارت است: یکی الگوی نظارت درونی در بانک‌ها و دوم الگوی نظارت مؤثر از بیرون بر بانک‌هاست. در مقام مقایسه تأثیر الگوی نظارت درون بانکی بیشتر از الگوی نظارت بیرونی بر بانک‌هاست.

آنچه در این موضوع اهمیت دارد، برای تحقق شعار سال که عملیاتی‌سازی آن به صورت ویژه‌ای می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در اقتصاد ایران داشته باشد، باید به سرمایه‌گذاری تولید و نقشی که برای بانک‌ها قائل می‌شویم، اعتباری دوباره بخشیده شود؛ زیرا در این صورت است که می‌توان از رشد و توسعه تولید و سرمایه‌گذاری در تولید و ایده‌های نوین حمایت کرد. با توجه به اینکه برخی ایده‌ها برای بهره‌وری و رشد تولید در تولید کالاهای و خدماتی که ارزآوری و درآمدزایی خوبی دارند، سرمایه کافی و لازم برای اجرای طرح نوین خود ندارند، امید می‌رود نظام بانکی کشور در این زمینه فعالیت‌های لازم را به منصفه ظهور برساند و کمک شایان توجهی به روند بهبود فعالیت‌های تولیدی کشور با حمایت از تولید و تأمین مالی تولید ایفا کند.

وحید ارشدی ، در گفت‌وگو با صبح صادق

تداوم تخصیص ارز ترجیحی
با تقویت نظارت‌ها منطقی است

دولت و بانک مرکزی می‌توانند نظارت و رصد بیشتری بر ارز ترجیحی تخصیص داده شده، به واردات کالاهای اساسی داشته باشند؟ گفت: «به تجربه ثابت شده اگر دولت و بانک مرکزی بخواهند کاری انجام دهند و اراده انجام آن را داشته باشند، این کار محقق می‌شود و انجام شدنی است. بنابراین در وهله اول بانک مرکزی و دولت باید خواهان این موضوع باشند و عزم جدی برای مقابله با متخلفان داشته باشند؛ در غیر این صورت فقدان هر گونه شفافیت در امر تخصیص ارز ترجیحی به معنای وجود عدم تعارض است.»

وی در این باره تأکید کرد: «در صورتی که با تخصیص ارز ترجیحی قرار بر تأمین منافع برخی از افراد یا گروه‌ها باشد، قطعاً آراده‌ای بر رصد اینکه ارز از کجا به کجا رفته وجود نخواهد داشت. متأسفانه، بخش قابل توجهی از خسارات مادی و حتی معنوی که کشور طی سال‌های اخیر از تخصیص ارز ترجیحی خورده وجود تعارض منافع است. تعارض منافی که باعث شده شفافیت، رصد؛ پایش و نظارت جدی گرفته نشود یا اصلاً توجهی به این مقوله‌ها صورت نگیرد.»

وی افزود: «این موارد اصلاً به تحریم ربطی ندارد؛ بلکه کاملاً درونی است و در سیستم دولتی باید دنبال شود. برای نمونه، وقتی واردات یک کالا یا محصول مهمی به یک خانواده خاص داده می‌شود، عملاً به این معناست که آنها تمایلی برای ایجاد شفافیت نداشته باشند. اینجا اشکالات پیدا می‌شود و منافع مردم تأمین نمی‌شود.»

وی در پایان این گفت‌وگو خاطر نشان کرد: «در صورتی که دستگاه‌های نظارتی و قوه قضائیه با هر گونه زد و بند برخوردی جدی داشته باشند، بی‌تردید با شفافیتی که ایجاد می‌شود واردکنندگان واقعی و تولیدکنندگان دلسوز مردم وارد این عرصه می‌شوند و آنجاست که معیشت مردم و به تبع آن سایر حوزه‌های اقتصادی نیز در دست اصلاح قرار می‌گیرد.»

معاش مردم ربطی نداشته، سرمایه‌گذاری و هزینه شده است.» وی خاطر نشان کرد: «بعضاً طی دولت‌های گذشته اخباری مبنی بر این موضوع که ارز ترجیحی در کشورهای خارجی در ملک و... سرمایه‌گذاری شده است، به گوش می‌رسد یا اینکه اگر چه ارز ترجیحی به واردات آن کالا تخصیص یافته، اما آن کالا با قیمت آزاد یا نزدیک به آزاد راهی بازار کشور شده و به دست مردم رسیده است. موضوعی که نشان می‌دهد وجود شفافیت و نظارت از ابتدای امر که یارانه به واردکننده تخصیص داده می‌شود، موضوعی بسیار ضروری است.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی یادآور شد: «بانک مرکزی اگر توجه ویژه‌ای به شفافیت در ورود و خروج ارز ترجیحی داشته باشد؛ یعنی در این موضوع بهترین نظارت و رصد را داشته باشد و هزینه واردکننده و تولیدکننده متخلفی را که ارز ترجیحی را با نرخ‌های ارزان و دولتی بر سر سفره مردم نمی‌آورند، افزایش دهد و قوه قضائیه نیز در این باره در کنار دولت و بانک مرکزی برای برخوردی اساسی و قاطعانه با متخلف باشد، بی‌تردید این سیاست می‌تواند به نفع اقشار ضعیف جامعه حداقل در تأمین حداقل‌های مورد نیاز یک خانوار باشد و تداوم آن نه تنها ایرادی ندارد، بلکه مثبت است؛ اما در غیر این صورت تداوم این سیاست به نوعی اتلاف منابع است.»

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد یادآور شد: «قوه قضائیه در همکاری با بانک مرکزی در کنار مجلس شورای اسلامی باید هزینه‌های تخلفات مرتبط با ارز ترجیحی را برای گیرندگان افزایش دهد؛ یعنی هزینه‌هایی که به عنوان جرم و تخلف می‌پردازند، باید به مراتب بیشتر از سودی باشد که از کسب ارز ترجیحی دریافت می‌کنند؛ در این صورت است که واقعاً کسانی ارز ترجیحی دریافت می‌کنند که قابل به این چرخه باشند که باید کالا با قیمت پایین عرضه شود.»

ارشدی در پاسخ به این پرسش که به نظر شما

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد تأکید کرد: «اینکه بانک مرکزی به دلیل بالا ماندن میزان تورم تصمیم گرفته است نرخ ارز ترجیحی مرتبط با واردات کالاهای اساسی را افزایش ندهد و همان ۲۸۵۰۰ تومان نگاه دارد، در نگاه اول سیاست خوب و سستونی است؛ زیرا نگاه حمایتی از تأمین ارزان حداقل معیشت مردم دارد، اما برای اینکه این سیاست و منظور درست بانک مرکزی به نتایج لازم برسد، سیاست‌گذار و نهادهای نظارتی باید به چند موضوع توجه جدی نشان دهند.» این کارشناس اقتصادی خاطر نشان کرد: «تخصیص ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی برای حمایت معیشتی از اقشار ضعیف جامعه سیاست درستی است؛ اما تحقق این سیاست درست اقتصادی مشروط به وجود شفافیت و نظارت در امر تخصیص ارز، خرید مواد اولیه و کالا، ورود به تولید و بازارهای ایران است.»

ارشدی معتقد است: «در صورتی که بانک مرکزی و دستگاه‌های نظارتی فقط به این موضوع اکتفا کنند که با هدف حمایت از مردم، یعنی دهک‌های آسیب‌پذیر ارز ارزان قیمت در اختیار واردکننده قرار داده‌اند، کاری به نفع اقشار ضعیف جامعه از پیش نمی‌رود، زیرا در صورت نبود شفافیت و نظارت بر تخصیص ارز ترجیحی نمی‌توان آنگنان امیدوار بود که ارز تخصیص داده شده بر سر سفره مردم حاضر شود.»

این استاد اقتصاد با اشاره به اینکه فساد در ارز ترجیحی مسبوک به سابقه است، گفت: «از سوی دیگر بانک مرکزی و نهاد ناظر باید مراقب باشد ارز به کالاهایی اختصاص یابد که در زمره کالاهای اساسی است؛ یعنی به کالاهایی جز کالاهای اساسی که باید به دست دهک‌های پایین درآمدی برسد، اختصاص داده نشود؛ زیرا متأسفانه بارها شاهد این موضوع بوده‌ایم که ارز ترجیحی با عنوان تأمین نهاده یا کالای اساسی به واردکننده داده شده اما کالای دیگری وارد شده، یا حتی این ارز در بخش‌های دیگری که به

ساحل عباسی

خبرنگار

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی و عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد گفت: «متأسفانه بخش قابل توجهی از خسارات مادی و حتی معنوی که کشور طی سال‌های اخیر از تخصیص ارز ترجیحی خورده، به دلیل وجود تعارض منافع است. تعارض منافی که باعث شده شفافیت، رصد، پایش و نظارت جدی گرفته نشود یا اصلاً توجهی به این مقوله‌ها صورت نگیرد.»

«وحید ارشدی» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی و عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد در گفت‌وگو با صبح صادق در خصوص موضوع تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ تومانی بر مبنای تازه‌ترین سیاست بانک مرکزی در سال ۱۴۰۴ و افزایش نیافتن قیمت ارز ترجیحی با هدف بالا نرفتن میزان تورم در کالاهای اساسی دهک‌های ضعیف جامعه گفت: «در این موضوع شکی نیست که دولت و حاکمیت در مواقع اضطراری و بحران‌های اقتصادی برای بخشی از جامعه که از آنها با عنوان دهک‌های پایین درآمدی و ضعیف یاد می‌شود، به طور ویژه حمایت به عمل آورد؛ زیرا بخشی از جامعه که ناتوان در تأمین معاش حداقلی است، نباید به حال خود رها شود.»

وی در این باره تصریح کرد: «اصولاً دولت‌های مختلف به خصوص در کشورهای توسعه‌یافته در جنگ نظامی و درگیری‌های منطقه‌ای که به تضعیف اقتصاد و افزایش تورم منجر می‌شود یا در مسائل داخلی اقتصاد که به ایجاد تورم‌های بالا منجر می‌شود، از دهک‌های ضعیف جامعه با تخصیص یارانه حمایت می‌کنند، البته اکثر حمایت‌ها مقطعی است؛ زیرا روندها به گونه‌ای گذاشته شده که دولت‌ها توانمندی مردم را در دستور کار برای ورود به بازار و اشتغال قرار می‌دهند.»

منهای نفت

ظروف مسی

صادرات «ظروف مسی» ایران رشد چشمگیری داشته و به یکی از منابع ارزآوری غیرنفتی تبدیل شده است. بر اساس آمار گمرک، در سال گذشته بیش از ۵۰ میلیون دلار ظروف مسی به کشورهای منطقه از جمله عراق، امارات متحده عربی و قطر صادر شده است. این کشورها به دلیل افزایش تقاضا برای کالاهای سنتی و صنایع دستی باکیفیت، بازارهای مناسبی برای محصولات مسی ایران فراهم کرده‌اند. کارشناسان معتقدند، با بهبود بسته‌بندی، توسعه برندینگ و حضور فعال‌تر در نمایشگاه‌های بین‌المللی، می‌توان سهم ایران از بازار صنایع دستی منطقه را به طور قابل توجهی افزایش داد و ارزآوری بیشتری برای کشور به ارمغان آورد.

شاخص

رشد صفر درصدی

روژنامه آلمانی «هندلزبلات» در گزارشی با استناد به یک پیش‌بینی داخلی دولت، هشدار داد اقتصاد آلمان در پی افزایش اخیر تعرفه‌های آمریکا و تشدید عدم اطمینان درباره سیاست تجاری واشنگتن، در آستانه سومین سال پیاپی رکود قرار دارد. ترامپ، تعرفه‌ای ۲۰ درصدی برای واردات تمامی کالاهای اتحادیه اروپا و ۲۵ درصدی بر واردات فولاد، آلومینیوم و خودرو اعمال کرد. اگرچه اتحادیه اروپا در واکنش، تعرفه‌های تلافی‌جویانه ۲۵ درصدی را در نظر گرفت، ترامپ اجرای اغلب تعرفه‌های جدید را به مدت ۹۰ روز متوقف کرد تا امکان مذاکرات فراهم شود. تعرفه پایه ۱۰ درصدی و تعرفه‌های هدفمند ۲۵ درصدی همچنان برقرار مانده‌اند.

افزوده

رکود تورمی

«رکود تورمی» یکی از پیچیده‌ترین چالش‌های اقتصادی است که کشورها را درگیر بحران‌های همزمان می‌کند. در این وضعیت، برخلاف چرخه‌های سنتی اقتصاد، دو پدیده ناسازگار با هم، یعنی «رکود اقتصادی» و «تورم بالا» به صورت همزمان رخ می‌دهند. معمولاً پیش‌بینی می‌شود در رکود، تقاضا کاهش یافته و تورم نیز فروکش کند، اما در رکود تورمی، رشد اقتصادی متوقف شده یا به شدت کند می‌شود، در حالی که قیمت کالاها و خدمات همچنان رو به افزایش است. این پدیده می‌تواند ناشی از شوک‌های عرضه، افزایش ناگهانی قیمت انرژی یا سیاست‌های اقتصادی نادرست باشد.

دفاع از ولایت

گفتاری از **حجت‌الاسلام ناصر رفیعی** به مناسبت تولد حضرت معصومه(س)

معصومه(س) پدر را ندید تا آنکه در ۱۰ سالگی خبر شهادت پدرشان به مدینه رسید. وقتی امام رضا(ع) به ایران آمدند، فاطمه معصومه(س) یک‌سال بعد از برادر، یعنی بعد از آمدن امام رضا(ع) به ایران، برای دیدار امامش آمد؛ اما اجل مهلت نداد و در شهر قم از دنیا رفت و به خاک سپرده شد. حدود دو سال بعد از رحلت ایشان، امام رضا(ع) هم شهید شدند. منتها در همان دو‌سالی که امام رضا(ع) ایران بودند، خواهرشان در قم به خاک سپرده شده بود. موقعیت حضور در قم و برگشت از مرو و خراسان به قم شاید خیلی فراهم نبود. امام رضا(ع) تحت‌نظر بودند؛ اما قمی‌ها می‌رفتند همان موقع به دیدن امام رضا(ع)؛ وقتی می‌رفتند گاهی امام(ع) می‌فرمودند: «ما یک امانتی در شهر شما داریم. در قم یک امانتی داریم، به زیارت او بروید، او را تکریم کنید، او را زیارت کنید، این امانت رو حفظ کنید.»

ویژگی اول: یکی از ویژگی‌های معصومه(س)، هجرت آن حضرت است. ببینید در قرآن کریم هجرت گاهی بر جهاد مقدم شده است. قرآن می‌فرماید: «و هر کس در راه خدا هجرت

می‌دانید فاطمه معصومه(س) شش ساله بود که پدرش به زندان افتاد. زندان آخری چهار سال تمام بود، قبل از آن هم بود. منتها امام گاهی آزاد می‌شد، گاهی دستگیر می‌شد، شهرهای گوناگونی بود و... در تمام این مدت چهار سال فاطمه

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

یکی از پرسش‌هایی که همیشه درباره مواجهه با دشمن پرسیده می‌شود، این است که آیا می‌توان با دشمنی که سال‌های متمادی با ما دشمنی کرده و از هر فرصتی برای ضربه به ما و نابودی ما استفاده کرده و می‌کند، دوستی کرد و کارهای گذشته او را نادیده گرفت؟ در این باره باید انواع دشمنی، مانند دشمنی یک فرد با فردی دیگر یا یک فرد با گروه یا یک حکومت مستکبر یا یک ملت را بررسی و تفاوت‌های آن را بیان کنیم تا به نتایج درست دست یابیم. فعلاً در این یادداشت موضوع «امکان دوستی با مستکبران» را بررسی خواهیم کرد. استکبار به منزله یک ویژگی برای انسان است که به خودبرتربینی و خودمهوری اشاره دارد و می‌تواند در شخصیت‌ها، گروه‌ها و حتی حکومت‌های گوناگون مشاهده شود. امیرالمؤمنین علی(ع) در خطبه قاصعه می‌فرمایند: «مردم، از آنچه که بر ملت‌های متکبر گذشته، از کفرها و عقوبت‌ها و سختگیری‌ها و ذلت و خواری فرود آمده عبرت گیرید.... برحذر باشید از خدا، بترسید از خدا، درباره نتایج دنیوی ظلم و وخامت اخروی آن و بدی عاقبت کبر،

زیرا کبر دام بزرگ و گسترده شیطان و ابزار بزرگ حيله‌های اوست که همانند زهر‌های کشنده که در بدن انسان‌ها نفوذ می‌کنند...»(نهج البلاغه، خطبه۱۹۲) این ویژگی به‌نوعی از خودپسندی ناشی می‌شود که فرد، جریان یا حکومتی، درک دقیقی از خود و محیط پیرامون خود ندارد و با استدلال‌ها و توهماتی خود را برتر می‌بیند. یکی از این برتربینی‌ها می‌تواند تسلط بر قدرت و ثروت‌های دنیایی باشد؛ در حالی که بنا بر فرمایش خداوند در قرآن تمام اینها برای امتحان آنان است و هیچ امتیازی به شمار نمی‌آید. خداوند در قرآن می‌فرماید: «آیا می‌پندارند که آن مال و فرزند که ارزانی‌شان می‌داریم، برای این است که درهای خیرات را با شتاب به‌روی آنها بگشاییم! (چنین نیست) بلکه آنها نمی‌فهمند(که این وسیله امتحان‌شان است...)»(مؤمنون/۵۵) اموال و توانی که مستکبران دارند، فانی است و در برابر قدرت خداوند هیچ است. قرآن می‌فرماید: «فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنِ أَشَدُّ مَتَافُؤَةً أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً...»؛ اما قوم عاد به ناحق در زمین تکبر ورزیدند و گفتند: چه کسی از ما نیرومندتر است؟! آیا نمی‌دانستند خداوندی که آنان را آفریده از آنها قوی‌تر است؟!... (فصلت/۱۵) این وضعیت متکبران است که همیشه در خطا هستند و هیچ‌گاه نمی‌توانند حقایق را درست

ببینند؛ به‌همین دلیل حتی به دوستان خود رحم نمی‌کنند و همیشه احساس ترس و خطر دارند. با این اوصاف اگر کسی بتواند تشخیص دهد که دشمن کیست و چگونه می‌تواند به او اعتماد کند، ضربه‌ای جبران‌ناپذیر می‌خورد. از طرفی قرآن توصیه می‌کند به رفتار اخلاقی با دشمنان و پیش گرفتن راه‌هایی که می‌تواند آنان را جذب کند؛ اما آیا منظور قرآن حکومت‌های مستکبر است یا دشمنی که قابلیت جذب و هدایت دارد؟ خداوند در قرآن می‌فرماید: «وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ»؛ نیکی و بدی یکسان نیست. [بدی را] با بهترین شیوه دفع کن، [با این برخورد متین و نیک] ناگاه کسی که میان تو و او دشمنی است [چنان شود] که گویی دوستی نزدیک و صمیمی است. (فصلت/۳۴) حال آیا با مستکبرانی که سال‌ها جنایت کردند و هر لحظه امکان دارد دوباره به قصد نابودی‌مان به ما یورش برند، می‌توان طرح دوستی انداخت؟! مطمئناً دشمنی نمی‌تواند تا ابد باقی بماند؛ اما اگر دشمنان، روزی روی خوش نشان دادند، نباید طوری رفتار شود که انگار همه چیز تمام شده و گذشته عبرت‌آموز او از بیسن رفته و می‌توان به‌راحتی با آن دوستی کرد. کما اینکه در استدلال‌ها می‌بینیم خداوند به حضرت موسی(ع) دستور داد تا با فرعون با

قرآن مستقیم و غیرمستقیم صحبت از زنان است. فاطمه معصومه(س) نیز به‌دنبال ولایت بودند.

ویژگی سوم: محدثه بودن فاطمه معصومه(س) است. می‌دانید حدیث: «من كنت مولاً فهذا علي مولاً» این حدیث از حضرت معصومه(س) نقل شده است؛ البته این حدیث راوی زیاد دارد و در حد تواتر است. ولی یکی از راویان این حدیث فاطمه معصومه(س) است. حدیث «مَنْ مَاتَ عَلَى حَسْبِ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ شَهِيداً» و... ما از این ۲۸ سال زندگی حضرت معصومه(س) شاید دوسه صفحه مطلب داریم. علتش هم این است که کسی نوشته و اگر نوشته خیلی از اینها از بین رفته است.

ویژگی چهارم: شفاعت این بانوی بزرگوار است. «يَا قَاطِمَةُ اشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ»؛ مقام شفاعت، آن هم یک مقام شفاعت بی‌نظیر، یک مقام شفاعت کم‌نظیر، مقام شفاعتی که تنه به مقام شفاعت‌های دیگر می‌زند. ایشان شفیعه اهل محشر است.

ویژگی پنجم: سفارش چهار امام معصوم به زیارت ایشان است.

زیارت آن حضرت موسی(ع) هم آن بود که اعتماد بی‌جا نداشت و برای جلب رضایت و خاطر فرعون هر کاری انجام نداد. فرعونیان بارها عذاب شدند، اما تکبر ورزیدند و ایمان نیاوردند.

قرآن می‌فرماید: «و ما فرعونیان را به خشک‌سالی و کمبود میوه‌ها گرفتار کردیم، شاید متذکر گردند. سپس بلاها را پشت سر هم بر آنها نازل کردیم؛ طوفان و ملخ و آفت گیاهی و قورباغه‌ها و خون را- که نشانه‌هایی از هم جدا بودند- بر آنها فرستادیم، ولی باز بیدار نشدند و تکبر ورزیدند و جمعیت گنهکاری بودند.»(اعراف/۱۳۰-۱۳۳) بنا بر آیات قرآن، حضرت موسی(ع) بر استدلال و دین خود محکم ایستاد و تا جایی که می‌شد مقاومت کرد و تسلیم قدرت پوشالی فرعون نشد و آخر هم فرعونیان هلاک شدند. اینکه در مقابل دشمن چگونه باید رفتار کنیم و با یک اتفاق در پیدا کردن راه پیشرفت ناامید نشویم با با اتفاقی دیگر ذوق زده نشده و اعتماد بی‌جا نکرده و اجازه ندهیم با تیرنگ از پشت به ما خنجر بزنند، نیازمند مطالعه تاریخ و عبرت گرفتن از گذشتگان، تفکر، علم و دانش بالاست. دستور خداوند این است که همه درب‌ها را به خود نبندیم و از طرفی آنقدر هم اعتماد نکنیم که گویی همه چیز تمام شده است؛ در حالی‌که دشمن خودش را برای ضربه بعدی به ما آماده می‌کند.

تاریخ نگار

اخراج آدم(ع) از بهشت

بنا به روایتی از امام صادق(ع) در نخستین روز ماه ذی‌القعدة، حضرت آدم(ع) از بهشت رانده شد و به امر پروردگار متعال به زمین هبوط کرد و چون در آن استقرار یافت، از کردار خویش و تبعات منفی آن بسیار ناراحت و اندوهگین شد و به مدت چهل شبانه‌روز در کنار خانه خدا به سجده رفت و از فراق بهشت و دور شدن از جوار رحمت الهی، بسیار گریست. تا اینکه جبرئیل امین بر وی نازل شد و توبه، غسل، طهارت، احرام، تلبیه، اعمال حج و... را آموزش داد و آدم(ع) از روز ۹ ذی‌الحجه به اعمال حج پرداخت.

دین

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

مسابقات

مکتب

منافع مشترک، فقط با دوست

سیدعلی میرهادی

کارشناس علوم اسلامی

دوستی، دوست داشتن و محبت ورزیدن، یکی از نیازهای انسان است که می‌تواند به زندگی دنیایی و آخرتی او کمک کند. دوستی و انتخاب دوست هم از سفارش‌های قرآن و اهل بیت(ع) است و هم حد و مرز آن تعیین و تبیین شده است. دوستی به منزله یک رابطه انسانی عمیق و معنادار در آموزه‌های شیعی، بر اساس اصول اخلاقی و دینی شکل می‌گیرد و اهمیت بسیاری دارد. دوستی‌هایی که با نیت الهی شکل می‌گیرند، پایدارتر و با ارزش‌تر هستند. این نیت باید خدا باشد؛ یعنی دوستی بر محور آنچه خدا دوست دارد و آنچه دوست ندارد. خداوند در قرآن می‌فرماید: «ای کسانی‌که ایمان آورده‌اید! دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید. شما به‌آنان اظهار محبت می‌کنید. در حالی‌که آنها به آنچه از حق برای شما آمده، کافر شده‌اند.»(ممتحنه/۱) به‌عبارتی اگر شما به خدا ایمان دارید، نباید با برخی افراد یا گروه‌ها دوستی کنید و نباید منافع خودتان را در این دوستی ببینید؛ زیرا شما با آنها هیچ نفع مشترکی ندارید. اعتماد و صداقت نیز از ارکان اصلی دوستی به‌شمار می‌آیند. بنابراین وقتی صداقت و راستگویی در روابط دو فرد یا گروه دیده نشود، این دوستی نیز حتماً به ضرر یک طرف خواهد بود. دوستان واقعی در زمان‌های سخت و دشوار به یاری یکدیگر می‌شتابند و حمایت عاطفی و عملی از یکدیگر دارند که نشانه‌ای از یک دوستی حقیقی است.

احترام به شخصیت و حقوق یکدیگر از اصول اساسی دوستی است و اهل بیت(ع) به اهمیت محبت و مهربانی در روابط تأکید می‌کنند. روایات اهل بیت(ع) تأکید می‌کنند که انسان بر دین و روش دوست خود خواهد بود. رسول خدا(ص) می‌فرماید: «انسان بر دین دوستش خواهد بود، بنابراین هر یک از شما دقت کند که با چه کسی دوست می‌شود.»(بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۹۲) آنچه گاهی مورد غفلت قرار می‌گیرد، این است که برخی ویژگی‌های ماست که دوستی‌ها را شکل می‌دهد؛ یعنی ما انتخاب‌هایی داریم که خصوصیاتِ برای ما می‌سازد و این ویژگی‌ها باعث می‌شود افرادِ پسا گروه‌هایی ما را دوست خود انتخاب می‌کنند. اگر در میان دوستان خود، دشمنی یا نافرادی دیدیم، ابتدا باید به خودمان مراجعه کنیم و بپرسیم که چه کردیم که این فرد به من نزدیک شد و دوستی میان ما شکل گرفت؟! این حساب‌رسی می‌تواند بسه ادامه دوستی‌های ما کمک کند. برای نمونه، در فضای مجازی هر کسی فعالیتی دارد که برحسب آن افراد او را انتخاب و دنبال می‌کنند. آن افراد خودشان را یک فعال فضای مجازی می‌بینند و با دنبال کردن آن به او علاقه نشان می‌دهند و رفتار و سخنانش را می‌بینند و می‌شنوند. اگر آدم‌های نابای فردی را دنبال کردند، نباید گله کند؛ زیرا خود او طوری رفتار کرده که افراد ناباب دور او جمع شده‌اند. در کل انتخاب دوست و محبت ورزیدن به یک فرد یا گروه پیام‌های بسیاری دارد. مسا از این پیام‌ها نیز می‌توانیم روش و منش دیگران را بشناسیم و به دوستی و دنبال کردن او اقدام کنیم. همانطور که باید مراقب باشیم در تبدیل نشدن یک دوست به دشمن، باید مراقب باشیم فرد یا گروهی به بهانه دوستی با ما دشمنی نکنند

احکام

الکل در دارو

پرسش: اینجانب اقدام به ساخت «اسپری اتروپین سولفات» کرده‌ام که الکل نقش اساسی در ترکیب فرمول دارویی آن دارد، به طوری‌که اگر الکل به ترکیب مذکور اضافه نشود، ساخت آن اسپری ممکن نیست و از جهت عملی هم این اسپری، ضد گازهای شیمیایی و جنگی اعصاب است که برای محافظت از نیروهای اسلام کاربرد دارد. آیا از نظر جناب‌عالی استفاده از الکل به‌ترتیب مذکور در صنعت داروسازی، شرعاً جایز است؟

پاسخ: اگر الکل مست‌کننده‌ای باشد که در اصل مایع است، حرام و بنا بر احتیاط نجس است، ولی استفاده از آن در ساخت دارو اشکال ندارد.

اجوبه الاستفتائات، آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، سؤال ۳۱۰

پرونده شماره ۱۱۸۵ / دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۳۰۴
صداق صداق

همیشه فارس
ویژه روز ملی خلیج فارس

بررسی اهمیت ژئوپلیتیک خلیج فارس در گفت‌وگو با علی اصغر زرگر

شاهرگ حیات اقتصاد جهان

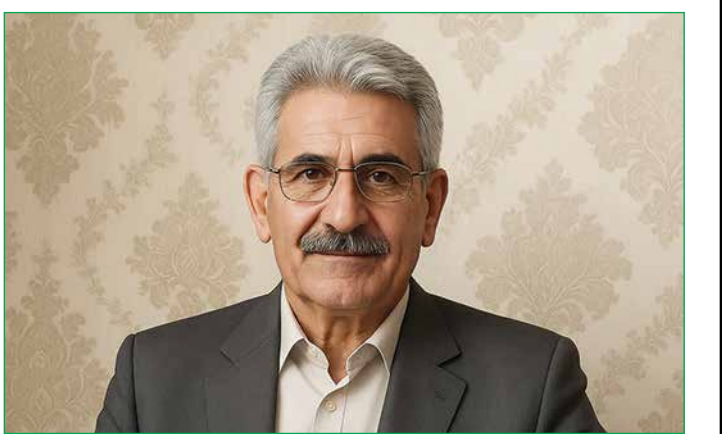
گروه پرونده

صبح صادق

با نزدیک شدن به روز ملی «خلیج فارس» بررسی اهمیت ژئوپلیتیک و اقتصادی این منطقه استراتژیک بیش ازپیش مورد توجه قرار گرفته‌است. دراین مصاحبه **علی اصغر زرگر** کارشناس مسائل خلیج فارس،نقش موقعیت جغرافیایی خلیج‌فارس را در امنیت، ثبات منطقه‌ای و توسعه اقتصادی کشورهای حاشیه آن شرح کرده است. خلیج فارس به‌دلیل موقعیت ژئوپلیتیک، منابع عظیم انرژی و نقش آن در تجارت جهانی، یکی از استراتژیک‌ترین مناطق جهان است. حفظ امنیت و ثبات این منطقه نکته‌ای برای کشورهای حاشیه آن، بلکه برای اقتصاد و امنیت جهانی حیاتی است. زرگر تأکید می‌کند، همکاری‌های منطقه‌ای و مدیریت چالش‌های زیست‌محیطی و امنیتی به توسعه پایدار و آرامش در این منطقه کمک می‌کند.

- اهمیت ژئوپلیتیک خلیج فارس** خلیج‌فارس به‌منزله یکی آبره‌تجاری و استراتژیک، نقشی بی‌بدیل در ژئوپلیتیک جهانی دارد. زرگر در این باره می‌گوید: «خلیج‌فارس نه یک خلیج بسته، بلکه یک آبرهٔ تجاری و استراتژیک است که به‌دلیل منابع عظیم نفت و گاز، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.» وی تأکید می‌کند، وابستگی جهان به‌هیدروکربنها، به‌ویژه در حمل‌ونقل هوایی، این منطقه را به شاهراهی حیاتی برای تجارت جهانی تبدیل کرده‌است. ایران با بیش از ۱۲۵۰ کیلومتر ساحل در خلیج‌فارس و دسترسی به دریای آزاد، از موقعیت متمتازی برخوردار است. زرگر می‌افزاید: «موقعیت جغرافیایی ایران، هم‌زمان به عضو ناآر (تریک) و دسترسی به دریای خزر، این کشور را از نظر ژئوپلیتیک در جایگاهی متمیز قرار داده‌است.» وی با اشاره به اهمیت نیروی دریایی و ناوگان تجاری در حفظ منافع کشورها در خلیج‌فارس، توضیح می‌دهد: «تسلط بر این آبراه از طریق نیروی دریایی و کشتی‌های تجاری امکان‌پذیر است. بنادر متعدد و نیروی دریایی قدرتمند برای حفاظت از منافع ملی و تجارت در این منطقه حیاتی هستند.»
- نقش اقتصادی خلیج فارس در جهان** خلیج فارس همچنان یکی از مهم‌ترین منابع تأمین انرژی جهان است. زرگر خاطرنشان می‌کند: «این منطقه حدود ۳۰ درصد از نیاز جهانی به نفت را تأمین می‌کند و در حوزه گاز نیز نقش مهمی دارد.» اگرچه کشورهای، مانند روسیه در تأمین گاز جهانی نقش دارند؛ منابع گازی خلیج‌فارس، به‌ویژه بر مصر داخلی کشورهای منطقه، از اهمیت بسزایی برخوردار است. وی می‌گوید: «ایران با داشتن ۱۹ درصد از ذخایر گازی جهان، پتانصل مصری بالایی داخلی، ترواسته به یک هاب صادراتی گاز تبدیل شود، اما پتانسیل این امر در آینده وجود دارد.»

- تغییر رویکرد کشورهای منطقه** وی در پایان به تغییر رویکرد برخی کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس نسبت به ایران اشاره کرده و می‌افزاید: «در گذشته، این کشورها مخالفان توافق ایران و آمریکا بودند. اما اکنون تشویق به حل مسائل و حفظ آرامش منطقه‌ای می‌کنند. این نشان‌دهنده درک اهمیت امنیت خلیج‌فارس برای همه است.»

دبیر گروه پرونده: سیدپویا هاشمی

جهان زیر پای ایران!

«خلیج فارس» یکی از مهم‌ترین مناطق ژئوپلیتیک و اقتصادی جهان است که نقشی بی‌بدیل در اقتصاد جهانی ایفا می‌کند. این پهنه آبی، که در قلب خاورمیانه قرار دارد، نه تنها به دلیل منابع عظیم نفت و گاز، بلکه به منزله شاهراه حیاتی ترانزیت کالا، تجارت جهانی و امنیت منطقه‌ای، از اهمیتی استراتژیک برخوردار است. خلیج فارس با میزبانی بنادر کلیدی، مسیرهای کشتیرانی بین‌المللی و زیرساخت‌های انرژی به منزله حلقه اتصال شرق و غرب، تأثیر عمیقی بر اقتصاد، سیاست و امنیت جهانی دارد. این گزارش اهمیت خلیج فارس را از ابعاد گوناگون، شـمـاـل انرژی، ترانزیت کالا، تجارت جهانی و امنیت منطقه‌ای بررسی می‌کند و نقش ایران را به منزله یکی از بازیگران اصلی این منطقه برجسته می‌کند. قلب انرژی جهان، خلیج فارس به دلیل دارا بودن بیش از ۵۰ درصد ذخایر نفت و ۴۰ درصد ذخایر گاز طبیعی جهان، به عنوان قلب انرژی جهانی شناخته می‌شود. کشورهای حاشیه خلیج فارس، از جمله ایران، عربستان سعودی، قطر و امارات، تأمین‌کنندگان اصلی نفت و گاز بازارهای جهانی هستند. میدان گازی پارس جنوبی، مشترک بین ایران و قطر، یکی از بزرگ‌ترین مخازن گازی جهان است که نقش کلیدی در تأمین انرژی کشورهای آسیایی و اروپایی دارد. در سال ۲۰۲۴، حدود ۳۰ درصد نفت خام جهان از طریق تنگه هرمز، دروازه خروجی خلیج فارس، به بازارهای جهانی صادر شد.

- نقش ایران در بازار انرژی**

ایران با دارا بودن یکی از بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز جهان، نقش محوری در تأمین انرژی از خلیج فارس ایفا می‌کند. پالایشگاه‌های ایران، مانند پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس، نه تنها نیاز داخلی به فرآورده‌های نفتی را تأمین می‌کنند، بلکه با صادرات بنزین و گازوئیل به کشورهای منطقه، درآمد ارزی قابل توجهی ایجاد می‌کنند. برای نمونه، در سال ۲۰۲۳، ایران روزانه بیش از ۱۰۰ هزار بشکه بنزین صادر کرد که بخش عمده آن از بنادر خلیج فارس به مقاصد عراق و افغانستان ارسال شد. با وجود اهمیت انرژی خلیج فارس، چالش‌هایی نظیر تحریم‌ها، نوسانات قیمت نفت و رقابت جهانی برای انرژی‌های تجدیدپذیر، این منطقه را تحت تأثیر قرار داده‌اند. با این حال، فرصت‌هایی، مانند توسعه فناوری‌های استخراج، سرمایه‌گذاری در انرژی‌های پاک (مانند نیروگاه خورشیدی در سواحل خلیج فارس) و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای می‌توانند جایگاه خلیج فارس را در بازار انرژی حفظ کنند. ایران با سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تجدیدپذیر، مانند نیروگاه خورشیدی ۵۰۰ مگاواتی در بوشهر، در حال تنوع‌بخشی به سبد انرژی خود است.

ترانزیت کالا

تنگه هرمز به‌منزله گسترده‌استراتژیک خلیج فارس، یکی از شلوغ‌ترین مسیرهای کشتیرانی جهان است. روزانه حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی، معادل یک‌پنجم تجارت جهانی نفت، از این تنگه عبور می‌کنند. افزون بر نفت، کالاهای تجاری مانند غلات، خودرو و محصولات صنعتی از طریق بنادر خلیج فارس، از جمله بندرعباس، دیی و جبل علی به مقاصد جهانی حمل می‌شوند. به عبارتی، این منطقه به دلیل موقعیت جغرافیایی، پل ارتباطی بین آسیا، اروپا و آفریقااست.

- تغییر رویکرد کشورهای منطقه** ززرگر به چالش‌های زیست‌محیطی، مانند آلودگی نفتی و ماهیگیری غیراصولی در خلیج‌فارس اشاره می‌کند و می‌گوید: «این مسائل می‌توانند به اکوسیستم منطقه آسیب برسانند.» همچنین وی به تهدیدهای نظامی و بحران‌های ساخگی جهانی و حتی بورس‌بازی‌های بین‌المللی قرار دارد. کشورهای منطقه و قدرت‌های جهانی همگی از امنیت‌ذی‌نفع هستند.»
- چالش‌های زیست‌محیطی و نظامی** ززرگر به چالش‌های زیست‌محیطی، مانند آلودگی نفتی و ماهیگیری غیراصولی در خلیج‌فارس اشاره می‌کند و می‌گوید: «این مسائل می‌توانند به اکوسیستم منطقه آسیب برسانند.» همچنین وی به تهدیدهای نظامی و بحران‌های ساخگی جهانی و حتی بورس‌بازی‌های بین‌المللی قرار دارد. کشورهای منطقه و قدرت‌های جهانی همگی از امنیت‌ذی‌نفع هستند.»
- نقش قدرت‌های منطقه‌ای و همکاری‌های منطقه‌ای** ززرگر با اشاره به وابستگی کشورهای، مانند چین و اروپا به منابع انرژی خلیج فارس، می‌گوید: «چین به‌دلیل کمبود منابع داخلی، به‌شدت به نفت و گاز این منطقه وابسته است. اروپا نیز در آینده ممکن است برای کاهش وابستگی به گاز روسیه، به خلیج‌فارس روی آورد.»
- تغییر رویکرد کشورهای منطقه** وی در پایان به تغییر رویکرد برخی کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس نسبت به ایران اشاره کرده و می‌افزاید: «در گذشته، این کشورها مخالفان توافق ایران و آمریکا بودند. اما اکنون تشویق به حل مسائل و حفظ آرامش منطقه‌ای می‌کنند. این نشان‌دهنده درک اهمیت امنیت خلیج‌فارس برای همه است.»

ریشه‌های حاکمیت ایران
خلیج فارس سده‌گانه از دیرباز بخشی از قلمرو ایران بوده‌اند و اسناد تاریخی متعددی حاکمیت ایران بر این جزایر را تأیید می‌کنند. این جزایر از دوره هخامنشیان تا دوران معاصر، تحت حاکمیت ایران قرار داشته‌اند و در نقشه‌ها و متون تاریخی به عنوان بخشی از خاک ایران ثبت شده‌اند.

اسناد تاریخی، از جمله نقشه‌های قدیمی اروپایی و عربی، مانند نقشه‌های تیمه‌شده به دست پرتغالی‌ها در قرن ۱۶، جزایر سه‌گانه را بخشی از ایران نشان می‌دهند. در دوره صفویه و قاجاریه، ایران به‌طور مداوم بر این جزایر نظارت داشته و آن‌ها را برای پایگاه‌های نظامی و تجاری استفاده می‌کرد. در قرن ۱۹، هنگامی که بریتانیا نفوذ خود را در خلیج فارس گسترش داد، جزایر تحت نظارت ایران باقی ماندند. در سال ۱۹۰۴، دولت ایران به‌طور رسمی پرچم خود را در بوموسی برافراشت و گمرکی در این جزیره تأسیس کرد که نشانه‌ای آشکار از حاکمیت بود.

پس از خروج بریتانیا از خلیج فارس در سال ۱۹۷۱، ایران اختیار کامل جزایر را بازپس گرفت. توافق‌نامه ۱۹۷۱ بین ایران و شارجه (یکی از امارات کنونی امارات متحده عربی) نیز حاکمیت مشترک بر بوموسی را به رسمیت شناخت، اما ایران همواره تأکید کرده‌است، این جزایر بخشی جدایی‌ناپذیر از خاکش هستند. اسناد سازمان ملل متحد و معاهدات بین‌المللی نیز هیچ‌گونه ادعای حقوقی علیه حاکمیت ایران بر این جزایر را تأیید نکرده‌اند.

- مناقشات مدرن**

مناقشات بر سر جزایر سه‌گانه از دهه ۱۹۹۰، زمانی که امارات متحده عربی ادعاهای خود را مطرح کرد، شدت گرفت. امارات مدعی است این جزایر پیش از خروج بریتانیا تحت کنترل شارجه بوده‌اند و ایران آن‌ها را به‌طور غیرقانونی اشغال کرده‌است. این ادعاها، که

بنادر ایران و نقش ترانزیتی

ایران با بنادر کلیدی، مانند بندرعباس، چابهار و بوشهر، نقش مهمی در ترانزیت کالا ایفا می‌کند. بندرعباس بزرگ‌ترین بندر تجاری ایران است که سالانه بیش از ۱۰۰ میلیون تن کالا جابه‌جا می‌کند. بندر چابهار با موقعیت استراتژیک خود در نزدیکی اقیانوس هند، دروازه ترانزیت به آسیای مرکزی و افغانستان شناخته می‌شود. برای نمونه، در سال ۲۰۲۳، ایران از طریق چابهار بیش از ۲ میلیون تن کالا به افغانستان و ازبکستان صادر کرد.

- دیجیتالی‌سازی ترانزیت**

برای افزایش کارایی ترانزیت در خلیج فارس، دیجیتالی‌سازی بنادر و استفاده از فناوری‌های بلاک‌چین در زنجیره تأمین ضروری است. ایران با توسعه سامانه‌های دیجیتال در بندرعباس، زمان ترخیص کالا را ۳۰ درصد کاهش داده‌است. این تحولات نه تنها هزینه‌های لجستیک را کاهش می‌دهند، بلکه خلیج فارس را به یک هاب ترانزیتی پیشرفته‌تر تبدیل می‌کنند.

هاب تجاری منطقه

خلیج فارس به دلیل بنادر پیشرفته و زیرساخت‌های جهانی نفت را به شدت تحت تأثیر قرار تجارت جهانی است. امارات متحده عربی با بندر جبل علی و ایران با بندرعباس، هاب‌های اصلی تجارت منطقه هستند. این بنادر نه تنها کالاهای تولیدی منطقه را صادر می‌کنند؛ بلکه به مثابه مراکز بازصادرات (re-export) عمل می‌کنند. برای نمونه، بندر جبل علی سالانه بیش از ۱۵ میلیون کانتنر را مدیریت می‌کند، در حالی که بندرعباس نقش کلیدی در صادرات محصولات پتروشیمی ایران به آسیا دارد.

- صادرات غیرنفتی ایران**

ایران در سال‌های اخیر تلاش کرده‌است تا تمرکز بر صادرات غیرنفتی، مانند محصولات پتروشیمی، فولاد و مواد معدنی، وابستگی خود به نفت را کاهش دهد. خلیج فارس به منزله مسیر اصلی صادرات این محصولات، نقش حیاتی در این راهبرد دارد. در سال ۲۰۲۳، ایران بیش از ۲۰ میلیارد دلار محصولات پتروشیمی از بنادر خلیج فارس صادر کرد که عمدتاً به چین و هند ارسال شد. رقابت بین کشورهای حاشیه خلیج فارس برای جذب سرمایه‌گذاری و توسعه بنادر، چالش‌هایی را ایجاد کرده‌است. با این حال، همکاری‌های منطقه‌ای، مانند توافق‌نامه‌های تجاری بین ایران و قطر، به تقویت تجارت در خلیج فارس کمک می‌کند. برای نمونه، توافق ایران و قطر برای توسعه مشترک میدان گازی پارس جنوبی، نمونه‌ای از همکاری موفق است که به افزایش تجارت گاز می‌انجامد.

- اهمیت ژئوپلیتیک**

خلیج فارس به دلیل موقعیت استراتژیک، همواره کانون توجه قدرت‌های جهانی بوده‌ است. امنیت تنگه هرمز، که نقش ترانزیت ایران سراسر دارد، برای تجارت جهانی حیاتی

است. هر گونه تنش در این منطقه قیمت‌های جهانی نفت را به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد. برای نمونه، در سال ۲۰۱۹، تنش‌های منطقه‌ای موجب افزایش ۱۰ درصدی قیمت نفت شد.

- نقش ایران در تأمین امنیت**

ایران با نیروی دریایی قدرتمند و حضور فعال در تنگه هرمز، نقش کلیدی در تأمین امنیت مسیرهای کشتیرانی خلیج فارس ایفا می‌کند. عملیات‌های گشت‌زنی ایران در خلیج فارس، مانند عملیات «شهید سلیمانی» در سال ۲۰۲۳، نشان‌دهنده تعهد این کشور به حفظ امنیت منطقه است. این اقدامات نه تنها از تجارت جهانی محافظت می‌کنند، بلکه اعتماد سرمایه‌گذاران به زیرساخت‌های ایران را افزایش می‌دهند.

دیپلماسی منطقه‌ای

برای حفظ امنیت خلیج فارس، دیپلماسی فعال بین کشورهای منطقه ضروری است. ایران با ابتکاراتی، مانند «پیمان صلح هرمز» (HOPE) در سال ۲۰۱۹، تلاش کرده‌است همکاری‌های منطقه‌ای را تقویت کند. این پیمان به کاهش تنش‌ها و افزایش تجارت در

جعفر قنادباشی، کارشناس مسائل منطقه در گفت‌و گو با صبح صادق تشریح کرد

سه‌گانه امنیت ساز!

مسلم و انکارناپذیر توصیف کرد: «قدیمی‌ترین اسناد تاریخی نشان‌دهنده تعلق این جزایر به ایران است و نیازی به ورود به دست‌آگاه‌های حقوقی بین‌المللی نیست.» این کارشناس مسائل منطقه معتقد است: «حتی در صورت ارجاع به دیوان بین‌المللی، اسناد موجود پیروزی ایران را تضمین می‌کند.» وی همچنین تلاش‌های برخی کشورها برای طرح ادعاهای غیرمستند را تنها ابزاری تبلیغاتی برای فشار بر ایران دانست.

- اهمیت استراتژیک**

به گفته قنادباشی، جزایر سه‌گانه به‌دلیل موقعیت جغرافیایی منحصربه‌فردشان، نقشی حیاتی در حفظ امنیت آب‌های سرزمینی ایران و نقل و انتقالات دریایی ایفا می‌کنند. وی تأکید کرد: «این جزایر از نظر نظامی چندین برابر یک ناو هواپیمابر ارزش دارند و کسی که آن‌ها را در اختیار دارد، می‌تواند در برابر همه ادوات دریایی دشمن توانمندی بالایی نشان دهد.» او این جزایر را یکی از ارکان اصلی بازدارندگی ایران در برابر تهدیدهای خارجی دانست و افزود: «دشمنان ژئوپلیتیک پیچیده قرار دارد، برای ثبات اقتصاد جهانی حیاتی است. ایران در جایگاه یکی از بازیگران اصلی خلیج فارس، با بهره‌گیری از منابع عظیم انرژی، بنادر استراتژیک و نیروی نظامی، نقش خود را در این منطقه تقویت می‌کند. با این حال، چالش‌هایی، نظیر تحریم‌ها، رقابت منطقه‌ای و نیاز به فناوری‌های نوین، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و همکاری‌های بین‌المللی است. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های دیجیتال، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و تقویت دیپلماسی منطقه‌ای، خلیج فارس را به یک مرکز اقتصادی پایدارتر و رقابتی‌تر تبدیل خواهد کرد. رسانه‌ها با تولید محتوای هدفمند، می‌توانند این اهمیت را به جهانبان نشان دهند و مشارکت عمومی را برای حفظ این گنجینه استراتژیک جلب کنند.

- مالکیت تاریخی**

قنادباشی با اشاره به اسناد تاریخی و نقشه‌های قدیمی، مالکیت ایران بر جزایر سه‌گانه را امری

بر اساس اسناد و مدارک تاریخی ، جغرافی و بین المللی خلیج فارس قاطع گذر گاهی آبی بین المللی است . میراثی ۲۵۰۰ ساله برای ملت ایران	موز آبی مشترک ایران دارای بیشترین موز آبی مشترک (۱۸۰۰ کیلومتر) با خلیج فارس است
انواع ماهی بیش از ۱۵۰ نوع ماهی در خلیج فارس وجود دارد	 سابقه دریانوردی در خلیج فارس به پیشینه دریانوردی در خلیج فارس به دو هزار سال پیش از میلاد می‌رسد
نقشه ای مربوط به زمان صوبه نقشه پترو گوبو ایتالایی نقشه ای مربوط به سال ۱۶۸۹ به توصیم اسحاق تیرون مربوط به سال ۱۵۲۰ در دانشگاه آکسفرهام	۳۰ % نفت جهان از منطقه خلیج فارس تأمین می‌گردد
شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۸۴ روز ۱۰ اردیبهشت را به عنوان روز ملی خلیج فارس به ثبت رساند	

منطقه‌ای می‌تواند ضمن حفظ حاکمیت خود، از ظر فُرت جزایر سه‌گانه برای توسعه پایدار بهره‌برد. خلیج فارس و جزایر سه‌گانه، به منزله گنجینه‌های ملی ایران، نیازمند حفاظت و سرمایه‌گذاری برای آینده‌ای روشن هستند.

منطقه و جهان ایفا می‌کنند. مناقشات بر سر این جزایر، اگرچه چالش‌هایی ایجاد کرده،

با دیپلماسی هوشمندانه و تأکید بر اسناد تاریخی و حقوقی، قابل مدیریت است. ایران با توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و گردشگری در این جزایر و تقویت همکاری‌های

تقویم انقلاب

سناریوی دروغین کودتا

در تقویم تاریخی انقلاب اسلامی، ۷ اردیبهشت ۱۳۶۲، گروه دیگری از سران حزب توده، از عوامل وابسته به شوروی سابق دستگیر شدند. یکی از اقدامات فریبکارانه آنها در هنگام بازجویی طرح «سناریوسازی کودتا» بود. در همین راستا، عده‌ای در پیرون از زندان شروع به بزرگنمایی و تبلیغات و هیاهوگری کردند و سر و صداهای کاذب را ترویج دادند، عده‌ای هم بر اساس ضعف اطلاعاتی دنبال این سناریوی ساختگی، کودتای جنجالی به راه انداختند و این اکاذیب و دروغ‌های خودساخته را در بوق و کرنا کردند؛ به گونه‌ای که برخی از مسئولان بالای نظام هم به این باور رسیده بودند. بر اساس روایت‌ها نخست‌وزیر وقت در این باره گفته است: «در جریان حزب توده به ما تلفن زده شد که حزب توده توطئه وسیعی را پی ریخته و مسئله چنین مطرح بود که طرف ۴۸ یا ۲۴ ساعت ممکن است اتفاقاتی بیفتد.» این موضوع بین سران مملکت مطرح می‌شود و آنها تصمیم می‌گیرند خدمت اسام خمینی (ره) بروند. به این ترتیب، با هماهنگی در محضر امام(ره) جلسه گذاشته می‌شود و نیروهای اطلاعاتی و امنیتی طی گزارشی، تحلیل چند دقیقه‌ای از روند حرکت شرق و غرب ارائه می‌دهند. امام خمینی (ره) با دقت مطالب را گوش می‌کنند و نکاتی را یادآور می‌شوند و می‌فرمایند: «این اطلاعات کاملاً نادرست است، هیچ مسئله‌ای پیش نخواهد آمد.» یکی از حاضران در جلسه اصرار می‌کند که آقا چنین نیست خود آنان اعتراف کرده‌اند. اسام(ره) می‌فرمایند: «من نمی‌گویم مواظب نباشید و تحقیق نکنید؛ ولی بدانید این مسائل و اطلاعات دروغ است.» آقای هاشمی رفسنجانی بعداً می‌گوید: «من برای این حرف که آنها به فکر کودتا بودند دلیل پیدا نکردم...»

«پیروز دوانی» از اعضای حزب توده در «کتابچه حقیقت» درباره نقش «هوشنگ اسدی» در ساختن سناریوی کودتا نوشته است: «هوشنگ اسدی قضیه کودتا و تشکیل ستاد کودتا را به دروغ مطرح کرد. او احتمالاً برای نشان دادن میزان شدید توجه، خوش‌رقصی و همکاری هرچه بیشتر با بازجوها این کار را کرده بود. اسدی از برخی از تحلیل‌های حزب توده و برخی از صحبت‌ها داستانی از خود ساخت، بدین گونه که حزب می‌خواست کودتا کند.» هوشنگ اسدی که در سال ۱۳۸۹ خاطرات خودش را به زبان انگلیسی منتشر می‌کند، مطالب پیروز دوانی و نقش خود را تأیید می‌کند و می‌نویسد: «همینطور که راه می‌رفتم سعی می‌کردم اسامی کلیه کسانی را که یک موقعی حتی قدری رژیم را مورد تردید قرار داده بودند به خاطر بیاورم همه اسامی را روی برگه بازجویی نوشتم، به خودم گفتم بذار فکر کنند اینها همگی عضو حزب توده هستند. سپس اطلاعاتی را هم اضافه کردم و همگی‌شان را به طرق مختلف به حزب توده وصل کردم. چند صفحه‌ه را پر کردم و شروع کردم به استراحت و فکر کردم اعتراف امروز را انجام دادم.» دو نکته مهم در اینجا نهفته است: نکته اول اینکه هوشنگ اسدی، روزنامه‌نگار با چه سازکار ذهنی داستان‌سازی می‌کند و ایشان هنوز هم در این کار در خارج از ایران مشغول است به روایت‌سازی‌های دروغ و تحریف تاریخ انقلاب. نکته دوم اینکه هیچ کس این صحنه بازی را متوجه نشد و امام راحل تحلیل درست را ارائه دادند و بار دیگر حرف ایشان تأیید شد.

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

پس از حوادث تلخ و خونبار حمله به مدرسه فیضیه، باید منتظر عکس‌العمل بزرگان حوزه علمیه قم می‌بودیم. در این میان، واکنش فوری امام(ره) سرنوشت‌ساز بود. عصر دوم فروردین منزل امام خمینی(ره) مرکز اجتماع مردم و روحانیون مبارز شد. اسام(ره) در همان لحظه اول آگاهی از حمله به فیضیه، نقش سازنده یک رهبر را ایفا کردند. ایشان از بستن درب منزل با وجود توسعه‌شایعه حمله مأموران به آن جلوگیری کردند و خود در میان جمع باقی ماندند و به آنها دلگرمی و شجاعت بخشیدند و حتی عازم رفتن به مدرسه فیضیه بودند و می‌گفتند باید به فیضیه بروم و ببینم به طلبه‌هایم چه می‌گذرد. در همان حالی که بسیاری روحانیت را شکست خورده می‌دیدند، امام(ره) در وضعیت پیش آمده پیروزی می‌دیدند و به اطرافیان و پیروان خود درس ایستادگی و شجاعت را می‌آموختند.

آموزش عملی اسام(ره) در همه آنها که با ایشان تماس داشتند، مؤثر واقع شد. دستور دادند معجروخان را به بیمارستان ببرند و وسایل استراحت آنان را فراهم کنند. روز بعد نیز منزل امام(ره) مرکز تجمع بود و امام(ره) سعی داشتند هر چه بیشتر اقدامات شاه و مأموران او را به مردم بنمایانند و افشاگری‌ها را بزرگ‌ترین پیشرفت می‌شناختند. برابر همین راهنمایی‌ها سیل جمعیت از مدرسه فیضیه و بیمارستان‌ها دیدن کردند و خود به خود احساسات علیه شاه تحریک می‌شد و کوشش مأموران برای محو آثار جرم و شستن در و دیوارهای مدرسه مؤثر نیفتاد و در آخرین اقدام دولت مدرسه فیضیه را تحت محاصره قرار داد و از ورود افراد غیر روحانی به مدرسه جلوگیری به عمل آورد تا از انعکاس واقعه در حد ممکن جلوگیری شود.

امام(ره) درباره این اقدامات اعلامیه شاه دوستی، یعنی غارتگری را منتشر کردند و فتوای تاریخی خود را صادر کردند. بسیار بودند

دهلیز

اشتباه بزرگ پهلوی

نگاهی به حزب رستاخیز، ساخته یک دیکتاتور

می‌شویم یا شروع می‌کنیم به ایرادگیری بی‌دلیل یا با دلیل، ولی خوب طبیعی است که باید یک قدری فرصت داد... روی آن اسم قشنگ زیبای میهنی رستاخیز، روز اول آمدند که بله رستاخیز، حزب فراگیرنده است و این مال همه ملت است، کما اینکه باید باشد، پس ما هم هستیم، پس فردا هم که آمدند گفتند: خب این تشکیلات می‌خواهد، این اداره می‌خواهد، باید با مردم تماس گرفت، باید به حرف مردم گوش داد، با مردم مصاحبه کرد، کم کم یک‌خورده بعضی‌ها تبدلی‌شان شد، یک عده‌ای کارهای دیگر داشتند، یک قدری شل شد. همانطور هم که گفتم دوسه تا تغییر دبیرکلی هم به کار لطمه زد که رستاخیز آن چیزی که البته روز اول فکر می‌کردیم نیست، ولی امید این را دارم که بعد به آن مر حله برسد. قضیه این است که چاره غیر از این چیست؟ باز می‌خواهید بروید توی احزاب متعدد که هر کدام را یک خارجی اداره کند؟ از ایران چیزی باقی نخواهد ماند...»

فتوای امام تقیه حرام است!

بر ملا می‌کنم. فاجعه فیضیه شخصیت رهبر را نمایاند و راه آینده را مشخص کرد.

«آیت‌الله سیدمحسن حکیم» از مراجع تشیع مقیم نجف پس از اطلاع از وضع دولت در مقابل روحانیت به خصوص فاجعه مدرسه فیضیه عکس‌العمل نشان داد و از علمای قم دعوت کرد تا به عراق مهاجرت کنند؛ اما قبل از اینکه تلگراف را به مخاطبان آن برسانند، هینت حاکمه آن را مورد مطالعه و بحث و اظهار نظر قرار دادند و رؤسای شهربانی و ساواک و فرماندار قم مأمور شدند تا نظر شاه را به امام خمینی (ره) برسانند. آیت‌الله خمینی (ره) با اطلاع از اینکه از جانب شاه پیام دارند، این هینت را نپذیرفت و به اولتیماتوم آنها توجه نکرد. مأموران به منزل آیت‌الله شریعتمداری رفتند و ابلاغ کردند که تلگرافی از آیت‌الله حکیم به دست آنها خواهد رسید که به خارج کشور دعوت شده‌اند. اگر تصمیم به رفتن داشته باشند دولت وسایل آنها را فراهم می‌کند، ولی اگر بخواهند روی آن تلگراف سروصدا راه بیندازند، کماندوها و زنان هر جایی

حافظه

غارت سرزمین زولوها

مروری به حضور استعمارگران در آفریقا

پایان سال ۱۸۷۸، انگلیسی‌ها به دولت زولو اولتیماتومی دادند مبنی بر این که ارتش زولو را منحل کرده و نظارت بریتانیا را بپذیرد و ورود آزادانه میلغان مسیحی را به قلمرو زولو مجاز کند. رهبر زولو‌ها نزش بسیاری نشان داد و حتی با انجام مذاکرات بر اساس شرایط تحقیرآمیز اولتیماتوم، موافقت کرد؛ اما انگلیسی‌ها جنگ را آغاز کردند.

در جنگ اول، افراد زولو با شجاعت و جسارت شگفت‌انگیز ارتش انگلیس را در هم شکستند. انگلیسی‌ها در این جنگ ۱۳۰۰ کشته دادند. به زودی نیروی تقویتی بزرگی از

انگلیس به کمک نیروی شکست‌خورده، فرستاده شد و شمار لشکریان انگلیسی به ۲۰ هزار نفر رسید. با وجود این، در جنگ‌های بعدی نیز نیروهای زولو چند بار به پیروزی رسیدند؛ اما سرانجام تفوق فنی به داد انگلیسی‌ها رسید. در تابستان سال ۱۸۷۹، نیروی زولو جنگ را باخت. «کت چوایو» رهبر زولو‌ها اسیر و به انگلیس فرستاده شد. کشور به چند ناحیه تقسیم و هر یک به یکی از رؤسا و سران رقیب داده شد. سرانجام به سال ۱۸۸۷، سرزمین زولو جزء مستعمره ناتال شد.

پادشاهی مقتدر به نام «شاکا»، آنان را به قومی جنگجو و قدرتمند مبدل کرد. زولو‌ها، با توسعه‌طلبی خشونت باری،

بسیاری از قبایل همسایه را قلع و قمع کردند و به قدرت برتری در آن منطقه تبدیل شدند.) میان اشغالگران هلندی (که بوئر نامیده می‌شدند) وزولو جنگ‌های بی‌وقفه‌ای رخ داد و بوئر‌ها بخشی از سرزمین زولو‌ها را غصب کردند.

اما تنها این هلندی‌ها نبودند که بخشی از سرزمین زولو‌ها را اشغال کردند. گستره سرزمینی انگلیسی‌ها در آفریقای جنوبی، به سرزمین‌های قبیله زولو هم کشیده شد که حاصل آن جنگ بود و سرانجامی جز نابودی زولو‌ها در سال ۱۸۸۰ نداشت. در

جامعه‌ای که مسئولیت‌پذیر نیست!

مصطفی قربانی
دکترای علوم سیاسی

در فرهنگ واقعی مردم ایران، برخلاف آنچه در فرهنگ آرمانی و رسمی بر آن تأکید می‌شود، آسیب‌هایی وجود دارد که در ضدیت تام با برخی مطلوبیت‌های عمومی قرار دارد. به بیان دیگر، در حالی که توقعات عمومی از دولتمردان و به طور کلی، آنچه مربوط به حوزه سیاست و اداره جامعه است، بالاست، اما برخی کنش‌های اجتماعی شهروندان هیچ سنخیتی با این توقعات ندارد. برای نمونه، عموم مردم خواهان پیشرفت و ترقی در زندگی خود و وضعیت کشور هستند، در حالی که در فرهنگ واقعی خود، معمولاً نقشی در این زمینه ایفا نمی‌کنیم. در همین زمینه، از علم، سامان مطلوب(انضباط)، توسعه و پیشرفت، عدالت و... در سایر کشورها سخن می‌گوییم و وضعیت ایران را با آنها مقایسه می‌کنیم و در این میان، تمام کاستی‌ها را به حوزه سیاست و مسئولان نسبت می‌دهیم و کمترین سهم و نقشی برای خود به مثابه یک شهروند قائل نیستیم. در ادامه به برخی از این رفتارهای اجتماعی آسیب‌زا اشاره می‌شود.

♦ مواجهه کلنگی با طبیعت

مورد اول از رفتارهای اجتماعی آسیب‌زا که اشاره شد، به غارت کردن خاک مخصوص جزیره هرمز در جریان سفرهای نوروزی تعدادی از مردم به این جزیره مربوط می‌شود. مورد دوم، به نابودی نسبی لاله‌های

واژگون در دشت سپیدان استان فارس برمی‌گردد که مسافران عبوری از این منطقه انجام داده‌اند با اینکه در مورد مشابهی، فردی با انتشار تصاویری از سنگ‌های خاصی که در نقطه‌ای از جاده قم-تهران وجود دارد، توجه مردم را به زیبایی‌های طبیعت در آن نقطه جلب می‌کند؛ حال آنکه پس از آن، افراد زیادی ضمن بازدید از آن نقطه، مقداری از سنگ‌های خاص آن منطقه را با خود می‌برند. آنچه گفته شد، معدودی از رفتارهای اجتماعی آسیب‌زای جامعه ایران است که به هیچ‌وجه زینده جلوه‌های باشکوه و بی‌نظیر دیگر جامعه ایران، مانند مشارکت مردم در مراسم مختلف ملی و مذهبی نیست. در واقع، اگرچه نقد برخی رفتارها ضروری است، اما این به معنای نقد کلیت جامعه و نظام اجتماعی در ایران نیست. در تلاش برای تجزیه و تحلیل آسیب‌های مورد اشاره باید گفت، وجه بارز این آسیب‌ها، غلبه نگرش کلنگی شهروندان به جامعه و موارث آن یا به تعبیر ساده‌تر، غلبه نگرش «در لحظه زندگی کردن» و بی‌توجهی به مسئولیت‌ها و عواقب کار و همچنین، تمایل غیرلازم به نمایش و تظاهر در برابر دیگران است. به عبارتی، برخی افراد در جامعه، لذت زودگذر و آنی و همچنین، تظاهر در برابر دیگران را به جای مسئولیت‌های اجتماعی خود قرار داده و در این زمینه، حتی حاضر به مواجهه درست با طبیعت و موهب آن نیستند. به‌راستی خاک قرمز رنگ جزیره هرمز چه خاصیتی دارد یا چه گره و مشکلی از زندگی افراد را حل می‌کند که باید در بطری ریخته شود و از آن جا به داخل خانه‌ها آورده شود! شاید بتوان گفت، تنها چیزی که توجیه‌گر این رفتار آسیب‌زا است، تمایل به تظاهر در برابر دیگران است.

آسیب‌شناسی مواجهه کلنگی با سرمایه‌های طبیعی

♦ علت‌شناسی آسیب‌ها

نکته مهم در این میان، توجه به آسیب‌های این قبیل رفتارهاست. بنابرین، در تلاش برای تشریح آسیب‌های این قبیل رفتارها که به نگرش‌های افراد گره خورده است، توجه به چند نکته ضروری است: ۱- یکی از مهم‌ترین آسیب‌های ایسن قبیل رفتارها، تضعیف جدی فرهنگ انباشت اعم از مادی و معنوی است؛ زیرا وقتی جامعه بیش از هر چیزی به لذت مادی و زودگذر خود بیندیشد، در عمل انباشتی شکل نمی‌گیرد که با اتکا به آن بتوان رشد و پیشرفت کرد. این انباشت گاهی در حوزه ثروت است و گاهی در حوزه میراث نرم و فرهنگی یا معنایی است. در واقع، با وجود این قبیل رفتارها همواره این وجود دارد که هوس کوتاهمدت جامعه به جان داشته‌های ارزشمند جامعه بیفتد و میراث ارزشمند چندین هزار ساله را از بین ببرد. برای نمونه، اگر کسی در فضای مجازی بحثی را درباره مثلاً قیمتی بودن سنگ‌های تخت جمشید منتشر کند، معلوم نیست که چگونه می‌توان مانع از تخریب سنگ‌های این بنای عظیم شد. ۲- وقتی ذهنیت کوتاه‌نگر و فاقد افق باشد، همه‌چیز از این زاویه نگریسته شده و ارزیابی می‌شود. به بیان دقیق‌تر، کوتاه‌مدت‌نگری و مواجهه کلنگی با پدیده‌ها، تأمل، تحمل، ژرف‌نگری و آینده‌نگری را بر نمی‌تابد و پیوسته درصدد دستیابی به نتایج آنی و لحظه‌ای است. شاید بتوان گفت، برخی انتقاده‌ا در جامعه نسبت به وضع موجود در همین نوع نگرش ریشه دارد؛ به این ترتیب که برای نمونه، ثروت‌مند شدن به تلاش فراوان، گذر زمان و... نیاز دارد و چون افراد نمی‌توانند و نمی‌خواهند تلاش مستمر داشته باشند تا ثروتمند شوند، پس نسبت به برخی روندهای موجود در جامعه

بدبین شده و آنها را انتقاد می‌کنند. ۳- این خصیصه در صورت تداوم، روح ابتکار و ترقی را به صورت جدی تضعیف می‌کند؛ زیرا تحقق هر امر مهمی در سایه تلاش مداوم، سخت‌کوشی و آینده‌نگری امکان‌پذیر است و همانطور که اشاره شد، ذهنیت و روح کوتاه‌مدت‌نگر توان همزیستی با این موارد را ندارد.

۴- شاید بتوان گفت پیامد خسارت‌بارتر این نوع نگرش، جست‌وجوی کامیابی و رسیدن به اهداف از هر مسیری است. به عبارت دقیق‌تر، با وجود نگرش کوتاه‌مدت به پدیده‌ها، افراد برای تحقق اهداف و مطلوبیت‌های خود، متکی به خود تلاش نمی‌کنند، بلکه می‌کوشند آن را در سایه روابط خاص، دور زدن قوانین و مقررات، استفاده از رانت‌ها و امتیازات غیراستحقاقی و... محقق کنند.

♦ سخن پایانی

باید گفت در مواجهه با این پدیده مخرب، نظام آموزشی کشور اعم از دستگاه‌های رسمی، مانند آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها و صداوسیما و... باید تلاش کنند تا افق‌مندی، بلندمدت‌نگری، مسئولیت‌پذیری و به‌ویژه آینده‌نگری را به نسل جوان و نوجوان کشور آموزش دهند. درواقع، همه شهروندان باید بیاموزند که اولاً در برابر هر آنچه در جامعه وجود دارد، مسئولیت دارند و هیچ فردی اجازه ندارد آنگونه که میل دارد با میراث جامعه رفتار کند و ثانیاً باید آموخته شود که تحقق مطلوبیت‌ها و دستیابی به زندگی بهتر در جامعه مستلزم گذر زمان، تلاش فراوان و انباشت مادی و معنوی است.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی-۵۴

اعتراض مداوم

یک ضرورت حیاتی برای بقای حرکت اسلامی در جهان معاصر است. هر نظامی که داعیه اسلامی بودن دارد، اگر نسبت به نظام سلطه بی‌تفاوت باشد و هیچ موضع معترضانه‌ای نگیرد، از روح و جوهره اسلام ناب فاصله گرفته است؛ زیرا فلسفه اساسی بعثت انبیا و قیام‌های اسلامی، تحقق کلمه حق و مبارزه با باطل بوده است.

از سوی دیگر، شاخص مهم دیگری در تفکر انقلابی، ایستادگی در برابر مشکلات و عبور از موانع است. روحیه انقلابی، با توقف، تسلیم و یأس سازگار است. هر جرایستایی و سکون دیده شود، نشانه‌ای از فاصله گرفتن از این تفکر است. این توقف می‌تواند به‌راحتی به دست دراز کردن به‌سوی دشمن و تکیه بر او منجر شود، که خلاف روحیه استقلال‌خواهی و مجاهدت است. رهبر معظم انقلاب، روحیه انقلابی را این‌گونه توصیف می‌کنند: «یعنی اسیر حدود تحدیمی نشدن؛ قانع به قطره‌چکانی نشدن؛ با امید و انگیزه حرکت کردن و هدف را با پیگیری به‌دست آوردن.» این نگاه، نقطه مقابل ذهنیت‌های محافظه‌کار و مایوس است.

گاهی از این ویژگی به عنوان «مصلحت» نیز یاد می‌شود، اما نه به‌معنای عقب‌نشینی. بلکه همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب می‌فرمایند: «اگر در راهی با صخره‌ای روبه‌رو شدیم، توقف نمی‌کنیم؛ راه را از اطراف باز می‌کنیم و ادامه می‌دهیم.» این یعنی حرکت عاقلانه، ابتکاری و انعطاف‌پذیر در عین پایدندی به اصول. چنین نگاهی، ما را در عبور از سختی‌ها، حفظ استقلال و استمرار مسیر انقلابی کمک می‌کند.

محمدرضا ملایی
پژوهشگر اندیشه سیاسی

انسان و جامعه انقلابی باید همیشه نسبت به ساختارهای ناعادلانه جهانی، موضعی انتقادی و معترضانه داشته باشند، حتی زمانی که با قدرت‌های سلطه‌گر مذاکره می‌کنند. در چنین موقعیتی، مراقبت از این روحیه، مستلزم نوعی راهبرد و بینش است: مذاکره، باید با پیش‌فرض بی‌اعتمادی به طرف مقابل آغاز شود؛ زیرا اصل بر این است که نظام سلطه، اهل عهدشکنی است و حتی پشت میز مذاکره نیز به فکر تضعیف و نابودی طرف مقابل است.

این نگاه واقع‌بینانه سبب می‌شود در مواجهه با دشمن، هیچ‌گاه فقط به سخن یا امضای او دل نبندیم و در قرارداده‌ها، تضمین‌های واقعی و اجرایی طلب کنیم. چنین رویکردی، از دل درک عمیق از سیاست‌های دشمنان اسلام ناب برمی‌خیزد. چنانکه رهبر معظم انقلاب بارها هشدار داده‌اند که هدف آمریکا و دیگر بازیگران سلطه‌گر، «زدودن نقش اسلامی از پیشانی جمهوری اسلامی» است. آنها با سیاست‌های آشکار و پنهان، به‌دنبال خاموش کردن نور اسلام انقلابی و به حاشیه راندن گفتمان مقاومت هستند. رهبر معظم انقلاب می‌فرمایند: «جمهوری اسلامی، حالت تعرض خود را باید حفظ کند. نمی‌گوییم لشکر کشی، اما باید متعرض باقی بمانیم.» حفظ این حالت، نه یک انتخاب، بلکه

خرد

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداقت

سیاست‌نامه

سیدمحمدباقر صدر-۴۱

پشتاز در تأسیس مدل حکمرانی

مسعود پور فرد

کارشناس سیاسی

با نگاهی به همسانی اغلب اندیشه‌های اجتماعی و سیاسی شهید صدر با امام خمینی (ره)، نظریه شهید صدر را می‌توان مبنای نظام مردم‌سالاری جمهوری اسلامی ایران دانست؛ چرا که مقدمه شهید صدر به طور کامل با مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تطابق و تناظر دارد. البته این موضوع به این دلیل است که خاستگاه نظریه‌پردازی هر دو عالم جهان اسلام مبتنی بر نظریه «امت-امامت» است. شهید صدر اعتقاد داشت که امت ایران باید جایگاهی ویژه در حکومت داشته باشد. شهید صدر فراتر از انتظار امت ایران، بلکه به فکر انتظار امت اسلام بود.

شهید صدر مرجعیت را با امامت در کشورداری تطبیق می‌دهند و امام خمینی (ره) هم چنین نظری را با ولایت فقیه دنبال می‌کردند؛ نظریه‌های ولایت فقیه و مرجعیت-امت یک مسیر را طی می‌کنند که در اصل پنجم قانون اساسی مشهود است. شهید صدر تکوین و شکل‌گیری نظامی، مانند جمهوری اسلامی را «آرزوی بشریت» می‌دانست و اثر انقلاب اسلامی را جهانی ارزیابی می‌کرد و درباره مدل حکمرانی جدید با اعتقاد کامل به مسئولان نظام اسلامی توصیه و تأکید می‌کرد؛ «اگر بتوانید مدل خوبی برای ایران تعیین کنید تأثیری بر جهان اسلام، بلکه گیتی خواهد داشت.»

چنین عباراتی در ادبیات قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز به کار رفته است. اگر کلمه به کلمه قانون اساسی را با نامه شهید صدر مقایسه کنیم، عبارات قانون اساسی را بسیار شبیه عبارات شهید صدر می‌یابیم؛ امت اسلامی و بازگشت به جهان‌بینی اصیل اسلامی که در نامه شهید صدر آمده، از عبارات شاخصی است که اساسی جمهوری اسلامی است. شهید صدر یک سری مبانی را به منزله مبانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بیان می‌کند که در اصل دوم آمده است؛ اعتقاد به تشریعی بودن مکتب اسلام مهم‌ترین مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران است که شهید صدر پیشنهاد می‌دهد و در همین اصل دوم آمده است. همچنین شهید صدر سرزمین را جهان اسلام، جمعیت را امت اسلام و حاکمیت را برای الله می‌داند که در اصل ۵۶ قانون اساسی این موضوع مشخص شده است؛ بر همان مدل مردم‌سالاری دینی که بنیان حاکمیت را بر عهده خدا می‌داند. با این یکسانی‌ها و تشابهات دور از ذهن نیست اگر بگوییم «هسته اصلی قانون اساسی جمهوری اسلامی، همان نامه شهید صدر» است.

شهید صدر منطقة الفراغ را به قوه مقننه که نماینده مردم هستند، سپرده است که به شرط رعایت احکام اسلامی و مغایر نبودن با دیگر قوانین راهی را برای اداره امور پیدا کنند. اصول ۷۱ و ۷۲ قانون اساسی این مطلب را آورده است. مطابق با اصل ۱۱۰ قانون اساسی که اختیارات رهبری در قانون اساسی است، نظر شهید صدر این است که مرجعیت بالاترین مقام حکومت و فرمانده کل قواست که در اصل ۱۱۱ آمده است؛ در اصل ۱۱۳ هم ولی فقیه نفر اول کشورداری معرفی شده است. ویژگی‌هایی که شهید صدر برای مرجعیت بر می‌شمرد، همان ویژگی‌هایی است که در قانون اساسی برای ولایت فقیه آمده است و تنها تفاوت همان است که او مرجعیت را بالفعل می‌داند؛ ولی با تفسیر قانون اساسی ما این مرجعیت، بالقوه است.

قبیله عشق

نابغه!

زنده یاد «خلبان شهید محمدحسین رونفی فرد» در مهرماه ۱۳۳۴ متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در همان شهر به پایان رساند و با دیپلم مکانیک هنرستان فارغ‌التحصیل شد. در ۱۳۵۳/۳/۲۶ به استخدام هوانیروز درآمد و پس از گذراندن دوره‌های نظامی و زبان انگلیسی، برای یادگیری پرواز با بالگرد به دانشکده مرکز آموزش هوانیروز اصفهان اعزام شد. وی دوران خلبانی را با بهترین درجات گذراند و در زمره خلبانان تراز اول هوانیروز قرار گرفت و در زمان حکومت نظامی رژیم پهلوی در اصفهان از مردم پشتیبانی کرد. او از دانشجویان ممتاز هوانیروز بود که دوره‌های خلبانی کبری را در ۱۵ هفته به پایان رساند و بلافاصله برای دوره تخصص بالاتر (موشک تاو) انتخاب شد. او پس از موفقیت در این دوره با درجه ستوان سومی در پایگاه هوانیروز مسجدسلیمان انجام وظیفه کرد.

شهید رونفی فرد جزء خلبانانی انتخاب شد که در دوران ستمشاهی قرار بود چهار شهر بزرگ ایران را بمباران کنند؛ اما شبانه فرار کرده و به آغوش خانواده پناه آورد و از سوی رژیم شاه و غیاباً به اعدام محکوم شد، اما با پیروزی انقلاب اسلامی، به امر امام خمینی (ره) دوباره به ارتش بازگشت. امیر خلبان شهید رونفی فرد، بعد از انقلاب، داوطلبانه مأموریت‌های بسیاری در نقاط گوناگون کردستان انجام داد و در طول خدمت کوتاه خود پرونده درخشانی دارد.

وی در غائله کردستان و هنگام عزیمت به یانه و سردشت (۱۰ اسفند ۱۳۵۸) با هلی کوپتر کبری پیشاپیش سه هلی‌کوپتر دیگر در پرواز بود که با شلیک گروهبک‌های داخلی هدف قرار گرفت.

بالگرد و خلبانان پس از سقوط در زیر خروارها برف مدفون شدند تا اینکه پیکر پاک شهید که ۴۲ روز در ارتفاعات برفی مانده بود، در ۲۳ فروردین ۱۳۵۹ به دست مردم محلی کشف و پس از شناسایی به زادگاهش منتقل شد. سر مبارک این شهید پس از شش ماه با تلاش همرزمانش به جسم مطهرش ملحق شد. خواهر این شهید روایت کرده است: «شهید رونفی فرد دوران هنرستان خود را در سیستان و بلوچستان به پایان رساند و در استان نفر اول شد؛ یعنی مطالعه‌گر و اهل علم بود، پادم هست که ایشان رشته اتومکانیک می‌خوانند و کتاب‌های فنی اتومبیل‌ها را از جاهای مختلف تهیه و مطالعه می‌کرد تا بر تخصصش افزوده شود. اواخر دهه ۴۰ و اوایل دهه ۵۰ که در دعای ندبه به مباحث آخرالزمانی پرداخته می‌شد و کتاب‌های علانم ظهور دست به دست می‌شد، به‌طور مرتب این کتاب‌ها را مطالعه می‌کرد. این مطالعات جانبی همراه با مدرسه رفتن شروع شد، ما عادت داشتیم در پایان کلاس اول حروف را از بین نوشتارها پیدا می‌کردیم، مادر شهید همت داشتند و ما را در خواندن و نوشتن حمایت می‌کردند.»

فاطمه ساداتی

خبرنگار

«جانباز شهید حاج شیخ شوشی بوعمار» از بزرگان طایفه بنی‌ساله و فداکاران مخلص جبهه و انقلاب اسلامی، متولد ۳۰ فروردین ۱۳۱۶ در هویزه بود. در روزهای آغازین دفاع مقدس شیخ درخواست همکاری بعضی‌ها را رد کرد. لباس رزم پوشید و با کهرلت سنی که داشت همراه با «سردار شهید سیدمحمد حسین علم‌الهدی» و مدافعان هویزه قهرمان در کلیه عملیات‌های شبانه علیه متجاوزان شرکت کرد و سنگر به سنگر با نیروهای اشغالگر جنگید.

او در توصیف وضعیت هویزه پیش از حمله صدام تعریف کرد:

«عراقی‌ها از زمان پیروزی انقلاب اسلامی یک روز هم منطقه را ترک نکردند. در آن زمان دو گروه از عراق به خاک هویزه می‌آمدند؛ گروه اول نیروهای مجاهدعراقی و «حزب الدعوة» بودند که مخالف «صدام حسین» و حزب بعث به‌شمار می‌آمدند. آنها با گذشتن از هورالهویزه و توقف در مناطق روستایی آن راهی اهواز، قم و تهران شده، فعالیت‌های سیاسی علیه رژیم بعث انجام می‌دادند و می‌خواستند در عراق نظام اسلامی به‌وجود آورند. گروه دیگر جاسوسان بعضی بودند که در پی یافتن مجاهدین عراقی، لباسی شبیه به پاسداران می‌پوشیدند و با زیرکی وارد منطقه شده و پس از شناسایی به العماره برمی‌گشتند.

در موقعیت روزهای آغازین پیروزی انقلاب، فعالیت برای این قبیل افراد ساده بود؛ زیرا برای رفت‌وآمد عراقی‌ها یا ایرانی‌ها حد و مرز معینی وجود نداشت و همه به ظاهر دوستدار انقلاب اسلامی بودند؛ ولی عمده آنان مأموران مخفی و اطلاعاتی و نیروهای بعضی عراق بودند که برای یک هدف معین و برنامه‌ای مشخص رفت‌وآمد می‌کردند و کارهایشان اغلب مرمرز بود. کسی نمی‌توانست از آنها سر در بیاورد.

مدت‌ها از این جریان گذشت. اوایل سال ۱۳۵۸ عده‌ای نزد من آمدند و گفتند: «آب و خاکی که داریم و زمینی که روی آن زندگی می‌کنیم، متعلق به ماست. ما تاریخ و پرچم خاصی داریم و می‌توانستیم به‌عنوان یک کشور عربی که دارای منابع غنی زیرزمینی است مثل سایر کشورها مستقل باشیم، امورمان را خودمان اداره کنیم و با تکیه بر نفت و گاز به توسعه و آبادانی سرزمین خود بپردازیم، اما فارس‌ها با زور بر ما تسلط پیدا کرده و روز به روز عرصه زندگی را بر ما تنگ کردند. ما را از زندگی سیاسی و اجتماعی

روایتی از دسیسه صدام برای همراه کردن اعراب ایران با خود

جوانان فریب تبلیغات دشمن را خورده و ناگাহانه در خدمت بعضی‌ها قرار گرفته‌اند. آنها قصد داشتند بین مردم مردم تفرقه و درگیری به‌وجود آورند.»

خود محروم داشته و اجازه رشد فرهنگی و اقتصادی را به ما ندادند.

زندگی جوانان ما باید از طریق شیخ‌نشین‌های خلیج‌فارس تأمین شود؛ در حالی که خودمان شغل معینی نداریم. از زمان شاه، یزدی‌ها را به اینجا آوردند و همه امکانات گسترش کشاورزی را در اختیارشان گذاشتند؛ در حالی که به ما حتی کود و بذر هم ندادند. ما نمی‌توانیم فعالیت کشاورزی و اقتصادی انجام دهیم و اگر بخواهیم در این زمینه‌ها پیشرفت کنیم و طرحی ارائه دهیم در ادارات به تصویب نمی‌رسد و مشکلات قانونی برایمان ایجاد می‌کنند.

هدف این است تا ما به خودمان متکی نشویم. دیگر از این زندگی خسته شده و توان تحمل آن را نداریم. اکنون که برادران عراقی به کمک ما آمده‌اند و امکانات لازم را برای بازپس‌گیری حقوق‌مان در اختیارمان قرار می‌دهند، باید منطقه را برای فارس‌ها ناآرام کنیم و با آنها و کسانی که در خدمت‌شان هستند برخورد کنیم. باید با متشنج کردن اوضاع هر روز مشکلاتی برای آنان به‌وجود آوریم تا از منطقه بروند. زیرا آنها به ما اجازه رشد نمی‌دهند. هرچه هست را برای خودشان می‌خواهند و ما را از همه مزایای زندگی محروم کردند.»

وقتی حرف‌های آنان تمام شد، دانستم که این

دوران محرومیت‌ها

ابتدا تحلیلی از وضع عراق به آنها ارائه دادم و گفتم شما می‌خواهید به کمک صدام حسین به حق و حقوق‌تان برسید که امروزه در بین خود عراقی‌ها منفور است. او یک عنصر دست‌نشانده و در خدمت استعمار است و هرگز برای به‌دست آوردن آزادی به شما کمک نخواهد کرد. شما باید به‌جای توسل به بیگانگان به دولت فرصت دهید تا مشکلات کشور را حل کند. نباید به انقلاب و ایران پشت کنید و به بیگانگان که دشمنان ما و شما هستند روی بیاورید. ما روستاییان در طول حکومت شاه، بدترین مظلومیت‌ها را تحمل کردیم و امروزه که نظام اسلامی در رأس کشور قرار دارد، ما هم از مزایای عدالت این حکومت برخوردار خواهیم شد.

هرچه با آنان گفت‌وگو کردم، نتیجه‌ای نداشت. آنها به‌دنبال اهداف سیاسی بودند و به‌شدت احساسات مردم را تحریک و محیط را ناآرام کردند.

بنابراین، به سراغ مردم رفته و گفتم هوشیاری خود را بیشتر از گذشته حفظ کنید و رفت‌وآمد

اگر عرید به صهیونیست‌ها حمله کنید!

افراد به داخل مناطق روستایی را زیر نظر گرفته، افراد بیگانه و ناشناس را شناسایی کنید. ما نباید بازیه افراد ناآگاه باشیم و اجازه فعالیت به آنان بدهیم.

بیشتر مردم با فکر و ایده من موافق بودند. البته تعداد کمی هم بودند که بر اثر محرومیت‌های زمان شاه، فریب تبلیغات دشمن را خورده و فکر و خط مشی آنان را قبول کردند؛ ولی آنقدر مقبولیت نداشتند تا بتوانند بر بقیه تأثیر بگذارند. این عده تحت تأثیر فتنه‌های افراد فریب‌خورده قرار گرفتند، ولی چون شیوه تبلیغی رانمی‌دانستند تنها می‌گفتند حرف‌های آن گروهی که از هویزه آمدند، درست است و راست می‌گویند.

شعار آزادی خوزستان!

ارتش عراق در روزهای سوم تا ششم مهر ۵۹ منطقه را اشغال کرده بود و به بازداشت مردم مبادرت می‌کرد. از آنان می‌خواست تا نیرو در اختیارشان قرار دهند. فرماندهان بعضی می‌گفتند ما اسلحه و مهمات در اختیار مردم عرب خوزستان قرار دادیم تا به کمک‌مان بشتابند و هرچه زودتر مقاومت ایرانیان را در هم شکسته خوزستان را آزاد کنیم.

پاسخ مردم این بود که ما ایرانی هستیم و تابع عراق نیستیم. به کشورمان خیانت نخواهیم کرد. از شما هم اسلحه‌ای نگرفته‌ایم. این شما بودید که سلاح‌هایتان را در مرز رها کردید تا به‌دست سودجویان بیفتد. آنها نیز اسلحه‌ها را به ضدانقلاب در گریز با سپاه در کردستان فروختند.

به اشغالگران حمله کنید

شما به‌جای اینکه بیایید مزارع و خانه‌های ما را خراب کنید، بهتر است برادران فلسطینی خودتان را آزاد کنید. به اسرائیل حمله کنید و قدس را از دست صهیونیست‌ها رها سازید.

این گفت‌وگوها برای بعضی‌ها خوشایند نبود و آنها با زور و اسلحه می‌خواستند مردم را وادار کنند در کنارشان بجنگند در صورتی که من می‌دیدم تنها مردم ما علاقه‌ای به متجاوزان ندارند و به آنها کمک نمی‌کنند که در مدت اشغال، بیشترین ضربه‌ها را از دست جوانان عرب منطقه دیده بودند.

«حاج یونس شریفی» جوان قدرتمند شهر هویزه با مواد منفجره پل ارتباطی ارتش عراق بر روی کرخه کور را منفجر کرد و از اول مهر، فرماندهی نیروهای ضد ارتش بعث را در دست گرفت و بسیاری از سربازان دشمن را از بین برد. جوانان را آموزش نظامی داد و خلاصه همه مردم عرب منطقه رودرروی دشمن دین و قرآن ایستادند و بسیاری هم اسیر و شهید شدند.

کوله بار خاطره!

پاسدارهای تکه تکه شده

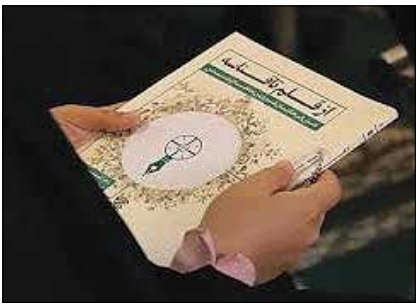
«سیدعلی پروینیان» در روایتی از جنایت کومله گفت: «پشت ماشین، اعضای تکه‌تکه‌شده بدن پاسدارهای مفقود شده بود که کومله‌ها آنها را به‌طرز فجیعی به شهادت رسانده و قطعه‌قطعه کرده بودند؛ حتی سرهای‌شان را هم با تبر تکه‌تکه کرده و به راننده گفته بودند آنها را تحویل ما بدهد. راننده هم پایش را روی گاز گذاشته و دیوانه‌وار، با آخرین سرعت به‌طرف پادگان آمده بود. در طول راه، خون این عزیزان مانند جوی آبی از ماشین به زمین می‌ریخته است. دو نفر از کومله‌ها، سوار بر اسب، پشت‌سر راننده حرکت کرده بودند که اگر راننده خطایی کرد، او را بکشند.»

سنگر کتاب!

از قلم تا قناصه

از «قلم تا قناصه» نوشته «زهرآ عبداللهی» و «ابوالحسن کبیری» است. در بخشی از این کتاب آمده است: «برای دین برادر بازیار رفته همکارانش عنوان کردند که برادر بازیار نیروی دانش‌آموزی برده‌اند. دو ماه بعد بود، آدمم مرخصی تا حقوقم را بگیرم به آموزش‌وپرورش رفته دیدم عکسی از بازیار در سالن آموزش‌وپرورش زده‌اند. از همکارانش سؤال کردم و گفتند بعد از بازگشت از جبهه گفته است: «سزاوار نیست ما اینجا زیر کولر در آرامش باشیم و بچه‌ها در گرمای جنوب در آن آتش ایستادگی کنند. ما هم باید در این قضیه سهیم شویم. مرحله بعد اعزام شدند و به شهادت رسیدند.»

تحقیر خانواده در شبکه نمایش خانگی

گروه فرهنگ

صبح صادق

سریال «آبان»، به کارگردانی «رضا دادویی» و تهیه‌کنندگی «مجید مولایی»، در گونه‌ی درام ساخته شده و به مشکلات اجتماعی، اقتصادی و روان‌شناختی گروهی از نخبه‌های ایرانی توجه دارد؛ اما این سریال، افزون بر موضوعاتی که به آن اشاره می‌کند، به شکلی نامحسوس، بنیان خانواده را هدف حمله‌ای گسترده قرار می‌دهد.

اولین موضوعی که در سریال «آبان» به وضوح به چشم می‌آید، نادیده گرفتن یا حتی حمله به ارزش‌های خانوادگی است. در ابتدای داستان، شخصیت اصلی مرد خانواده، «امیر»، با پرداخت بدهی‌های سنگین، ذلت و خواری را تجربه می‌کند؛ اما این ذلت تنها آغاز ماجراست. در روند داستان، ارتباطات خانوادگی به شدت تحت فشار قرار می‌گیرند. جدایی میان «آبان» و همسرش «امیر»، در واقع به مثابه یک تصمیم ناگزیر و در نتیجه فشار اجتماعی – اقتصادی به تصویر کشیده می‌شود. این جدایی در کمال ناباوری، در اولین قسمت سریال به وقوع می‌پیوندد و گویی سازندگان سریال در تلاشند تا تمام اصول و ارزش‌های پایدار در خانواده را به چالش بکشند.

یکی از نکات برجسته در اینس زمینه، کمرنگ شدن اهمیت ازدواج و ارزش‌های مشترک خانوادگی است. در سریال «آبان»، ازدواج نه تنها به منزله یک ارزش فرهنگی و دینی، بلکه به مثابه یک مفهوم ساده و پیش‌پاافتاده به نمایش گذاشته می‌شود. این سریال در تلاش است نهاد مقدس خانواده را تحقیر کند، به گونه‌ای که تمام ارزش‌های مرتبط با آن به صورت خوار و بی‌احترامی به نمایش درمی‌آید. برای نمونه، تقاضای جدایی آبان از همسرش و در ادامه، درخواست غیرمعمول عروس برای ازدواج با مرد

دیگری به جای برادرش، از جمله مواردی هستند که در هیچ‌یک از فرهنگ‌ها و جوامع، حتی در بدترین وضعیت اجتماعی پذیرفته نمی‌شوند. این نکات در سریال «آبان» به گونه‌ای مطرح می‌شود که گویی خانواده چیزی نیست جز یک ساختار اجتماعی بی‌اهمیت و شکننده که می‌توان به راحتی آن را شکست.

♦ شخصیت‌پردازی‌های غیرمنطقی

یکی دیگر از مشکلات اساسی سریال «آبان»، شخصیت‌پردازی‌های غیرمنطقی و اغراق‌آمیز آن است. برای نمونه، شخصیت «امیر»، همسر آبان، به طور عمدی به شکلی تحقیرآمیز و ضعیف به تصویر کشیده می‌شود. این تصویر از یک مرد بی‌اراده و خوار، به حدی اغراق‌آمیز است که بیننده تنها می‌تواند از خود بپرسد که چگونه چنین فردی تصمیم به ازدواج با شخصیتی، مانند آبان گرفته است. این گونه شخصیت‌پردازی، نه تنها اعتبار داستان را کاهش

می‌دهد، بلکه تصویری معکوس و نادرست از خانواده ارائه می‌دهد که به دنبال تضعیف نقش پدر در خانواده است.

در همین راستا، شخصیت‌های دیگر سریال، به ویژه شخصیت‌های زنان، به گونه‌ای به تصویر کشیده می‌شوند که گویی از نظر اجتماعی و اخلاقی در حال مبارزه برای بقای خود هستند. آبان که یک زن مستقل و نخبه به نمایش درآمده، در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرد که مجبور می‌شود تصمیماتی بگیرد که ارزش‌های خانوادگی و اخلاقی را زیر سؤال می‌برد. این تضادها به جای ایجاد یک درام عمیق و تفکر برانگیز، به داستانی سطحی و غیرمنطقی تبدیل می‌شود که تنها بر مشکلات خانوادگی و اجتماعی متمرکز است.

♦ تحقیر خانواده به مثابه یک ابزار سرگرمی
سریال «آبان» در کنار مسائل اقتصادی و اجتماعی، به طور فزاینده‌ای به خانواده و ارزش‌های آن حمله

می‌کند. این حملات به گونه‌ای است که می‌تواند نوعی بازنمایی ضعیف و وقیح از بنیان خانواده تلقی شود. در فضایی که خانواده باید نقش اصلی را در حفاظت از اعضای خود در برابر بحران‌ها و مشکلات زندگی ایفا کند، «آبان» به یک ابزار سرگرمی تبدیل می‌شود که هدفی جز تضعیف بنیان‌های اخلاقی و اجتماعی ندارد. این موضوع در بسیاری از آثار غربی که به خانواده حمله می‌کنند، مشاهده می‌شود، اما در «آبان»، این حمله نه تنها به شکل سطحی و غیرمنطقی است؛ بلکه در یک فضای کاملاً تجاری و برای جذب مخاطب بیشتر گسترش یافته است.

♦ تأثیرات منفی دیدگاه آبان در جامعه

این نوع بازنمایی از خانواده در آثار نمایشی تأثیرات منفی بسیاری بر جامعه دارد؛ به ویژه در کشورهایی که هنوز خانواده یکی از نهادهای اصلی اجتماعی به شمار می‌آید، نادیده گرفتن یا تحقیر آن موجب تضعیف ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی خواهد شد. در سریال «آبان»، سازندگان به وضوح با دستمایه قرار دادن مشکلات اقتصادی و اجتماعی، بنیان خانواده را به ابزاری برای سرگرمی تبدیل کرده‌اند. این نگرش در بلندمدت می‌تواند خطرهای بسیاری به همراه داشته باشد؛ از جمله گسترش ناهنجاری‌های اجتماعی و کاهش اعتماد به نهادهای اجتماعی، مانند خانواده.

سریال «آبان» با به چالش کشیدن مفاهیم مهم و ارزشمند خانواده و از بین بردن احترام به نهادهای خانوادگی، به شکلی ناخوشایند به مخاطب نشان می‌دهد که در دنیای امروز، خانواده دیگر آن جایگاه و اهمیت گذشته را ندارد. این سریال با شخصیت‌پردازی‌های غیرمنطقی و موقعیت‌های اغراق‌آمیز، عملاً به یک اثر ضد خانواده تبدیل می‌شود که تأثیرات منفی بسیاری بر جامعه و بینندگان آن دارد. آنچه در این سریال فراموش شده، توجه به اهمیت خانواده به منزله یکی از ارکان اساسی جامعه است.

| برداشت |

به بهانه انتخاب کارن همایونفر به عنوان چهره سال هنر انقلاب

پرواز بر فراز هنر مقاومت

به شمار می‌آید.

کارن همایونفر یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین آهنگسازان و تنظیم‌کنندگان معاصر ایران است که آثارش عمدتاً در ژانرهای گوناگون موسیقی ایرانی و جهان با هارمونی خاص خود شناخته می‌شود. همایونفر علاوه بر ساخت موسیقی برای فیلم‌ها و سریال‌ها، در زمینه تولید موسیقی برای پروژه‌های گوناگون نیز فعال است و از ملودی‌های ساده و در عین حال عمیق استفاده می‌کند که با هماهنگی دقیق با متن و داستان، احساسات مخاطب را برمی‌انگیزد. آثار او غالباً با استفاده از سازهای ایرانی و غربی به شیوه‌ای نوین ترکیب می‌شود و این موجب منحصر به فرد شدن سبک موسیقی‌اش در دنیای موسیقی ایرانی می‌شود.

همایونفر برای ساخت موسیقی در پروژه‌های سینمایی و تلویزیونی نیز فعال است. از معروف‌ترین آثار او می‌توان به موسیقی فیلم‌هایی از کارگردانی

با سبک‌ها و گرایش‌های مختلف یاد کرد؛ از فیلم‌هایی چون «برف روی کاج‌ها»، «بی‌خود و بی‌جهت» و «جرم» گرفته تا «بادیگارد»، «قلب رقه» و «موسی کلیم‌الله». همایونفر توانسته است در این آثار با به‌کارگیری لحن‌های متفاوت و برجسته، تأثیرگذاری عاطفی قابل توجهی در مخاطب ایجاد کند. او همچنین به دلیل آهنگسازی برای فیلم‌ها تا به حال چهار بار برنده سیمغ بلورین جشنواره فیلم فجر و جوایز دیگری از جشن‌ها و جشنواره‌های گوناگون شده است.

آلبوم «سیدالامه» که به تازگی منتشر شده، پروژه‌ای است که همایونفر در آن به شخصیت و تفکرات سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب‌الله لبنان توجه داشته است. «سیدالامه» با بهره‌گیری از زبان موسیقی ارزش‌هایی چون مقاومت، وحدت و مبارزه با ظلم را بیان کرده و در عین حال سعی دارد تصویری انسانی و واقعی از سید حسن نصرالله

و حزب‌الله ارائه دهد. موسیقی این آلبوم تلفیقی از انواع سبک‌هاست، از موسیقی ایرانی گرفته تا المان‌های موسیقی غربی، که به طرز خاصی در کنار هم قرار گرفته‌اند.

این آلبوم می‌تواند به نوعی درک عمیق‌تری از نحوه ارتباط هنر با سیاست و جامعه به دست دهد و آشکار کند که موسیقی می‌تواند فراتر از سرگرمی باشد و در تغییرات فرهنگی و اجتماعی نقش آفرین شود. «ابراهیم حاتمی‌کیا» تعبیر زیبایی از این آلبوم داشت و گفت: «نوای کارن همایونفر از هوایمای اسرانیلی بر فراز شیبع شهیدحسن نصرالله، ارتفاع بیشتری داشت.»

انتخاب او به عنوان «چهره سال هنر انقلاب» گواهی بر قدرت و تأثیرگذاری آثارش در جامعه است و نشان می‌دهد، موسیقی می‌تواند در کنار زیبایی‌های خود، پیام‌های عمیق اجتماعی و سیاسی را نیز به مخاطبان منتقل کند.

| اکران |

اسفند در سینما

یک فیلم دفاع مقدسی در آستانه اکران

فیلم سینمایی «اسفند» به‌کارگردانی «دانش اقباشاوی» در سینماها به نمایش درمی‌آید. «اسفند» سال گذشته در چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر برای نخستین‌بار به نمایش درآمد. این فیلم روایتگر مقطع مهمی از زندگی «شهید علی هاشمی» از فرماندهان مطرح دفاع مقدس در شناسایی و طرح‌ریزی عملیات خبیر در قرارگاه سَرّی

نصرت است. پخش فیلم «اسفند» برای اکران عمومی در اختیار دفتر «شهر فرنگ» است و قرار است از ۱۷ اردیبهشت‌ماه روی پرده سینماها برود تا به این ترتیب «اسفند» سومین فیلم دفاع مقدسی دو ماه اخیر اکران پس از «پیشمرگ» و «صیاد» باشد.

| نماهنگ |

سپاه عشق

انتشار اثری برای تولد سپاه پاسداران

اثر جدید گروه محمد رسول‌الله(ص) با عنوان «سپاه عشق» هم‌زمان با سالروز تولد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی رونمایی و منتشر شد. این اثر در راستای تجلیل و قدردانی از اقدامات متعدد بخش‌های گوناگون سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در راستای اقتدار کشور و عزت مردم عزیز و مقابله با تهدیدهای سخت و نرم استکبار

جهانی و ایادی آن گروه همخوانی و تواشیح محمد رسول‌الله(ص) تولید شد. این اثر در خلیج فارس و در عرشه ناو شهید رودکی و شهید صیادشیرازی سپاه‌ضبط شده است. «سپاه‌عشق» با شعری از «تهمورث پورشیر محمد» و آهنگسازی «محمدحسین اکبری» تولید شده است.

فرهنگ

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

صداق

| یادداشت |

چالش ابتدال در کوچه بوشهر

مهدی امیدی

کارشناس فرهنگی

«فستیوال کوچه» به منزله یک رویداد فرهنگی هر سال در بوشهر برگزار می‌شود و برای این تعریف شده است تا جنبه‌های گوناگون هنر، موسیقی و فرهنگ بومی این منطقه را به نمایش بگذارد؛ اما در سال‌های اخیر، این رویداد با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است که بیش از همه، به واسطه برخی حواشی فرهنگی و ابتدال‌هایی که در آن به‌وجود آمده، موجب انتقاد و واکنش‌های منفی در میان اقشار مختلف جامعه شده است.

یکی از بزرگ‌ترین مسائلی که در سال‌های اخیر فستیوال کوچه را تحت‌الشعاع قرار داده، حضور محتوای غیرمتناسب با فرهنگ و عرف ایرانی است. در حالی که این فستیوال می‌تواند فرصت خوبی برای نمایش هنر‌های بومی و فرهنگی بوشهر باشد، در بخش‌هایی از آن، شاهد برنامه‌هایی هستیم که نه تنها با اصول فرهنگی و مذهبی کشور همخوانی ندارند، بلکه ممکن است به گسترش ناهنجاری‌های اجتماعی منجر شوند. برای نمونه، برخی از اجراهای موسیقی یا نمایش‌ها که در این فستیوال به‌طور عمومی به نمایش گذاشته می‌شوند، در آنها نمادها و رفتاری دیده می‌شود که در تضاد با ارزش‌های اسلامی و ملی ما هستند.

این مسئله نه تنها بر کیفیت این رویداد تأثیر منفی می‌گذارد، بلکه موجب می‌شود برخی از افراد که به‌دنبال تجربه‌ای اصیل از فرهنگ بوشهر و هنرهای محلی آن هستند، از این فستیوال به‌عنوان یک فضای سطحی و غیرمناسب یاد کنند. حضور افرادی که به‌طور غیررسمی و بدون نظارت مناسب در این رویداد شرکت می‌کنند و حرکات و رفتارهایی دارند که در شأن و منزلت فرهنگی ایران نیست، یکی از دلایل اصلی ایجاد انتقادات و واکنش‌های منفی در جامعه است. علاوه بر این، یکی دیگر از مشکلات عمده فستیوال کوچه، مدیریت نادرست محتوای رویداد است. در حالی که هدف اصلی این فستیوال باید ارتقای آگاهی فرهنگی و تقویت هویت بومی باشد، برخی از برنامه‌ها بیشتر به سرگرمی‌های سطحی و جذب مخاطب برای مقاصد تجاری متمرکز شده‌اند. این رویکرد می‌تواند باعث شود که ارزش‌های فرهنگی به حاشیه رانده شوند و در نهایت فستیوال بیشتر به مثابه یک رویداد تفریحی و بی‌محتوا شناخته شود تا یک بستر فرهنگی اصیل.

مسئله دیگری که قابل توجه است، نادیده گرفتن حساسیت‌های فرهنگی جامعه در برنامه‌ریزی و اجراست. باید توجه داشت که بوشهر، مانند سایر نقاط کشور، هویت فرهنگی خاص و باارزشی دارد که باید در همه برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی به آن توجه شود. استفاده از نمادها یا رفتارهایی که به هیچ وجه با فرهنگ ایرانی همخوانی ندارند، می‌تواند موجب ایجاد حساسیت‌های منفی و ناراضیاتی در میان مردم شود و آسیب‌هایی جدی به وجهه فستیوال و حتی اعتبار فرهنگی بوشهر وارد کند.

در نهایت، برای بهبود وضعیت فستیوال کوچه و جلوگیری از ابتدال‌هایی که ممکن است به آن لطمه بزنند، نیاز است که برنامه‌ریزی دقیق‌تری صورت گیرد. این رویداد باید یک فرصت فرهنگی و هنری برای نمایش غنای فرهنگی بوشهر و ایران باشد، نه فضایی برای سرگرمی‌های سطحی و غیرمناسب. علاوه بر این، نظرات بیشتر بر محتوای برنامه‌ها و توجه به هنجارهای فرهنگی و دینی باید جزء اصول اصلی برگزاری این فستیوال قرار گیرد تا بتواند جایگاه واقعی خود را در بین مردم و گردشگران پیدا کند.

پیام مشترک هفته عقیدتی - سیاسی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - سال ۱۴۰۴

تربیت پرچم‌داران اسلام ناب محمدی(ص)

فرماندهان گرامی، استادان فرهیخته، مربیان دلسوز و مدیران متعهد شبکه عقیدتی-سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ گرامیداشت هفته عقیدتی-سیاسی در سپاه و سالروز شهادت متفکر برجسته انقلاب اسلامی، استاد شهید مرتضی مطهری(ره) فرصت مغتنمی است تا بار دیگر، اهمیت رسالت خطیر و تاریخی شما عزیزان را در تقویت بنیان‌های معرفتی، اعتقادی، بصیرتی، و نرم‌افزاری نهاد مقدس سپاه یادآور شویم.

در شرایط حساس کنونی، که دشمن با تمام توان و ظرفیت خود و ابزارهای جنگ ترکیبی و شناختی، هویت دینی، باورهای انقلابی و امید نسل جوان را نشانه رفته است؛ شما پیشگامان جبهه فکری، فرهنگی و تربیتی انقلاب، نقش بی‌بدیلی در صیانت و تعمیق این ارزش‌ها بر عهده دارید؛ که در این مسیر مقدس، توجه به نکات راهبردی زیر ضروری و مورد تأکید می‌باشد:

۱- **توجه ویژه به چالش‌های روز و جهاد تبیین** / در مواجهه با جنگ رسانه‌ای و شناختی دشمن، لازم است مجموعه‌های آموزشی سپاه و بسیج به ویژه استادان و مربیان با بصیرت و هوشمندی، چالش‌های روز را شناسایی کرده و در مسیر جهاد تبیین گام بردارند و بر نامه‌های آموزشی باید به گونه‌ای طراحی شوند که پاسداران بتوانند در برابر هجمله‌های فکری دشمن، پاسخگو و اثرگذار باشند.

۲- **هم‌افزایی و هماهنگی جامع مجموعه‌های آموزشی و تربیتی** / برای تحقق اهداف متعالی تعلیم و تربیت دینی و انقلابی، همگرایی ساختاری و محتوایی در بین مجموعه‌های تربیتی و آموزشی سپاه و بسیج، استفاده متقابل از ظرفیت‌ها، تجارب و منابع انسانی و برنامه‌ریزی یکپارچه میان آنان، مورد تأکید می‌باشد.

۳- **بازنگری هوشمندانه در نظام تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی** / ضرورت دارد با نگاهی نوآورانه، متناسب با مسیر خدمتی پاسداران، مسیر تربیت مستمر و ارتقای معرفت، ایمان و پایداری در مسیر ولایت، اسلام و انقلاب اسلامی را بازطراحی کرده و اثربخشی تربیت را در همه ابعاد سازمانی افزایش دهیم.

۴- **تربیت مربیان تراز انقلاب اسلامی** / از مطالبات اساسی در مقابله با جنگ ترکیبی و شناختی دشمن، تربیت مربیانی است که ضمن تسلط علمی در حوزه‌های عقیدتی، سیاسی و اخلاقی، توانایی ارتباط مؤثر با نسل جوان، پاسخ‌گویی به شبهات و هدایت فکری مخاطبان را داشته باشند. این‌س مربیان باید الگوهای عملی از ایمان، فهم، جهاد تبیین و عقلانیت‌انقلابی باشند.

۵- **تقویت دوره‌های آموزشی و تربیت و تعالی عقیدتی-سیاسی** / برگزازی مستمر دوره‌های معرفتی، بصیرتی و تربیتی سالانه، یگانی و خانوادگی به‌ویژه در مشهد مقدس، همراه با توسعه برنامه‌های قرآنی، اخلاقی و گفتمان‌محور ولایت، با استفاده از استادان زنده، روش‌های نوین و فناوری‌های روز تقویت شود تا سطح معرفت، ایقان و انسجام فکری پاسداران و خانواده‌های آنان ارتقا یابد.

۶- **استانداردسازی و کیفی بخشی مراکز آموزشی سپاه** / در مسیر تعلیم و تربیت کیفی کارکنان سپاه و بسیج، ارتقای زیرساخت‌های آموزشی و استانداردهای مراکز تداوم آموزشی عقیدتی-سیاسی، از ضروری‌ترین اقدامات است که نیازمند عزم جدی فرماندهان و مسئولان برای پشتیبانی، تخصیص منابع و نظارت فعال است.

در پایان، از خدای متعال مسئلت می‌کنم که همه ما را در پیمودن این مسیر نورانی یاری فرماید تا با عزمی راسخ و نگاهی بلند، بتوانیم نسلی از پاسداران عالم، عامل، با بصیرت و وفادار به آرمان‌های انقلاب اسلامی را تربیت کنیم؛ نسلی که پرچم‌دار اسلام ناب محمدی(ص) در میادین گوناگون باشد و در برابر همه هجمله‌های دشمن با قدرت و اقتدار بایستد.

در هفته عقیدتی-سیاسی به نقش بی‌بدیل مربیان و استادان در تربیت نسل تراز انقلاب اسلامی توجه داشته‌ایم. این هفته، نه تنها بزرگداشتی برای تلاش‌های خالصانه این جهادگران عرصه معرفت و بصیرت است، بلکه تذکری برای بازخوانی رسالت خطیر مجموعه عقیدتی-سیاسی در برابر هجمله‌های فرهنگی و جنگ ترکیبی دشمنان انقلاب است. مربیان این مجموعه، با تکیه بر معارف قرآنی، سیره اهل بیت(ع) و رهنمودهای امامین انقلاب، در خط مقدم جهاد تبیین ایستاده‌اند تا نسلی مؤمن، بصیر و جهادی را برای دفاع از آرمان‌های نظام اسلامی پرورش دهند. در گفت‌وگو با «مجید غلامرضا» معاون تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از اهمیت این هفته، برنامه‌های تحولی در حوزه تربیت و آموزش و راهبردهای آینده‌نگرانه برای مقابله با چالش‌های نوظهور سخن خواهیم گفت؛ گفت‌وگویی که تصویری روشن از عزم راسخ سپاه در تقویت همزمان آمادگی‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ارائه می‌دهد.

جناب غلامرضا در ابتدا از اهمیت هفته عقیدتی-سیاسی و نقش استادان و مربیان در مجموعه عقیدتی-سیاسی سپاه برای‌مان‌بگویید.

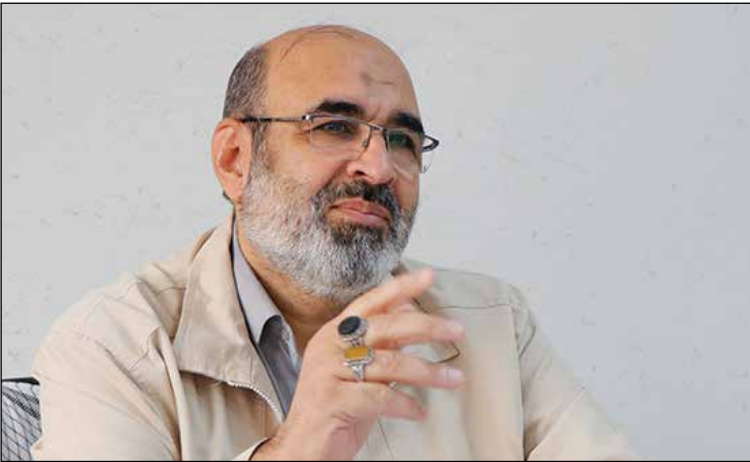
در این زمینه باید گفت بدون تردید، ستون اصلی تحول در نیروی انسانی سپاه، مربیان فرهیخته‌ای هستند که با مجاهدت علمی و عملی خود، زمینه ارتقای معرفت، بصیرت و معنویت پاسداران را فراهم می‌آورند و نقش مهمی در رشد و تعالی آنان ایفا می‌کنند. امروز در مواجهه با هجمله‌های فرهنگی، شبهات اعتقادی و جنگ ترکیبی دشمن، این مربیان هستند که با تلاش خستگی‌ناپذیر و ارتباط صمیمی و عمیق با مخاطبان، در خط مقدم جهاد تبیین قرار دارند. آنان با بهره‌گیری از معارف قرآن کریم، سیره اهل بیت(ع) و اندیشه‌های راهبردی امامین انقلاب، در حال پرورش نسل تراز انقلاب اسلامی هستند؛ نسلی مؤمن، بصیر، باانگیزه و جهادی که آماده حضور در همه میدان‌های نیاز انقلاب است. در حقیقت، هفته عقیدتی-سیاسی فرصتی برای تجلیل از این تلاش‌های خالصانه و پرثمر است؛ بزرگداشت مقام مربیانی که در مسیر هدایت دل‌ها، تربیت جان‌ها و روشن‌گری افکار، گام برمی‌دارند و همواره با نگاهی جهادی، رسالت خود را دنبال می‌کنند.

همانطور که مستحضربود رهبر معظم انقلاب اسلامی بر تقویت آمادگی‌های نرم‌افزاری هم‌پای پیشرفت‌های سخت‌افزاری تأکید دارند. اهمیت این موضوع را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

باید با افتخار عرض کنم که راهبرد حکیمانه و بلندمدت فرمانده معظم کم قوا، امام خامنه‌ای، مبنی بر پیشرفت توأمان سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، امروز به مثابه یک اصل راهبردی در سپاه پاسداران نهادینه

معاون تربیت و آموزش عقیدتی - سیاسی سپاه

مربیان و استادان در خط مقدم جهاد تبیین ایستاده‌اند

شده است. همان‌گونه که در عرصه‌های سخت، از جمله صنایع دفاعی، موشکی، پهبادی و امنیتی، سپاه با اقتدار تمام معادلات استخبار جهانی به سرکردگی آمریکا و رژیم صهیونیستی را در هم شکسته و قدرت بازدارندگی مؤثر منطقه‌ای ایجاد کرده، در عرصه نرم‌افزار نیز پیشرفت‌های شگرفی حاصل شده است.

نرم‌افزار ما، روحیه ایمانی، معنویت، بصیرت، آرمان‌خواهی و انگیزه‌های جهادی است که به فضل الهی در سطح عالی در بین پاسداران وجود دارد. این آمادگی درونی نه تنها کاهش نیافته، بلکه با توجه به پیچیده‌تر شدن صحنه جنگ نرم و شناختی، عمیق‌تر و مصمم‌تر از گذشته شده است. ما امروز با نسلی از پاسداران مواجهیم که آگاهانه، مؤمنانه و انقلابی در میدان ایستاده‌اند و آماده مقابله با هر نوع تهدید دشمن هستند. به اذن الهی، این آمادگی نرم‌افزاری، ضامن پیروزی در میدان نبرد حقیقی با دشمنان است و هر جا که دشمن نقشه‌ای در سر داشته باشد، با موج ایمان و بصیرت پاسداران انقلاب، آن نقشه‌ها نقش بر آب خواهد شد. ما به درستی باور داریم که جبهه دشمن نه در میدان سخت و نه در عرصه نرم، توان شکست این عزم الهی را ندارد.

در حال حاضر چه فعالیت‌ها و دوره‌های مهمی در جریان است که می‌توان به عنوان اقدامات شاخص نام برد؟

با توجه به تأکید مجدد حضرت آقا بر ارتقای بخش نرم‌افزاری در نیروهای مسلح، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در این مسیر، اقدامات قابل توجه و کم‌نظیری را در سطح گسترده اجرا کرده است که برخی از این فعالیت‌ها عبارتند از:

۱- برگزاری دوره‌های تربیت و تعالی خانوادگی سالانه؛ در اقدامی عظیم و اثرگذار، دوره‌های مهارت‌محور سبک زندگی اسلامی-ایرانی برای ۵۰ هزار خانواده پاسدار شامل خود پاسداران، همسران و فرزندان ایشان به‌صورت مجزا و تخصصی در مشهد مقدس برگزار می‌شود. این دوره‌ها که با سرمایه‌گذاری و پشتیبانی کامل سپاه اجرا می‌شوند، در نوع خود یک مانور معرفتی و تربیتی گسترده به‌شمار می‌آیند و تاکنون

و تدبیر مستقیم رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) در جریان شرفیابی اخیر نماینده محترم ولی فقیه در سپاه به ایشان، به منزله یک مطالبه جدی مطرح شده است. بر این اساس، مجموعه عقیدتی-سیاسی سپاه با نگاهی نو و آینده‌نگر، در حال تدوین طرح تحولی است که هم در سطح محتوا و هم در نظام تربیت و آموزش، بازنگری و بازسازی عمیق را دنبال می‌کند. این تحول، مبتنی بر شرایط نوپدید، تحولات فرهنگی-اجتماعی و ماهیت پیچیده میدان جنگ ترکیبی است که دشمن در آن تلاش دارد با تمام ابزارهای نرم، شناختی و روانی، ارزش‌ها و باورهای انقلابی را هدف قرار دهد.

در این راستا، اقدامات کلیدی در دستور کار قرار دارد:

۱- بازنگری کامل نظام تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی، با هدف ارتقای اثربخشی و انسجام، ساختارها، فرآیندها و منابع انسانی مرتبط با تربیت دینی و انقلابی در سپاه بازبینی شده و الگویی نوین در حال تدوین است.

۲- شبکه‌سازی علمی و عملی استادان و مربیان، با هدف پیوند بین دانایی و توانایی، تقویت شبکه استادان خبره، مربیان اندیشه‌ورز و گروه‌های علمی فعال در ساخت‌های معرفتی در دستور کار است. این شبکه‌ها نقش کلوانی در تولید محتوا، تبادل تجربه و انتقال دانش کاربردی ایفا خواهند کرد.

۳- توانمندسازی و ارتقای مهارتی مربیان و استادان؛ دوره‌های آموزشی و تربیتی ویژه‌ای برای مربیان عقیدتی-سیاسی طراحی شده که متناسب با شرایط جدید و اقتضانات میدان نبرد نرم، آنها را به ابزارهای نوین تحلیل، اقتناع، مدیریت شبهات و روش‌های نوین آموزشی مجهز می‌کند.

آینده‌نگری شما برای عبور از چالش‌های نوظهور چیست؟ آیا زمینه ورود به فناوری‌های نوین نیز فراهم شده است؟

با همکاری صمیمانه همه معاونت‌های نمایندگی و پشتیبانی فرماندهی محترم سپاه، ما ظرفیت و توان آن را داریم که بر همه چالش‌های محیطی، اجتماعی و فرهنگی فائق آییم. با تسوکل بر خدا، به هیچ‌وجه از ورود به عرصه‌های جدید فناوریانه واهمه نداریم؛ بلکه بنا داریم به شکل هوشمندانه و هدفمند، زمینه‌های بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، مانند هوش مصنوعی را در حوزه تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی فراهم کنیم و ان‌شاءالله گام‌های بلندی در این مسیر برداشته خواهد شد. در پایان، خدای بزرگ را حمد و سپاس می‌گویم که عصر حیات ما را در این دوران پرشکوه قرار داد، در کنار خالص‌ترین بندگانثش تنفس بخشید و فرصت بندگی و خدمت به انقلاب اسلامی را نصیب‌مان کرد. آرزو دارم خداوند متعال، به ما اندیشه درست، عمل صالح، اخلاص و ثبات قدم عطا فرماید و در میدان‌های سخت کارزار معرفتی و بصیرتی و جهادی، یاری‌گر و مددکار ما باشد، تا بتوانیم در مسیر تحقق اهداف بلند انقلاب اسلامی، سربلند و پیروز باشیم.

سرهنگ روح‌الله غلامی، مسئول اداره برنامه‌ریزی و تهیه متون تشریح کرد

فراهم کردن بستر رشد استعدادها

و کمال مطلوب و قرب الهی و صیانت از دستاوردهای انقلاب اسلامی اقدامات اساسی صورت گیرد.

۳- تربیت دینی و انقلابی: تلاش شده است با روش‌های برگرفته از دین، احکام و قوانین دینی با شیوه‌های مورد تأیید دین، به گرایش‌ها و احساسات و عواطف و هیجانات فرد جهت و معنا دهیم.

۴- نگارش متون جدید: اداره برنامه‌ریزی، ارزشیابی و تهیه متون آموزشی با اجرای برنامه‌های ابلاغی سال ۱۴۰۳ با محوریت بازنگری و بازطراحی محتوای دروس عقیدتی-سیاسی و معارفی در دوره‌های طولی سپاه و تدوین و نگارش متون و محتوای جدید و جذاب تربیتی و آموزشی برای دروس ابلاغی و در تداوم آن با پیش‌بینی برنامه‌های منسجم و اثربخش، گامی بزرگ در تعمیق معارف دینی پاسداران انقلاب اسلامی برداشته است. دراین زمینه اهدافی که در این مدت در این اداره دنبال می‌شود، به شرح زیر است:

الف- ارتقای مستمر آمادگی‌های معرفتی و بصیرتی در مواجهه با تهدیدهای فراوی انقلاب با تمرکز بر انتظارات و نیازهای سپاه و پاسداران؛

ب- استفاده هدفمند و کیفی از فرصت‌ها و ظرفیت‌های موجود تربیت و آموزش ع.س در دوره خدمت پاسداران در ساختار و سازمان نظام‌مند؛

این نظام در سال ۱۳۸۸ صورت گرفته و در سپس در چند نوبت، اصلاحات مورد نیاز و موردی در ارکان و عناصر آموزشی صورت پذیرفته است؛ اما از سال ۱۴۰۳، متأثر از جهت‌گیری‌های نوین، سیر و مقاطع جدید، به‌روزرسانی در فرآیندها و خروجی‌های مورد انتظار نظام، تحولات گسترده‌ای آغاز شده و به فضل الهی در سال ۱۴۰۴ نهایی خواهد شد. براساس این تغییرات، تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی با گذشته متفاوت و دارای ملاحظاتانی است:

۱- توجه توأمان به مباحث بنیادین و کاربردی: یعنی آموزشی که پر مغز بودن، پر مضمون بودن و ماندگاری از ویژگی‌های برجسته آن است و در نتیجه چنین آموزشی، پایه‌های بنیادین معرفتی و بصیرتی انسان تعمیق و تحکیم پیدا می‌کند.

۲- ایجاد بستر مناسب و رفع موانع رشد استعدادها: سعی شده است در جهت کشف، هدایت، رشد، شکوفایی و به فعلیت رساندن تدریجی و پیوسته استعدادها و قابلیت‌های بالقوه و درونی افراد با الهام از رهنمودها و فرامین شریعت مقدس اسلام ناب و رسالت پاسداری و فرهنگ نهادی سپاه، در گستره اهداف و ابعاد چندجانبه و نیازمندی‌ها و تهدیدهای انقلاب اسلامی و سپاه در جهت نبل به اهداف متعالی

ج- زمینه‌سازی برای ارزیابی دقیق پیامد برنامه‌های معرفتی در حیطه دانشی، گرایشی و رفتاری؛

د- فرصت‌دهی برای تأمل و تفکر در آموخته‌ها و استفاده از شیوه‌ها و روش‌های جدید آموزشی؛

و- ضرورت بازمهندسی صحیح برنامه‌ها و محتوای معارفی و اجتناب ازدروس غیرکاربردی و تکراری؛

ه- لزوم ایجاد اشتیاق و شوق‌انگیزی در میان پاسداران برای کسب معارف اسلامی و انقلابی.

نگاهی به برنامه‌های معرفتی و تربیتی معاونت تربیت و آموزش عقیدتی - سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

حرکت به سوی زندگی قرآنی

علیرضا اهدی مسئول اداره آموزش‌های عمومی، تخصصی و یگانی معاونت تربیت و آموزش عقیدتی - سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه از مسئولیت برنامه‌ریزی ستادی و اجرایی دوره‌ها و آموزش‌های عقیدتی - سیاسی پاسداران که بر عهده این بخش است، می‌گوید.

این بخش به توفیق الهی و با نصب‌العین قرار دادن فرامین و تدابیر فرمانده معظم کل قوا، حضرت امام خامنه‌ای و با هدایت مسئول محترم معاونت و پشتیبانی‌های مؤثر هیئت رئیسۀ فرماندهی و نمایندگی محترم ولی فقیه در سپاه فعالیت‌های جهادی و شبانه‌روزی در شبکه تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی رده‌ها در سال ۱۴۰۳ داشته و بیش از ۲۰ عنوان برنامه‌های معرفتی و تربیتی در محورهای زیر اجرا کرده که در ادامه به آنها اشاره می‌شود:

الف- دوره‌های تربیت و تعالی سالانه کارکنان

۱- اجرای دوره‌های تربیت و تعالی فردی ویژه فرماندهان، مدیران و آحاد کارکنان برای کارکنان پاپور:

به میزان ۳۵ ساعت محتوای معرفتی و تربیتی، با شرکت حدود ۸۹۳، ۱۵۴ نفر از کارکنان رسمی در بیش از ۷۰ مرکز تداوم تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی در شهرهای مقدس مشهد، قم، شیراز، کربلای معلی در قالب پیاده‌روی اربعین حسینی و مراکز استان که در سال گذشته با محوریت محتوایی مباحثی، از جمله دشمن‌شناسی، مکتب شهید سلیمانی و... برگزار شد.

گفتنی است، این برنامه در قالب دوره‌های تربیت و تعالی ضمن خدمت سالانه، برای ۵۲/۵۲۷ نفر از کارکنان وظیفه در شهرهای مقدس مشهد، قم و مراکز استان‌ها و رده‌ها برگزار شده است.

۲- اجرای دوره‌های تربیت و تعالی دینی خانوادگی ویژه فرماندهان، مدیران، روحانیون و آحاد کارکنان: به میزان ۲۰ ساعت محتوای تربیتی و مهارتی، با شرکت حدود ۶۵/۳۶۶ نفر از پاپوران و ۶۵/۳۶۶ نفر همسران و ۳۱۳۶۲ نفر از فرزندان آنان در بیش از ۳۰ مجتمع آموزشی-رفاهی سپاه در مشهد مقدس، شمال و قم با رویکرد مهارتی و در موضوعات آیین همسرداری، چرایی ازدیاد نسل و ضرورت فرزندآوری، فرزندپروری، سواد رسانه و مهارت استفاده هوشمند از فضای مجازی، جلسات مشاوره تربیتی خصوصی و عمومی با استفاده از مشاوران سازمان فرهنگی خانواده سپاه و هم زمان برای فرزندان نیز برنامه‌های تربیتی برگزار شده است. معاونت برنامه، بودجه و مالی و مرکز خدمات کارکنان سپاه در پشتیبانی از دوره‌های خانوادگی نقشی اساسی داشته که جا دارد از زحمات این عزیزان کمال تشکر را داشته باشیم.

گفتنی است، این برنامه در قالب دوره‌های تربیت و تعالی خانوادگی، برای ۲۲۷ نفر از کارکنان وظیفه در مشهد مقدس برگزار شده است.

ب- آموزش‌های عقیدتی-سیاسی در دوره‌های طولی پاسداران از بدو ورود تا پایان خدمت

این آموزش‌ها با هدف تقویت عمق‌بخشی و تحکیم پایه‌های معرفتی و زمینه‌سازی انگیزشی و رفتاری در پاسداران برای دفاع آگاهانه از انقلاب اسلامی با استفاده از ظرفیت دوره‌های طولی سپاه طراحی شده است، بدین صورت که با همکاری معاونت تربیت، آموزش و فرهنگ پاسداری سپاه، متناسب با نیاز مخاطبان، بین ۲۰ تا ۳۰ درصد کل محتوای دوره‌های طولی مقطع‌دار و غیر مقطع‌دار در مراکز دانشگاهی و آموزش طولی پاپوران، به دروس عقیدتی-سیاسی با استفاده از متون و محتوای عمیق، کاربردی و اثربخش دینی و با به‌کارگیری استادان و مربیان عقیدتی -سیاسی توانمند این حوزه اختصاص یافته و ساعات اجرای برنامه‌های تربیت و آموزش عقیدتی -سیاسی در این دوره‌ها به طور متوسط به میزان ۱۰۰ ساعت بوده و برای ۳۰/۴۷۱ نفر فراگیر اجرا شده است.

این برنامه در قالب دوره‌های رزم مقدماتی سربازان، برای ۸۷/۷۶۹ نفر از کارکنان وظیفه در مراکز آموزش رزم مقدماتی رده‌های سپاه برگزار شده است.

پ- اعتقادی و معنوی یگانی و رده‌ای

این برنامه‌ها با هدف حفظ و ارتقای آمادگی‌های اعتقادی و معنوی کارکنان سپاه برای دفاع همه جانبه از انقلاب اسلامی در بخش‌های زیر برنامه‌ریزی و اجرا شده است:

۱-اجرای برنامه‌های تربیتی و آموزشی قرآنی نورمبین در قالب گروه‌های صادقین:

این برنامه با هدف زمینه‌سازی برای انس و عمل به تعالیم و معارف قرآن کریم با تدبر و تمسک به آیات الهی، در بین کارکنان اعم از آحاد پاسداران، اعضای هیئت علمی، دانشجویان و اعضای وابسته در دو بخش برگزار شد که بخش نخست آن برگزاری جلسات تفسیر قرآن کریم در ماه مبارک رمضان به

استعداد ۱۹۵۹۳ جلسه و شرکت ۱۳۶/۱۱۲ نفر و بخش دوم شامل جلسات قرآنی نور مبین پاپوران به استعداد ۱۲۵۱۹۵ جلسه و شرکت ۱۸۵/۹۴۳ نفر برنامه‌ریزی و اجرا شده است. برگزاری مسابقه از محتوای قرآنی ماه مبارک رمضان سال جاری با موضوع «سنت تغییر سرنوشت» و اهدای جوایز به حدود ۱۰۰ نفر از عزیزان به قید قرعه از فعالیت‌های انگیزشی به منظور تقویت میل و رغبت کارکنان برای شرکت در این برنامه‌ها بوده است و در ماه مبارک رمضان با استفاده حداکثری از فضای معنوی ویژه ماه مبارک رمضان، جلسات جزءخوانی و تفسیر قرآن کریم برای تمامی کارکنان به مدت ۲۰ جلسه، با موضوع سبک زندگی قرآنی با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی با شرکت حدود ۱۴۰ هزار نفر از کارکنان در رده‌های سپاه برنامه‌ریزی و اجرا شد.

۲- جلسات درس اخلاق و موعظه هفتگی:

جلسات درس اخلاق و موعظه که با هدف رشد فضایل و مکارم اخلاقی در بین کارکنان طراحی شده، با استفاده از بیش از ۳۰۰ استاد اخلاق عالم، عامل، ولا یتمدار و اثرگذار حوزه‌های علمیه در سطح استان و شهرستان‌ها، در تمامی رده‌های سپاه، روزهای شنبه در ابتدای ساعات کاری به مدت یک ساعت برای آحاد پاپوران، فرماندهان مدیران، استادان و دانشجویان برگزار شده، که نیمی از محتوای جلسات با استفاده از مباحث اخلاقی و تربیتی صحیفه سجاده‌یه و نیمی دیگر از طریق آسیب‌شناسی، وضعیت‌سنجی و نیازسنجی اخلاقی بومی و منطقه‌ای در شورای تربیت و تعالی رده‌ها تدوین شده است.

در سال گذشته در سطح رده‌های سپاه حدود ۱۸۷۵۱ جلسه درس اخلاق برگزار شد و حدود ۲۱۹/۸۳۴ نفر از کارکنان در این جلسات شرکت کردند.

۳- جلسات تربیتی، اخلاق و سبک زندگی اسلامی خانوادگی ویژه پاسداران، اعضای وابسته و خانواده آنان:

در سطح رده‌های سپاه تعداد ۲۷۸۹ جلسه در سال ۱۴۰۳ برگزار شد و حدود ۹۸۴۵۶ نفر از مخاطبان شرکت کردند.

۴- نشست‌های پاسخ به شبهات اعتقادی و معرفتی (پرسمان): در سطح رده‌های سپاه تعداد ۸۵۱۳ جلسه در سال ۱۴۰۳ برگزار شد و حدود ۶۵۰۸۸ نفر از مخاطبان شرکت کردند.

۵- برگزاری جلسات تربیتی، اخلاق و سبک زندگی اسلامی ویژه کارکنان وظیفه متأهل:

در سطح رده‌های سپاه تعداد ۲۳۶۱ جلسه در سال ۱۴۰۳ برگزار شد و حدود ۳۱۸۹ نفر از کارکنان وظیفه متأهل به اتفاق همسر شرکت کردند.

۶- جلسات و حلقه‌های تربیتی، اخلاقی و سبک زندگی جوان انقلابی در قالب گروه‌های شهید حججی ویژه سربازان: در سطح رده‌های سپاه تعداد ۳۹۰۷۲ جلسه در سال ۱۴۰۳ برگزار شد و حدود ۶۸۹۱۹ نفر از کارکنان وظیفه شرکت کردند.

۷- برنامه‌های تربیت و آموزش ع.س چهره به چهره در قالب طرح سیره و روش محمدی(ص): ارائه مشاوره تربیت دینی فردی در حوزه مسائل خانوادگی، تربیتی، اعتقادی، اخلاقی و سیاسی به مخاطبان از بستر این برنامه نیز انجام شده و تعداد ۸۱۳۷ نفر روحانی و مربی ع.س مشاور در اجرای این برنامه مشارکت داشته و در طول سال گذشته به حدود ۱۹۶/۱۲۶ نفر از مراجعان و به میزان ۱۵۰/۹۲۳ ساعت مشاوره ارائه شده است.

ت- طرح ارزیابی آموزش‌های فقهی کارکنان همراه با مسابقه بزرگ احکام شرعی ضروری

این برنامه با رویکرد تربیت فقهی کارکنان و خانواده‌ها طراحی و با استفاده از فرصت جلسات آمادگی اعتقادی و معنوی رده‌های سپاه برگزار شد. در همین راستا کارکنان در طرح آداب بندگی «۱» شرکت کردند و به تعداد بیش از ۱۰۰۰ نفر از ممتازان طرح به قید قرعه جوایز نفیسی اهدا شد.

البته محورهای دیگر فعالیت‌های این معاونت در سال گذشته شامل سنجش و آموزش عقیدتی-سیاسی چهره به چهره پاسداران از مرحله گزینش و ترفیعات تا پایان خدمت، اجرای طرح «از محراب تا معراج» (ارزیابی و آموزش چیستی، چرایی و چگونگی نماز و احکام شرعی ضروری به سربازان، اجرای دوره‌های مهارت‌آموزی آموزشی‌ی قرآن کریم کارکنان وظیفه و... بوده که به دلیل اختصار در ارائه گزارش، از پرداختن به آن اجتناب می‌شود.

ث- رویکردهای سال ۱۴۰۴:

۱- پیش‌بینی دوره‌های تخصصی قرآنی برای کارکنان در مرکز قم؛

۲- تقویت رویکرد اجرا به صورت خانوادگی در تمام برنامه‌ها به ویژه تربیت و تعالی و آموزش‌های اعتقادی و معنوی یگانی به دلیل اثربخشی بیشتر؛

۳- تقویت رویکرد سطح‌بندی مخاطبان دوره‌های تربیت و تعالی بر اساس سنوات خدمتی؛

۴- توسعه برنامه‌های تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی در فضای مجازی؛

۵- گسترش دامنه تخصصی عقیدتی-سیاسی در اجرای دوره‌های مهارتی کارکنان وظیفه؛

۶- تقویت برنامه‌های تربیتی چهره به چهره با اجرای کامل طرح قرار همدلی برای پاپوران، همسران، فرزندان و سربازان؛

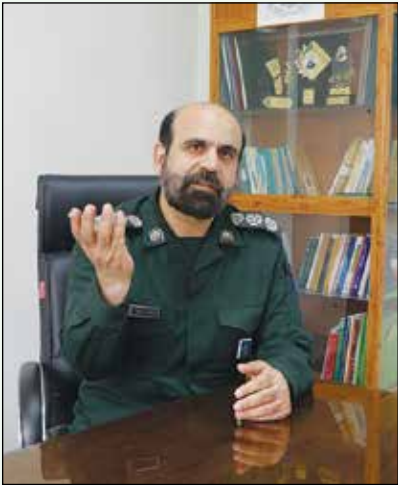
۷- تقویت دانش عقیدتی -سیاسی داوطلبان ورود به سپاه و مهارت‌افزایی تخصصی عقیدتی-سیاسی مصاحبه‌گران گزینش؛

و

بررسی تحول در آموزش عقیدتی - سیاسی در گفت و گو با سرهنگ پاسدار حسین ترابی

از شبکه‌سازی تخصصی

تا جهاد تبیین

پ- جشنواره شهید مطهری (ره) میدانی برای کشف الگوها و استعدادهای برتر تدریس:

این جشنواره یکی از پیشروترین برنامه‌های رشد علمی و مهارتی استادان و مربیان عقیدتی-سیاسی و معارف اسلامی است. این رویداد شامل کارگاه‌های تخصصی دانشی و مهارتی، رقابت‌های علمی و تعامل مستقیم با استادان نخبه کشوری است.

در سال ۱۴۰۳، بیش از ۳۵۰۰ نفر از مربیان در جشنواره شهید مطهری (ره) شرکت کردند و در قالب ۱۰ گروه علمی با یکدیگر رقابت کردند. در نهایت، ۳۰۰ نفر به مرحله کشوری راه یافته که از این میان ۳۰ نفر به عنوان نفرات برتر در مراسم اختتامیه جشنواره معرفی شدند. این جشنواره نه‌تنها بستری برای کشف استعدادهای برتر تدریس فراهم کرد، بلکه به ما امکان داد بانک اطلاعاتی نخبگان تدریس راغنی‌تر کنیم.

ت- برگزاری دوره‌های توان‌افزایی عمومی و تخصصی یکی دیگر از محورهای اصلی بر نامه‌های ما، برگزاری دوره‌های توان‌افزایی برای تقویت چهار شایستگی کلیدی استادان و مربیان است:

۱- شایستگی‌های ذاتی؛ ۲- شایستگی‌های حرفه‌ای؛ ۳- شایستگی‌های علمی و تخصصی؛ ۴- شایستگی‌های اخلاقی و رفتاری.

سالانه حدود ۴ هزار نفر از استادان و مربیان در این دوره‌ها شرکت می‌کنند. این دوره‌ها شامل برنامه‌هایی، مانند دوره‌های حرفه‌ای مربیگری، تربیت مربیان مشاور، دوره‌های تخصصی مه‌دویت، کارگاه‌های مهارتی بیان تفسیر، و دوره‌های فقه و احکام و...است.

ث- جهاد تبیین؛ از شعار تا عمل

پیرو تدبیر و فرمان رهبر معظم انقلاب با تدوین و ابلاغ «طرح نهضت تبیین‌گری» به حول قوه الهی توانستیم بیش از ۱۲۰۰ مربی را در عرصه جنگ نرم به میدان آوریم. برای نمونه، در ایام فتنه‌های اخیر، ۵۰۰ کارگاه آموزشی با محوریت تحلیل بیانیه‌های رهبر معظم انقلاب در پادگان‌ها و مجامع گوناگون بسیج و سپاه با نقش‌آفرینی شبکه مربیان برگزار شد. همچنین، دوره‌های تخصصی «تربیت مربی تبیین‌گر» در مشهد، الگویی برای سایر نهاده‌ها شد.

دستاوردهای ملموس این تحولات چه بوده است و برای آینده چه برنامه‌هایی دارید؟

در باره دستاوردهای امروز این تحولات، می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- رشد حداقل ۴۰ درصدی اثربخشی آموزش‌ها طبق نظر سنجی از فراگیران و مدیران آموزش؛

- شاخص‌گذاری مربیگری در جذب روحانیون و انتصاب مسئولان نمایندگی ولی‌فقیه؛

- کشف ده‌ها استعداد برتر تدریس از سراسر کشور؛

- توسعه بانک نخبگان با ثبت بیش از ۳۰۰ نام از استادان تراز اول.

با توجه به اینکه این تحولات مثمر ثمر هستند و برای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی آینده‌سازی می‌کنند، می‌توان به این موارد به‌منزله نگاه به آینده و تحول‌آفرینی در آینده سپاه اشاره کرد: تربیت استادان و مربیان انسان‌ساز و جریان‌ساز در تراز انقلاب اسلامی؛ راه‌اندازی پلتفرم جامع آموزش مجازی با قابلیت ارزیابی آنلاین مهارت‌ها؛ تعمیق و توسعه طرح‌ها و برنامه‌های تحولی و ایجاد ابتکارات جدید و نوآورانه برای تحقق اهداف عالیه نظام تربیت و آموزش عقیدتی-سیاسی در افق آینده.

در پایان باید گفت امروز، سپاه با الگوی شهید مطهری به میدان آمده است تا نه فقط مربی پرورش دهد، بلکه سربازان عالم، عامل، انسان‌ساز و جریان‌ساز در خدمت اسلام و انقلاب اسلامی را تربیت کند. از خداوند مسئلت می‌جویم ما را در تحقق این اهداف متعالی و در مسیر پیشبرد این طرح‌ها و برنامه‌ها مانند گذشته کمک کند.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
صاحب امتیاز
معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه
مدیرمسئول:یدالله‌جوانی
سر‌دبیر:علی‌حیدری

شورای سیاست‌گذاری:
سیامک‌باقری،سعدالله‌زارعی،
عزیز‌غضنفری،فرهاد‌مهلوی،مه‌دی‌سعیدی،
فتح‌الله‌پرشان،علی‌قاسمی،حسین‌عبداللهی‌فر
دبیر‌تحریریه:سیدفخرالدین‌موسوی
مدیر‌فنی:محمد‌صالح‌نادری
نگارش‌و‌ویرایش:محبوبه‌حاجی‌آقایی
صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی
عکاس:حامد‌گودرزی
ناظر‌چاپ:سعید‌قاسمی

چاپ:مرکز چاپ‌سپاه:۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶
تلفن:۰۱۱۰و۰۱۰۰۷۷۴۶۰(۰۲۱)
basirat.ir
@ssweekly
نمایر:۰۲۶۴۸۸۴۴۶۷۷
سامانه پیامک:۰۲۳۳۰۰۹۹۰۳

شماره ۱۱۸۵ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

کتیبه

اخت‌الوقار

تو کیستی سلاله زهرای اطهری
معصومه‌ای، کری‌مه آل پیمبری
ممدوحه انمه و محبوبه خدا
احمد خصایل هستی و صدبَقه منظری
باب‌الکرم سلاله باب‌الحوانجی
ام‌العفاف دختر موسی‌بن‌جعفری
امروز قبله دل خویان روزگار
فردا همان شفیعه فردای محشری
تو سومین ملیکه اسلام فاطمه
آیینه‌دار زینب و زهرای اطهری
بر نُه سپهر عصمت و تقوی ستاره‌ای
در هفت بحر نور، فروزنده گوهری
هم چار نجل پاک رضا را تو گوهری
هم هشتمین ولی خدا را تو خواهری
گویند باز می‌شود از قم در بهشت
تو خود بهشت قرب خداوند اکبری
پیراهن تو عصمت و تقوی است چادرت
زهد مجسمی و عفاف مصوّری
باب‌المراد دختر باب‌الحوانجی
اخت‌الوقار دخت بتول مطهری
گویند سایه حرمت بر سر قم است
قم را نه، بلکه ملک جهان را تو محوری

میثم سازگار

پاره تن

از آسمان عرفان، تابنده اخترى رفت
وز کنج علم و ایمان، ارزنده گوهری رفت
استاد علم و حکمت، جوینده حقیقت
از کرسی فصاحت، والا سخنوری رفت
دُرّ گرانبهائی از بحر فضل و دانش
از بوستان تقوا سرو و صنوبری رفت
گوینده شهیری، ارزنده فیلسوفی
روحانی فقیهی، فرهنگ گسترى رفت
مرد جهاد و تقوا، وارسته‌ای زدنيا
شب زنده پارسایی، روح مطهری رفت
سرچشمه معارف از علم و فضل و بینش
دانشوری توانا، استاد اکبری رفت
«عدل الهی» او خورشید جاودانی است
تا ملک جاودانی با چهر انوری رفت
فرمود امام امت پژمرده نوکل من
از دست رهبر افسوس فرزند دیگری رفت
«و‌حی و نبوت» او سرچشمه معانی است
از مرتضی به دوران مرآت و مظهری رفت
با گریه گفت رهبر: او پاره تتم بود
صد حیف کز کنارم رزمنده یابوری رفت

حبیب‌الله‌معلمی

صبحانه

امیدوار باش

«امید» نیرویی است که مسیرهای دشوار را هموار می‌کند و «تلاش» پلی است که رؤیایها را به واقعیت پیوند می‌دهد. هر قدم با ایمان و پشتکار، تو را به قله‌ای نزدیک‌تر می‌کند. اگر دل به امید بسپاری و از تلاش باز نمانی، هیچ مانعی توان شکستن تو را نخواهد داشت.

داستان

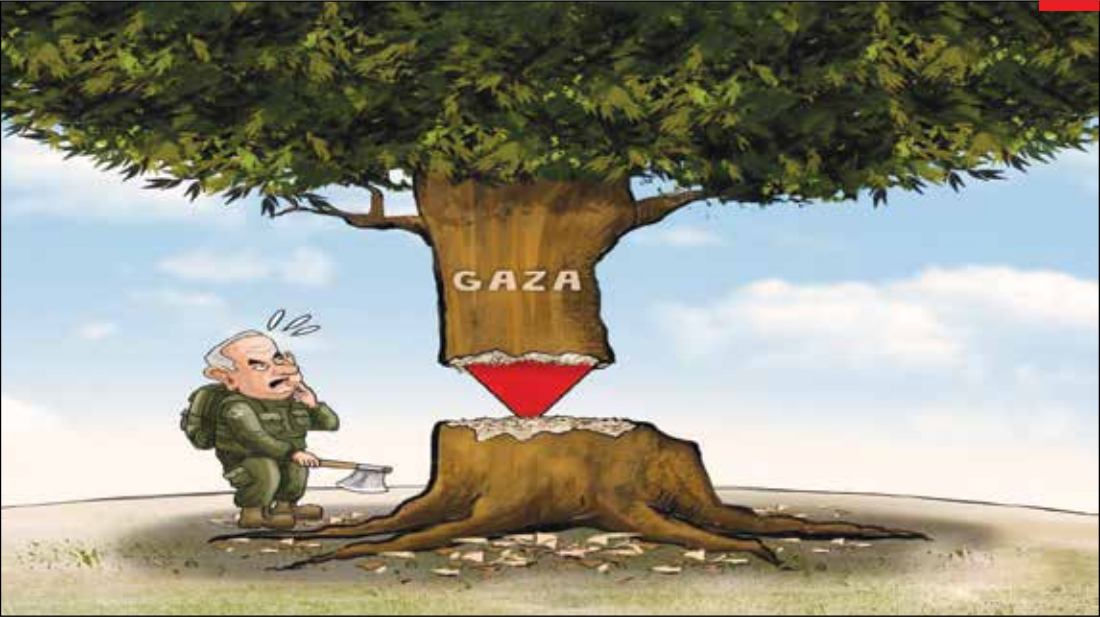
تند بروی دیرتر می‌رسی!

بود، پرسید: «پسر! تا جاده اصلی چقدر راهه؟»
پسرک، که اسمش یاسر بود، سرش را بلند کرد و با آرامشی که انگار از خاک و سنگ‌های جاده به ارث برده بود، گفت: «حاج آقا، اگه آرام بری، ده دقیقه‌ست. ولی اگه تند بری، نیم‌ساعت، شایدم بیشتر.»
حاج مرتضی ابروهایش را بالا انداخت. «این چه حرفیه، بچه؟ تند برم، زودتر می‌رسم دیگه!» یاسر شانه‌ای بالا انداخت و دوباره سرش را روی نقاشی‌اش خم کرد. حاج مرتضی غرغری کرد: «این بچه‌های امروزی دیگه چی‌چی بلغور می‌کنن؟» و پایش را محکم‌تر روی گاز گذاشت. وانت، مثل اسبی سرکش، روی جاده ناهموار جست‌وخیز می‌کرد.

پنجاه متر جلوتر، چرخ جلوی وانت به تخته‌سنگی پنهان در خاک گیر کرد. صدای برخورد، مثل پتک توی گوش حاج مرتضی پیچید. ماشین تکان شدیدی خورد و گونی‌ها، یکی‌یکی، از پشت وانت روی زمین ریختند. حاج مرتضی پیاده شد، کلاه حصیری‌اش را محکم روی سرش کوبید و ناسزایی زیر لب گفت. «اینم از شانس من!»
یک ساعت تمام، زیر آفتاب سوزان، گونی‌ها را جمع کرد. کمرش تیر می‌کشید و عرق از پیشانی‌اش روی خاک می‌چکید. وقتی آخرین گونی

تلخند

مقاومت راز ماندگاری/ کار تونیست: میکائیل چفتچی/ ترکیه

سلامت

بیماری خاموش

محبوبه سادات رضوی

کارشناس تغذیه

«کبد» این عضو حیاتی بدن، زیر فشار عادات غذایی ناسالم در معرض خطر جدی قرار دارد. مصرف مداوم فست‌فودها، گوشت‌های پر چرب، مانند شیشلیک، گردن و ماهیچه، غذاهای سرخ‌شده مانند کتلت و کوکو، تعدیک روغنی، شیرینی‌های صنعتی، کیک، بیسکویت، شکلات، تخمه و آجیل شور، قند، شکر، نوشابه و شربت‌های شیرین، همگی از عوامل اصلی ابتلا به کبد چرب هستند. غذاهای فرآوری‌شده نیز این خطر را تشدید کرده و کبد را به مرور زمان تضعیف می‌کنند.

کبد چرب، بیماری خاموشی است که با اصلاح تغذیه قابل کنترل است. متخصصان توصیه می‌کنند افراد مبتلا، به‌ویژه در گریدهای ۲ و ۳، مصرف گوشت قرمز را کنار بگذارند و روغن را به حداقل برسانند. گوشت سفید، مانند مرغ و ماهی باید به‌صورت آب‌پز، بخارپز یا هواپز طبخ شود. سبزیجات پخته، سالاد بدون سس و سبزی خوردن پیش از غذا، نقش مهمی در بهبود وضعیت کبد دارند. حیوانات، مانند عسل و ماش نیز به پاکسازی کبد کمک می‌کنند و باید در رژیم غذایی گنجانده شوند.

کارشناسان هشدار می‌دهند اصلاح به‌موقع عادات غذایی می‌تواند کبد را بازسازی کرده و به حالت طبیعی بازگرداند؛ اما بی‌توجهی به این بیماری، خطر ابتلا به بیماری‌های مزمن و حتی سرطان کبد را افزایش می‌دهد. تغییر سبک زندگی، کلید اصلی پیشگیری و درمان است. از همین امروز، با انتخاب غذاهای سالم و دوری از دشمنان پنهان کبد، سلامت این عضو حیاتی را تضمین کنید. یک رژیم غذایی متعادل نه تنها کبد را نجات می‌دهد، بلکه کیفیت زندگی شما را نیز بهبود می‌بخشد. مراقب انتخاب‌های غذایی خود باشید؛ کبد شما سزاوار توجه است.

صادقانه

برکات فرزند دختر!

پیامبر خدا(ص) فرمودند: «دختران، دلسوز، مددکار و بابرکنند. هر کس یک فرزند دختر داشته باشد، خداوند، آن را پوششی از دوزخ قرار می‌دهد و هر کس دو دختر داشته باشد، به خاطر آنان وارد بهشت شود و هر کس سه دختر یا مانند آن خواهر داشته باشد، جهاد و صدقه [استجابی] از او برداشته می‌شود.» (کنز‌العمال:ج ۱۶، ص ۴۵۴، ح ۴۵۳۹۹)

غیر رسمی

کعده طلبگی با شهید مطهری!

یک روز از این جلسات شورای انقلاب می‌آمدیم بیرون- آن جلسات هفت هشت ساعته آن اوایل کار- همان طور از یک خانه‌ای- به نظرم هم نمی‌دانم کجا بودیم- می‌آمدیم، یک صفی بودند، پنج شش نفری می‌آمدیم بیرون، ایشان قبل از من، برگشت گفت یک گعده‌ای درست کن فلائی، خفه شدیم! این جوری بود. من هم توی آن مجموعه، اگر بنا بود با کسی گعده‌ای به معنای آخوندیش درست کنم و داشته باشیم جز با آقای مطهری با کس دیگری نبود. یعنی واقعاً هر وقت با ایشان دو به دو- اتفاق افتاده بود فراوان- دو نفری توی اتاق ایشان در تهران یا منزل ما در مشهد یک ساعت، دو ساعت نشسته بودیم، همه جور صحبتی بین ما رواج داشت. از خاطره گرفته- ایشان هم می‌دانید، خاطره و داستان و قصه و فلان خیلی زیاد، یک صندوقچه‌ای بود از این گونه چیزه‌ل بنده هم بی‌ورود نبودم توی این چیزها. من هم خیلی از این چیزها توی ذهنم هست. این قدر بحث می‌کردیم. بحث علمی می‌شد، بحث اعتقادی می‌شد، بحث سیاسی می‌شد. یعنی واقعاً یک به هم بستگی‌ای وجود داشت.

بیانات امام خامنه‌ای
در دیدار خانواده آیت‌الله مطهری

حسن ختام

در انتظار طلوع تو

مولاجان! قلبم در حسرت دیدار تو می‌تپد و روحم نامت را ز زم‌زه می‌کند. تو که تجلی نور الهی هستی، در قنوت‌های شبانه‌ام، دستانم به سوی آسمان بلند است تا دعایم را اجابت کنی. کوچه‌های دلم را با اشک انتظار آب و جارو می‌کنم، شاید گامی از تو در آنها نقش ببندد.

هر سحر با «جامعه کبیره» چراغ امیدم را روشن می‌کنم و با «آل یاسین» و «عهد» سفره دلم را می‌آرایم. در زم‌زه‌های «تکمیل»، درد فراق‌ت را فریاد می‌زنم و در «توسل»، خود را به درگاهت می‌رسانم. صبح‌های جمعه، با «ندبه» آسمان دلم بارانی است و چشم‌هایم در انتظار طلوع تو. ای یوسف زهر! دفتر قلبم پر است از خطوط انتظار. روزی که بیایی، می‌خواهم با عشق و ایمان و ایثار، به پیشگاهت بیایم و در رکابت با کفار و اهل شیطان بجنگم. عزیزدل مؤمنان! بی‌تو، هر جمعه دلم در غم هجرانت می‌گرید و جهان در حسرت حضورت ناله می‌کند.

ای مهربان‌ترین! بیا و این انتظار را به وصال بدل کن. «اللهم عجل لولیک الفرج»

